

Økonomi- og handlingsplan

2016-2019

Vedtatt i Kommunestyret 15.12.2015 i sak 109/15

MELHUS
kommune

Innhold

0.1	MELHUS KOMMUNES VISJON	4
0.2	KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	4
0.3	BEGREPER	7
0.4	GRUNNLAG OG UTVIKLINGSTREKK	8
0.5	DRIFTEN.....	23
0.6	RAMMEOMRÅDER.....	23
0.7	INVESTERINGSREGNSKAPET	24
0.8	NETTO RAMMER 2016-19	39
0.9	HANDLINGSPROGRAMMET 2016-2019.....	54
1	RAMMEOMRÅDE 1 - ADMINISTRASJON, STØTTE OG UTVIKLING	55
1.1	POLITIKK	55
1.2	SENTRALADMINISTRASJONEN	56
1.3	NÆRING.....	61
1.4	FOLKEHELSE OG ALLMENNLEGETJENESTER	63
2	RAMMEOMRÅDE 2 OPPLÆRING	66
2.1	GRUNNSKOLE.....	66
2.2	BARNEHAGE	73
3	RAMMEOMRÅDE 3 – HELSE OG OMSORG	78
3.1	HELSE OG OMSORG	78
4	RAMMEOMRÅDE 4 - FOREBYGGING, AKTIVITET, LÆRING OG KULTUR.....	82
4.1	BARNEVERNSTJENESTEN.....	82
4.2	PP-TJENESTEN.....	83
4.3	HELSEØSTERTJENESTEN.....	83
4.4	PSYKISK HELSETJENESTE.....	84
4.5	NAV (KOMMUNALE TJENESTER)	85
4.6	RUS- OG TILTAKSTJENESTEN	86
4.7	HANDLINGSPROGRAM FAMILIE OG FOREBYGGING	87
4.8	LÆRING OG TILRETTELAGT ARBEID	89
4.9	AKTIVITET OG BEVEGELSE.....	91
4.10	KULTUR OG FRITID.....	94
5	RAMMEOMRÅDE 5 – BYGG OG EIENDOM, AREALFORVALTNING OG TEKNISK DRIFT	97
5.1	BYGG OG EIENDOM	97
5.2	TEKNISK DRIFT	101
5.3	AREALFORVALTNING.....	105

Forord

Høsten 2015 ble det valgt et nytt kommunestyre i Melhus, og det ble dannet en ny flertalls-konstellasjon. Det nye kommunestyret har nå gjennomført sin første budsjettbehandling etter valget.

Det politiske flertallet i kommunen - som består av Ap, H og Krf - har sagt at vi ønsker at det skal føres en stabil, forutsigbar og ansvarlig politikk som vil sikre innbyggerne i Melhus gode tjenester i alle livsfaser. Vi vil ha en ansvarlig økonomisk politikk, der de årlige budsjetter er i balanse og der gjeld pr innbygger er på et fornuftig nivå.

Dette er ivaretatt på en god måte i økonomi- og handlingsplan 2016-2019.

Kommunestyrets vedtak bygger i stor grad på rådmannens forslag. Slik må det være, men i framtida vil vi sørge for at de folkevalgte i størst mulig grad får en reell innflytelse over de prioriteringer som ligger i økonomi- og handlingsplan. Derfor har kommunestyret bedt rådmannen å legge fram en milepælsplan/års hjul som åpner for en større politisk medvirkning underveis i budsjettarbeidet.

Kommunens økonomi er fortsatt bra, og det er kontroll på inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld. Likevel ser vi at vi har store utfordringer framover, og det er ikke lenger så mye rom for diverse tiltak som det har vært tidligere. Dette krever en gjennomtenkt og helhetlig politisk prioritering. Når vi velger å prioritere et område, må vi velge bort et annet. Dette tilsier igjen at forsiktighet, grundig arbeid med budsjettering og en god budsjett disiplin vil bli enda mer viktig i åra som kommer.

Framfor alt krever det en ansvarlig holdning fra oss som er folkevalgt, både de som sitter i posisjon og de som er i opposisjon. Vi må ta vårt helhetlige ansvar, og være villig til å prioritere.

Av store oppgaver framover kan nevnes utbygging av Gimse skole, med tilhørende funksjoner. Videre vet vi at vi blir flere eldre. På bakgrunn av en nylig framlagt rapport vil vi gå gjennom hele sektoren for helse og omsorg slik at vi er forberedt på framtida. Her må vi være villig til å gjøre omstillinger, og i dette arbeidet må kommuneplanens samfunnsdel om en tilrettelegging for at alle kan bo lengst mulig hjemme være førende.

Flyktnings situasjonen er utfordrende for alle kommuner, også for Melhus. Vi skal ta vår del, og ta imot de som kommer på en god måte. Selv om det er Staten som står for finansieringen må vi alle bidra til å få en best mulig integrering.

Melhus er mulighetenes kommune. Skal vi greie å utnytte de mulighetene vi har må vi dra lasset sammen, og gjennom grundige prosesser gjøre de prioriteringene som er nødvendig.

Jeg vil ønske de folkevalgte, kommunens ansatte og innbyggere lykke til med arbeidet i 2016!

Melhus, 21.12.15

Gunnar Krogstad

ordfører

0.1 Melhus kommunes visjon

Melhus kommune er en mangfoldig kommune der det skal være mulig å være modig.

0.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Melhus kommunestyre vedtok den 21.10.2009 Samfunnsdelen til kommuneplanen for Melhus kommune med mål og strategier for utvikling av Melhus kommune framover. Nedenfor er målformuleringene i samfunnsdelen gjengitt i sin helhet:

Mål for Melhus fram mot 2025

1. Samfunnsutvikling

Overordna mål: Melhus kommune skal ha et aktivt lokaldemokrati og lokalsamfunn der mange engasjerer seg. Kommunen skal ha en samfunnsutvikling som sikrer livsgrunnlag og trivsel og fremmer utvikling av gode og trygge lokalsamfunn både for dagens og kommende generasjoner. Langsiktige miljøvurderinger skal legges til grunn for beslutninger som tas. Det skal legges til rette for utvikling og vekst i hele kommunen og det skal satses på regionalt og interkommunalt samarbeid der det er hensiktsmessig og til det beste for innbyggerne og samfunnet.

1.1 Lokaldemokrati og brukermedvirkning

Delmål: Melhus kommune skal ha et lokaldemokrati der alle kan delta, en aktiv og involvert frivillig sektor der mange deltar og et politisk og administrativt system som sikrer et godt fungerende demokrati som fremmer utvikling av gode lokalsamfunn og stimulerer til frivillig arbeid. Det skal legges til rette for aktiv brukermedvirkning.

1.2 Miljø, klima og energi

Delmål: Melhus kommune skal føre en bærekraftig og langsiktig miljø-, klima- og energipolitikk. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon.

1.3 Samfunnsikkerhet og beredskap

Delmål: Melhus kommune skal ha en beredskap som reduserer konsekvensene av klimaendringer, katastrofer og andre uønskede hendelser som berører innbyggerne. Konsekvensutredninger skal legges til grunn for arealplanleggingen slik at uønskede hendelser i minst mulig grad oppstår som følge av fysiske tiltak.

1.4 Folkehelse og livskvalitet

Delmål: Melhus skal være en foregangskommune innenfor folkehelsearbeid og skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, trivsel og livskvalitet for alle grupper av befolkningen. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon.

1.5 Bolig- og tettstedsutvikling.

Delmål: Melhus skal oppleves som en attraktiv kommune å bo og arbeide i. Det skal legges til rette for en årlig befolkningsvekst på inntil 1½ %.

1.6 Kulturlandskap og naturlandskap

Delmål: Melhus kommune skal gjennom sin arealplanlegging legge vekt på en langsiktig utviklingsstrategi der jordvern, kulturlandskap og langsiktig forvaltning av naturressurser er viktige forutsetninger. Målet er å stoppe avgangen av den mest verdifulle dyrkajorda.

1.6 Næring

Delmål: Melhus kommune skal legge til rette for utvikling av både store og små bedrifter og opprettholde et mangfoldig og bærekraftig landbruk. Antall arbeidsplasser innenfor kommunen skal økes.

2. Kommunen som organisasjon

Overordna mål: Melhus kommune skal være en åpen kommune som gir god service og godt tilbud til innbyggerne innenfor tilgjengelig teknologi og økonomiske rammer. Kommunen skal være en arbeidsplass med godt omdømme og med dyktige og myndiggjorte medarbeidere.

2.1 Servicekommunen

Delmål: Gjennom tilgjengelig og effektiv forvaltning og døgnåpen service sikre gode tjenester til innbyggere og næringsliv.

2.2 Samhandling i arbeidslivet

Delmål: Gi handlingsrom for partene i arbeidslivet til å utvikle framtidsrettede arbeidsplasser.

2.3 Arbeidskraft, rekruttering og kompetanse

Delmål: Melhus kommune skal være en profesjonell arbeidsgiver med kompetente og myndiggjorte ledere og medarbeidere som markedsfører kommunen som en god og attraktiv arbeidsplass.

2.4 Økonomiske rammer

Delmål: Melhus kommune skal ha en sunn økonomi i et langsiktig perspektiv som legger forholdene til rette for kommende generasjoner.

3. Kommunens tjenestetilbud

Overordna mål: Melhus kommune skal ha et godt tjenestetilbud for alle brukergrupper. Det skal satses på forebyggende arbeid, og å ivareta vanskeligstilte grupper spesielt.

Barn og unge

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å vokse opp i. Kommunen skal ha et tjenestetilbud som har god kvalitet i forhold til barn og unges behov. Det skal legges vekt på forebyggende arbeid og å komme tidlig inn og gi et helhetlig tilbud til de som trenger spesiell hjelp.

3.1 Utdanning

Delmål: Melhus kommune skal ha en kvalitetsmessig god barnehage, skole og skolefritidsordning der det er et godt læringsmiljø og læringsutbytte. Det skal være fokus på på godt kosthold (skolemåltid), daglig fysisk aktivitet, gode lokaliteter og uteplasser, tilstrekkelig med læremidler og med nulltoleranse mot mobbing.

3.2 Sosiale tjenester og helsetjenester

Delmål: Melhus kommune skal ha en beredskap og et tjenestetilbud som sikrer barn og unge nødvendig oppfølging og trygge oppvekstvilkår.

3.3 Fritid

Delmål: Melhus kommune skal være en kulturkommune. Gjennom ulike aktiviteter skal det legges til rette for god livskvalitet for alle. Melhus kommune skal i samarbeid med frivillige organisasjoner tilby varierte fritidstilbud.

Voksne

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å bo i. Kommunen skal ha et spesielt fokus på tjenestetilbudet knytta til vanskeligstilte voksne og familier og mennesker med spesielle behov. Det skal legges vekt på forebyggende arbeid og å komme tidlig inn og å gi et helhetlig tilbud til de som trenger spesiell hjelp.

3.4 Sosiale tjenester og helsetjenester

Delmål: Melhus skal ha et tjenestetilbud som sikrer befolkningen nødvendig hjelp når de kommer opp i vanskelige situasjoner. Satse på hjelp til selvhjelp.

3.5 Utdanning og arbeid

Delmål: Melhus kommunes innbyggere skal uansett alder, bakgrunn og funksjonsnivå ha mulighet til meningsfullt arbeid og å utnytte sine evner til beste for seg selv og samfunnet.

3.6 Fritid

Delmål: Melhus kommune skal være en kommune som tar hensyn til alle innbyggere i ulike livsfaser, alder og funksjonsnivå i sin planlegging av kulturtiltak og helsefremmende arbeid.

Eldre

Hovedmål: Melhus kommune skal være en god kommune å bli gammel i. Kommunen skal legge til rette for at innbyggerne har en aktiv, verdig og trygg alderdom.

3.7 Helse- og omsorgstjenester

Delmål: Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan bo lengst mulig hjemme. Det skal gis et riktig og differensiert omsorgstilbud basert på den enkeltes behov.

3.8 Fritid

Delmål: Gi et godt aktivitetstilbud til eldre. Ha aktive, engasjerte eldre som tar ansvar for egen helse, tar del i utvikling av lokalsamfunnet og deltar i frivillig arbeid.

0.3 Begreper

Tertialrapportene har siden 2004 vært tilpasset den formen på økonomi og handlingsprogrammet som ble innført i 2004 og som senere er videreført. Årsmeldingene følger samme malen. Rapporteringene er tilpasset økonomi- og handlingsplanen, slik at en kan tilbake rapportere iht. de mål som trekkes opp i handlingsplanen. En bruker da følgende begreper:

Finanskapital - pengene

Finanskapitalen eller pengene/pengebruken, beskriver hvordan de ulike elementer av pengebruk har utviklet seg i året, og hvordan kommunens penger er forvaltet i forhold til det som er planlagt

Politikerkapitalen - lokaldemokratiet

Politikerkapitalen synliggjør politikernes deltakelse for å skape en effektiv og god tjenesteyting til kommunens innbyggere, og å følge opp de lover og pålegg som Storting og statsforvaltning pålegger kommunene.

Humankapitalen - de ansatte

Humankapitalen synliggjør kommunenes evne til å ta vare på medarbeidernes engasjement og kompetanse

Brukerkapitalen - innbyggerne

Brukerkapitalen synliggjør kommunenes evne til å skape nytte for, tillit hos og samspill med innbyggerne og næringslivet

Samfunnskapitalen - samfunnet vårt

Samfunnskapitalen synliggjør kommunenes evne til å være en aktiv bidragsyter til utvikling av offentlig sektor.

I planen er disse begrepene i hovedsak lagt inn under ikke-økonomiske tiltak, med forbokstavene i begrepet i første kolonne. Finanskapitalen er i alt hovedsak alle de økonomiske begrepene, men rent unntaksvis også under ikke-økonomiske tiltak.

0.4 Grunnlag og utviklingstrekk

Vekst utfordringer:

Som vekstkommune blir Melhus hele tiden utfordret på kapasitet knyttet de tjenestene som produseres. Kommunen har gjennom mange år vist at den har evnet å tilpasse driften til de inntektsrammer en har. Dette har blitt realisert gjennom en kombinasjon av sterk budsjett disiplin og evnen til å forvalte hver krone på en gunstig måte til beste for innbyggerne i kommunen. Dette vil også være hovedmålsettingen fremover. Melhus kommune har de senere årene opplevd et sterkt utgifts press på flere områder. Fremover vil det bli et press på skolekapasiteten i nedre Melhus. For tiden utreder rådmannen følgende bestilling fra kommunestyret:

- Høyeggen skole utbedres i henhold til tilstandsanalysen i løpet av økonomi og handlingsperioden for 2016 - 2019. Paviljongene beholdes som løsning for kapasitetsbehovet. Ny løsning utredes fra 2020. Det må utredes kostnaden på bygg av garderobeplass utvendig. Garderobene bør ha rømningsvei ut av skolen, slik at de kan brukes etter skoletid (garderobe for gymsal). Gulvet i administrasjonen må isoleres. Utbedringen må skje i perioden 2016 - 2019.
- Det tas sikte på bygging av en ny Gimse skole til ca. 400 – 450 elever og ny idrettshall. En ny skole søkes plassert innenfor eksisterende areal. Det utarbeides et skisseprosjekt for løsningen. Kostnadene for skisseprosjektet søkes i hovedsak dekt innenfor eksisterende midler satt av til utredning av skolebruk i nedre Melhus.. Arbeidet gjøres ferdig innen 2017. Idrettshallen bør ha 2 spilleflater. Kommunestyret ber rådmannen utrede salg av Melhushallen til MVGS/Fylkeskommunen som en del av planen.
- Utvidelse av Gimse ungdomsskole ses på lengre sikt. Ny løsning utredes fra 2025. Utvidelse av Brekkåsen ses i sammenheng med utlegging av boliger i dette området.
- Kommunestyret ber rådmannen supplere utredningen slik at også kortbaneanlegg for svømming på 25 meter blir en del av beslutningsgrunnlaget.

Den økonomiske virkningen av tiltaket i første kulepunkt vedr. Høyeggen skole som går på kapasitet og tilstand på bygget løses gjennom egen bevilgning over investeringsbudsjettet for 2016. Det som omhandler ny Gimse barneskole med tilleggs bestillinger vil bli utredet og lagt frem for politisk beslutning i løpet av høsten 2016 slik at ny Gimse skole først kommer inn i økonomiplanen for perioden 2017-2020.

Pleie- og omsorg:

Melhus kommune opplever press på tiltakene innen pleie og omsorg. Dette gjelder hjemmebaserte tjenester, institusjonsbaserte tjenester og tilbud til funksjonshemmede. For bedre å møte dette presset har rådmannen fått levert en rapport fra konsulentfirmaet Agenda Kaupang as som har foretatt en meget grundig gjennomgang av økonomi og tjenesteorganiseringen i våre tre helse- og omsorgsvirksomheter og i Bo og avlastning. Rapporten vil være et viktig underlag når en skal bestemme seg for hvordan fremtidens omsorgsbehov skal løses og organiseres.

Ung i jobb:

Helse og omsorg.

En av de største utfordringene for Helse- og omsorgstjenesten i kommunen fremover, vil være å rekruttere og beholde arbeidstakere innen omsorgssektoren.

Rekrutteringen av fagkompetanse både til helse- og omsorgsoppgaver og til forebygging, rehabilitering og behandling, er allerede bekymringsfull. Tall viser at helse- og omsorgssektoren i løpet av relativt kort tid vil mangle personale. Dette skyldes knapphet på arbeidskraft kombinert med økning i antall eldre og omsorgstrengende.

I tillegg er det mange ungdommer som sliter med å få seg sommerjobb. Spesielt gjelder dette ungdommer i aldersgruppa 16 – 18 år.

Sommeren er en urolig tid både for brukerne av helse- og omsorgstjenester og de ansatte. I løpet av 2 måneder er til enhver tid halvparten av de fast ansatte borte på ferie. Det betyr at brukerne må forholde seg til mange vikarer og de fast ansatte får ekstra oppgaver med å holde tjenestetilbudet oppe på samme nivå, samtidig som de må lære opp de som er vikarer. Samtidig er sommeren den beste årstiden for aktiviteter utendørs, noe som fort krever ekstra ressurser utover den faste bemanningen.

Somrene 2009 t.o.m. 2015 fikk Helse og omsorg bevilget penger til å engasjere ungdommer mellom 16 og 18 år i sommerferien.

Sommerjobben handlet ikke om å arbeide direkte med pleie, men var et ekstra tilbud til brukerne som har stort behov for sosialt samvær, sosial kontakt og aktivitetstilbud. Ungdommene bidro med *ekstra* hender i arbeidet og var ikke en erstatning av pleiere som var på ferie. En vinn – vinn situasjon, beboerne i våre sykehjem fikk ekstra aktivitetstilbud, vi fikk ekstra hender i helse og omsorg, og ungdommer mellom 16 og 18 år fikk sommerjobb.

Dette tiltaket var meget vellykket. Beboerne i våre sykehjem fikk være sammen med mange flotte ungdommer, de fikk delta i mye mer aktiviteter og de fikk være mye mer ute og nyte sommeren. Da ungdommene var ferdige med sommerjobben var det mange av beboerne som uttrykte et stort savn. Vi har også fått mange positive tilbakemeldinger fra ungdommene, de har gitt uttrykk for at de trivdes godt i våre sykehjem og at de opplevde at sommerjobben besto av meningsfulle oppgaver. Noen av de eldste ungdommene som selv ønsket det, ble benyttet litt inn i pleien, og vi har lyktes med å rekruttere noen av dem inn i helsesektoren. Flere av ungdommene som har deltatt i *Ung i jobb*, har kommet tilbake på sykehjemmet som vanlige ferievikarer når de har blitt 18 år.

Arbeidsoppgaver helse og omsorg

I utgangspunktet er ungdom på 16 år og oppover i stand til å delta i alle arbeidsoppgaver innen helse og omsorg med veiledning. Det er likevel ønskelig å avgrense disse til ikke å gjelde intimpleie. Det er likevel ikke noe i veien for at den unge kan få prøve seg på dette også hvis hun/han ønsker det og at det er greit for brukeren.

Det er stor forskjell på modenhetsnivået på ungdom, og arbeidsoppgavene må tilpasses dette, slik at alle vil få en opplevelse av mestring i løpet av perioden de arbeider i helse og omsorg. Oppgaver vil derfor bli fordelt ut ifra ungdommens modenhet, ønsker og kompetanse.

Arbeidsoppgaver som ungdommene kan utføre er:

- Matsservering. De unge hjelper til med matsservering, og deltar på alle måltid på vekten.
- Skifte på senger
- Rulle hår
- Være "stuevakt" når personalet er opptatt med andre oppgaver
- Følge brukere på tilstelninger på stua
- Være med aktivitør på ulike aktiviteter og drive noen aktiviteter selv (trim, bingo, kortspill, lesegrupper, sang og musikk (kanskje noen spiller et instrument), vaffelsteking, baking, grillfest i hagen, turer, sitte ute i solen sammen og bare nyte livet med is og saft etc..
- Være sammen med ulike fagpersoner på arbeidsplassen for å se på deres oppgaver. Da blir den unge også kjent med spennende og faglig utfordrende oppgaver innenfor de ulike yrkesgruppene.

Ressursbehov.

Helse og omsorg består av 4 virksomheter og sommerferien for de ansatte avvikles i to puljer i løpet av 8 uker (uke 26, 27, 28, 29, 30 31,32 og 33).

Rådmannen foreslår at det avsettes ressurser tilsvarende avlønning av 4 hele stillinger ved hver av virksomhetene, i 4 uker, kr. 470.200

Praktisk gjennomføring.

Det er ingen selvfølge at ungdommer mellom 16 og 18 år vil eller kan arbeide på fulltid, derfor er det en forutsetning at den enkelte virksomhet fordeler den tildelte ressurs slik at den tilpasses den enkelte ungdom og den enkelte enhet. Samtidig skal ingen av ungdommene arbeide lengre enn 4 uker. Ressurser til 4 stillinger i 4 uker i hver virksomhet gir flere muligheter for stillingsstørrelser. For eksempel 2 ungdommer til enhver tid på heltid i 8 uker, eller 4 ungdommer til enhver tid på halv tid i 8 uker.

Bygg og eiendom og Kultur og fritid.

”Ung i jobb” – et rekrutteringstiltak og en mulighet for sommerjobb på Melhus kommunes utomhusanlegg med mer.

Melhus kommune har tradisjon for å engasjere ungdom innenfor Kultur og fritid og Bygg og eiendom, men fortrinnsvis ungdom over 18 år og med førerkort kl.B. Ved engasjement av ungdom under 18 år fungerer det godt at disse jobber sammen med ungdom over 18 år eller andre faste ansatte i Melhus kommune.

Arbeidsoppgaver til ungdommer mellom 16 – 18 år vil være i tilknytning til Horg bygdatun, minnesmerker og ved Melhus kommunes bygningsmasse.

I tillegg eier og drifter Melhus kommune betydelige utearealer i tilknytning til sine bygg og anlegg, bl.a. over 100 mål plenareal. Det er for Melhus kommune utfordringer med klipping av plen og pleie av grøntarealer i forbindelse med ferieavvikling. I denne sammenheng kan ungdommer bistå Melhus kommune med sin arbeidskraft slik at våre grøntarealer får nødvendig pleie i ferieavviklingen.

Innenfor en ramme på kr.171.000 ser man for seg å engasjere samme antall ungdommer som i 2015. Disse vil få tildelt jobber i tilknytning til oppgaver innenfor virksomhetene Bygg og eiendom, Kultur og fritid og Teknisk drift.

Virksomhetene Bygg og eiendom og Kultur og fritid hadde meget god erfaring med prosjektet i fjor og spesielt Kultur og fritid har lang erfaring med å bruke ung arbeidskraft.

Hva lovverket sier om arbeidstakere mellom 16 og 18 år

Lovverket setter noen begrensninger for denne aldersgruppen.

- Det er forbud mot nattarbeid etter kl. 21.00, spesielle regler for pauser, sammenhengende arbeidsfri og ukentlig arbeidstid. (AML).
- En arbeidsavtale inngått av en person under 18 år, er ikke bindende uten verges samtykke (Vergemålsloven).

Utlysning og ansettelse

Stillingene lyses ut og det gjennomføres en ansettelsesprosess med intervjuer av søkerne.

De som får tilbud om stilling vil gjennomgå en teoretisk og praktisk opplæring tilpasset de oppgavene de blir satt til å gjøre.

Vurdering:

Tiltaket med sommerjobb for ungdommer mellom 16 og 18 år sommeren 2013 var i alle nevnte virksomheter så vellykket at det er ønske om å få samme ordning sommeren 2015.

Virksomhetene innen Helse og omsorg, Bygg og eiendom og Kultur og fritid har mange arbeidsoppgaver som sammen med øvrige ansatte kan utføres av ungdom mellom 16 og 18 år.

En av de største utfordringene for offentlig sektor fremover, vil være å rekruttere og beholde arbeidstakere. For å lykkes i rekrutteringsøyemed ved å ta inn ungdommer mellom 16 og 18 år på sommerjobb, er det viktig at disse ikke settes til arbeidsoppgaver de opplever ikke å takle. Det er samtidig viktig at brukerne av våre tjenester får hjelp fra personer som oppleves som trygge og

kompetente. Rådmannen mener at den beste form for rekruttering er at arbeidsplassen har et godt omdømme. For å få et godt omdømme er vi avhengige av arbeidstakere som er stolte av arbeidsplassen sin og at de videreformidler dette i sin omgangskrets. For at arbeidstakerne skal bli stolte av arbeidsplassen sin må de oppleve en arbeidsplass der det er godt å være på og arbeidsoppgaver som en opplever å lykkes med.

Det er viktig å utvikle Melhus kommune som praksisplass og arena for nye arbeidstakere med tanke på å rekruttere og beholde arbeidstakere.

Rådmann vil anbefale at vi fortsetter med å engasjere ungdom fra 16 -18 i sommerjobber, for å gi denne ungdomsgruppen et tilbud om feriejobb. Dette vil også medføre at de får innsikt i hvilke jobber som kommunen kan tilby. I fremtidens kamp om arbeidskreftene er dette et viktig tiltak for å kunne rekruttere fremtidige arbeidstakere inn i vår organisasjon.

I de seks årene ordningen har fungert har finansiering blitt gjennomført ved bruk av kommunens disposisjonsfond. Fra 2016 innstiller rådmannen på at tiltaket innarbeides permanent i økonomi- og handlingsplanen.

Interkommunal legevakt og miljørettet helsevern:

Melhus kommune inngår i et interkommunalt samarbeid med kommunene, Trondheim, Klæbu, Malvik og Midtre Gauldal. Fom 01.05.2015 ble ny akuttmedisinforskrift innført. Dette krever økte ressurser. I budsjettet for 2016 legger Trondheim kommune inn en økning på 5 mill kroner for oppbemanning av vaktsentral/ telefonsentral for å møte kravet om 80 % besvarelse av telefonhenvendelser innen 2 minutter. Videre er budsjetttrammene til legevakta ikke justert for befolkningsvekst siden 2009. Dette utgjør 2,5 mill. kroner. Utover disse to punktene er det lagt inn midler knyttet til lønns- og prisvekst på legevakta for 2016. For Melhus kommune betyr alt dette en merutgift på 0,5 mill. kroner fra 2015 til 2016.

Melhus kommune inngår også i ett interkommunalt samarbeid om miljørettet helsevern med de samme kommunene som er nevnt over. Her legges det opp til en permanent bemanning på to årsverk for å betjene kommunene Melhus, Klæbu, Malvik og Midtre Gauldal fra og med 1. april 2016. Ett av de to årsverkene har så langt blitt finansiert av skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, men fra 1. april 2016 opphører disse midlene. Det må imidlertid nevnes at det er søkt om nye skjønnsmidler for 2016 til dette formålet. Dersom dette innvilges vil merutgiftene til Melhus kommune fra 2015 til 2016 på 0,1 mill. kroner reduseres.

Grunnskole

Rådmannen har satt av ressurser til å håndtere forventet befolkningsvekst i aldersgruppen 6-15, med andre ord de som etterspør grunnskoleplass. Det er videre tatt hensyn til at kommunens rammetilskudd reduseres fra og med 2017 som følge av at flere elever benytter seg av tilbudet på Øya ungdomsskole.

Barnehage

Regjeringen har i Statsbudsjettet lagt inn midler til et mer fleksibelt barnehageopptak. Forslaget skal legge til rette for opprettelse av nye barnehageplasser, slik at flere kan få barnehageplass fra den høsten de fyller ett år. I Melhus kommune er det pr. oktober 26 barn uten rett til plass i våre barnehager da kommunen fyller opp ledige plasser. Kontantstøttebevilgningen er redusert fra 2015 til 2016 fordi det forventes at økningen i antall barnehageplasser i 2015 og mer fleksibelt opptak vil redusere bruken av kontantstøtte i 2016.

Innenfor barnehagesektoren nås i 2016 målet om likeverdig behandling av kommunale og private barnehager. Melhus kommune har imidlertid hatt fullfinansiering av ordinære private barnehager siden 2013. Regjeringen fastsatte 9. oktober 2015 ny forskrift om tildeling til private barnehager.

Endringer i beregning av pensjons- og kapitalkostnader vil nå gi bedre samsvar mellom kostnadene i de private barnehagene og tilskuddet de får fra kommunen.

Fra og med 1. januar 2015 skal kommunen beregne tilskuddet til private barnehager ut fra kommunens to år gamle regnskap som prisjusteres. Dette blir videreført i den nye finansieringsordningen, som trer i kraft 1. januar 2016. Kommunens pensjonsutgifter skal ikke være med i beregningen av driftstilskuddet til private barnehager. I stedet skal kommunen legge på et prosentpåslag på tretten prosent av brutto lønnsutgifter i kommunens egne ordinære barnehager. Private barnehager som har vesentlig høyere pensjonsutgifter enn det som dekkes av påslaget, har etter søknad krav på å få det overskytende dekket. Kommunen skal gi kapitaltilskudd til private barnehager per heltidsplass ut fra barnehagebyggets byggeår. Tilskuddet skal beregnes etter satser fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Familiebarnehagene får tilskudd ut i fra nasjonal sats da kommunen ikke har egne familiebarnehager.

Regjeringen viderefører ordningen med rimeligere barnehageplass for familier med lav inntekt. Denne ordningen ble innført 1. mai 2015, og innebærer at ingen familier betaler mer enn 6 prosent av samlet inntekt for en barnehageplass. I 2016 vil husholdninger med inntekt under 486 750 kroner ha rett til redusert foreldrebetaling. Ordningen med gratis kjernetid for alle 4- og 5-åringer fra familier med lav inntekt videreføres også. Fra 1. august 2016 er inntektsgrensen foreslått satt til 417 000 kroner. Begge disse ordningene er søknadsbasert og gjelder både private og kommunale barnehager

Rådmannen har tatt høyde for en viss vekst i antall småbarnsplasser i planperioden.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten:

Helse- og omsorgstjenester til barn og unge er et viktig satsingsområde for regjeringen. De viktigste tjenestetilbudene rettet mot denne gruppen er helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I 2014 ble helsestasjons- og skolehelsetjenesten styrket gjennom økning av de frie inntektene med 180 mill. kroner. I 2015 ble tjenestene styrket med ytterligere 270 mill. kroner gjennom vekst i kommunenes frie inntekter. Det foreslås en ytterligere økning i 2016 på 200 mill. kroner gjennom vekst i kommunenes frie inntekter. Tiltak for å ta arbeidet med helsestasjons- og skolehelsetjenesten videre beskrives i Meld. St. 26 (2014–2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet. På bakgrunn av denne styrkingen økes ressursinnsatsen innen dette feltet med ytterligere ett årsverk i Melhus kommune.

Kreftkoordinator

Melhus kommune har ansatt kreftkoordinator i 50 pst. stilling hvor Kreftforeningen har dekket 75 pst. av utgiftene i tidsrommet 01.11.2012-01.11.2015. Kreftforeningens intensjon er å trappe ned bidraget til 60 pst. i 2016, 40 pst. i 2017, 20 pst. i 2018 og 0 pst. i 2019. På bakgrunn av den interne evalueringen som er foretatt i Melhus kommune legger rådmannen opp til å beholde 50 pst. kreftkoordinator stilling selv om Kreftforeningen trapper ned sitt bidrag. Midler til å kompensere for tilskuddsbortfallet i Horg Flå helse- og omsorg er lagt inn.

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi prioriterer hvilke planer kommunen skal jobbe med i hver kommunestyreperiode. Kommunal planstrategi for 2012-2015 vil bli fulgt opp inntil kommunestyret vedtar ny i 2016.

Videre framover vil Melhus kommune ha behov for økt planarbeid. Dette er knyttet til omformingsprosjekter i kollektivknutepunktene/tettstedene som følge av at ny E6 skal flyttes ut av tre tettsteder, jernbaneverkets arbeid med kryssningsspor og bussatsingen i regionen. Kommunen vil også bli berørt av ny godsterminal uavhengig av hvor den lokaliseres. Kommende planstrategi må ivareta dette.

Status eksisterende planstrategi

Planer med behov for utredninger/bevilgning:

- *Konsekvensutredning for Fremo.* Utredningen skal belyse konsekvenser ved økt satsing på næring- og boligutvikling i området, og være grunnlag for planarbeid i etterkant. Planprogrammet har vært på høring. Konsekvensutredningen er ikke påbegynt.
- *Områdeplan for Hovin.* Områdeplanen skal ha fokus på fortetting og styrking av kollektivknutepunktet med næring og bolig. Denne er ikke påbegynt.
- *Sentrumsplan for Melhus sentrum.* Kommunesenteret har de siste årene hatt sterk vekst. Ny sentrumsplan skal fortsatt ha fortetting som ambisjon, med mål om ytterligere utvikling av næringsliv og boligprosjekter. Arbeidet har ikke startet, men bør prioriteres i kommunestyreperioden.
- *Områdeplan for Sjøberg,* et næringsprosjekt. Ikke påbegynt.
- *Områdeplan for Ler.* Hensikten her er fortetting og styrking av kollektivknutepunktet med næring og bolig. Planprogrammet har vært på høring. Utredninger og planarbeid er ikke påbegynt.
- *Områdeplan for Brekkåsen.* Et boligprosjekt. Arbeidet er ikke påbegynt.

Tema/ sektorplaner:

- Plan for landbruk, er startet opp.
- Plan for grustak, steinbrudd og deponi, har vært på høring.
- Hovedplaner for vann og avløp er startet opp.
- Folkehelseutredning, er ikke startet opp. Området bør prioriteres.

De påbegynte planene bør ferdigstilles. Dette vil bli drøftet i ny planstrategi sammen med eventuelt behov for øvrige områdeplaner og sektor/temaplaner. For budsjettåret 2016 anbefaler rådmannen også å prioritere å videreføre arbeidet med de planene hvor det er et behov for midler og som allerede er oppstartet; Ler sentrum, og Fremo. Men det må tas forbehold om at det kan bli prioritert på nytt gjennom ny planstrategi. Områdeplan for Melhus sentrum kan sannsynligvis ha oppstart i 2016.

Oppfølging av planstrategien krever at det settes av midler i årene fremover. Pr i dag er det avsatt 2.5 mill. ved bevilgninger, samt kr. 600.000 som kommunen har fått i skjønnsmidler. Dette vil sannsynligvis dekke noen av utgiftene knyttet til områdeplan for Ler og konsekvensutredning Fremo.

Fra 2017 og fremover vil det bli behov for ytterligere midler dersom Melhus sentrum og øvrige planer skal realiseres.

Investeringer ekskl. va investeringer:

I budsjettet for 2016 og økonomiplanen for 2016-2019 har rådmannen innarbeidet virkningen av følgende investeringer som belaster driften på investeringsiden:

Forslag til investeringer som starter opp i 2016

- Utvidelse av Flå gravplass inkl. utskifting av masser, 3,5 mill. kroner.
- Utvidelse av Høyeggen skole med paviljonger, 12,5 mill. kroner.
- Nødvendige investeringer med bakgrunn i tilstandsanalysen på kommunale bygg som ble gjennomført i 2013/2014, 12,5 mill. kroner.
- Anleggsbidrag Gåsbakken slamavskiller, 1,25 mill. kroner.
- Fjellsikring Loddgårdstrøa – Tilleggsfinansiering, 2,67 mill. kroner.
- Bekkelukking Presttrøa, 2 mill.kroner.
- Maskinpark – Teknisk drift vei, 0,7 mill. kroner.
- Martin Tranmæls veg, omlegging av kommunal veg, 2 mill. kroner.
- Gang- og sykkelveg – Nævsvegen - forundersøkelser og reguleringsarbeider, 0,2 mill. kroner.
- Gang- og sykkelveg – Hollum - Lete - forundersøkelser og reguleringsarbeider, 0,2 mill. kroner.
- Kartlegging/ajourføring i 2016 av befolkede områder i Melhus (Felles kartdatabaser, B-standard), 0,5 mill. kroner

Forslag til investeringer som starter opp i perioden 2017-2019

Utover dette er det satt av 30 mill. kroner i 2017 til ny barnehage lokalisert i området Rosmælen til Nedre Melhus. 10 mill. kroner i hvert av årene 2017, 2018 og 2019 til å sluttføre nødvendige investeringer med bakgrunn i tilstandsanalysen på kommunale bygg som ble gjennomført i 2013/2014. Ny Korsvegen barnehage til 35 mill. kroner i 2019 og uspesifiserte investeringer på 10 mill. kroner i hvert av årene 2018 og 2019.

Øvrige forhold på driftssiden som det er gjort justeringer for fra 2015 til 2016 er:

- Det er satt av midler knyttet til utvidet bredbåndsaksess til Korsvegen og Flå tilsvarende 0,156 mill. kroner.
- Det er satt av 0,24 mill. kroner knyttet til innføring av 1 ekstra time i naturfag fra høsten 2016. Her har Regjeringen i forslaget til Statsbudsjett for 2016 lagt inn 100 mill. kroner i 2016 til å styrke realfagene med hovedvekt på naturfag. Det er opp til kommunene selv om de velger å legge denne timen til 5., 6., eller 7. trinn.
- Det er satt av 0,3 mill. kroner knyttet til gratis kjernetid i barnehager. Fra 1. august 2015 har alle 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Den ordningen gjelder for familier eller husholdninger som har en samlet inntekt på mindre enn 405 000 kroner.
- Det er satt av ressurser til å sikre at maksprisen på foreldrebetalingen til barn i kommunale og private barnehager ikke overskrider 6 pst. av den samlede inntekten til familien eller husholdningen. Ordningen ble innført nasjonalt og i Melhus kommune fra og med 1. mai 2015. Inntektsgrensen i 2015 var på kr 473.000,-.

- Melhus kommune har satt av ressurser til å sikre at, hvis du har mer enn ett barn i barnehage i samme kommune, skal kommunen skal sørge for at du får reduksjon i foreldrebetalingen. Det kalles søskenmoderasjon. Du skal få søskenmoderasjon uavhengig av om barna går i forskjellige barnehager, og i barnehager med forskjellige eiere. Reduksjonen for det andre barnet er minimum 30 prosent, og for det tredje barnet og oppover er det 50 prosent reduksjon.
- Regjeringen har sitt forslag til Statsbudsjett for 2016 satt av ytterligere 205 mill. kroner over rammetilskuddet til å styrke ordningen med brukerstyrt personlig assistanse. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en mulig organisering av personlig assistanse som kan gis både i og utenfor hjemmet. Brukere som er i stand til det er selv arbeidsledere og har ansvar for hjelpens organisering og innhold. De som ikke selv kan være arbeidsledere, kan også få BPA, og arbeidslederrollen ivaretas da av foreldre eller verge. Arbeidslederrollen kan også deles mellom foreldre/verge og bruker. Melhus kommune satte av 0,9 mill. kroner til dette formålet i 2015 og setter av ytterligere 0,635 mill. kroner i 2016.
- Teknisk drift har i 2015 gjennomført ny anbudsrunde på vinterbrøyting. Dette har resultert i merutgifter på om lag 1 mill. kroner. Dette er det tatt høyde for i budsjetttrammene til Teknisk drift.
- Med virkning fom 1. januar 2016 blir det innført ny eierbrøk i Gauldal brann- og redning IKS. Den gamle eierbrøken har eksistert i 10 år å skulle ta høyde for at Midtre Gauldal kommune gikk inn i selskapet med mindre utstyr enn Melhus. Dette er nå rettet opp, og kommunestyrene i Melhus og Midtre Gauldal har tidligere i 2015 fattet vedtak om ny eierbrøk. Den nye eierbrøken innebærer at Melhus kommune må betale i overkant av 1 mill. kroner mere for brannsam arbeidet fom 2016. Rådmannen har tatt høyde for dette i sitt budsjettforslag.
- Etter vedtak i representantskapet i Gauldal brann- og redning er feie gebyret økt med 16 pst. fra 2015 til 2016. Tabellen under viser utviklingen i feie- og tilsynsgebyret ved tilsyn og feiing hvert fjerde år:

År	Feiegebyr, feiing og tilsyn hvert fjerde år inkl. mva	Deflator kommune sektoren	Prisutvikling ved deflatorvekst
2011	447,60	1,039	465,06
2012	447,60	1,035	481,33
2013	447,60	1,036	498,66
2014	447,60	1,030	513,62
2015	462,00	1,030	529,03
2016	536,00	1,027	543,31

Som en ser av tabellen er gebyrutviklingen for perioden 2011 til 2016 samlet sett i tråd med kostnadsutviklingen i kommunesektoren for tilsvarende periode.

- Gimse IL har søkt om å få dekket 1/3 av utgiftene til kunstgressbane på Brekkåsen. Banen har nå fått støtte gjennom tippemidlene og vi ønsker med dette å imøtekomme søknaden fra Gimse IL på kr 1.491.147. Midlene tas fra disposisjonsfondet.
- Fra 2016 får Sagauka i Melhus en fastere organisering gjennom en daglig leder i 20% stilling. Samtidig vil 2016 være et prøveår hvor en vil se hva kostnadsnivået for drift av Sagauka vil

ligge på. Erfaringene fra gjennomføringen i 2016 vil legges til grunn når midler til Sagauka legges inn i budsjettet fra 2017.

- I Rådmannens forslag er det satt av kr 60.000 til Fjøsfestivalen, men den er dessverre besluttet at skal legges ned. Disse midlene trekkes da tilbake.
- Trygghetsalarm, for de som har behov for det, skal være gratis – da trygghet ikke skal ha en prislapp. Abonnementet for trygghetsalarm tas bort med halvårsvirkning i 2016 og fullt ut fra 2017.
- Støttekontaktene i kommunen gjør en viktig jobb, samtidig ligger lønnen langt lavere enn i omliggende kommuner. Derfor foreslås det kr 150 000 til økt lønn for støttekontakter i 2016 og kr 300.000 fra 2017.
- Det settes av kr 100.000 fra disposisjonsfondet for utbedring av Eggensvingen, da både for å løse overflatevannproblematikken i svingen og manglende asfaltering i overgangen mellom fortau og veien inn mot Åsveien.
- Det settes av kr 300.000 fra disposisjonsfondet til prosjektering av ny gang- og sykkelvei i Råbygda, Kvål.
- Det legges inn i budsjettet en generell innsparing i kommunen på kr 300.000 hvert år i 2016, 2017 og 2018. Det er en del å hente på mer effektiv og bedre saksbehandling f.eks. ved LEAN, samt at ved en gjennomgang av organisasjonen vil en kunne gjøre grep for å få en mer kostnadseffektiv organisering av driften.
- I forslaget er det lagt opp til at eiendomsskatten skal videreføres, men skal ikke økes i perioden. Forslagsstillerne anser eiendomsskatten som nødvendig for å opprettholde et godt tjenestetilbud i kommunen.

Forutsetninger i økonomi og handlingsplanen for perioden 2016-2019

1. Finansinntekter

- a) Pr. 1. januar 2016 er det antatt at verdien av porteføljen som ligger til langsiktig forvaltning utgjør 153 mill. kroner. For 2016 er det budsjettert med en avkastning på 5,3 mill. kroner. For årene 2017-2019 er det lagt til grunn en avkastning på 3,5 pst. pr. år ut ifra den kapitalen en forventer å ha ved inngangen til det enkelte år. Forventet kapital ved inngangen til 2016 antas å være 153 mill. kroner, i 2017 158,9 mill. kroner, i 2018 159,9 mill. kroner og i 2019 159,9 mill. kroner. Dette innebærer at en legger til grunn en avkastning fra langsiktig forvaltning til finansiering av driften i kommunen tilsvarende 5,3 mill. kroner i 2016, 5,5 mill. kroner i 2017, 5,6 mill. kroner i 2018 og 5,6 mill. kroner i 2019.
- b) Årlig avkastning på obligasjon fra TrønderEnergi AS er i perioden 2016-2019 satt til 7,1 pst. Dette tilsvarer det markedet har priset tilsvarende obligasjon for over 10 år. Dette gir en årlig avkastning på 7,9 mill. kroner. Utbytte fra selskapet i perioden 2016-2019 er budsjettert til 6,8 mill. kroner. Melhus kommune har en eierandel på 14,77 pst. i TrønderEnergi AS.
- c) Kompensasjonsrenten i tilknytning til GR 97 er satt til 1,34 pst. for årene 2016-2017. Rentekompensasjonen fastsettes ut ifra nivået på 9 måneders statsveksler pr. 1 juli året forut for budsjettåret tillagt et halvt prosentpoeng . Siste kompensasjonsår er 2017.
- d) Kompensasjonsrenten fra Husbanken i forhold til handlingsplanen for eldre er satt til 1,9 pst. for hele perioden 2016-2019. Kompensasjonsrenten følger den til en hver tid gjeldende flytende rente i Husbanken.
- e) Kompensasjonsrenten fra Husbanken i forhold til rentekompensasjon på skoleanlegg er satt til 1,9 pst. for hele perioden 2016-2019. Kompensasjonsrenten følger den til en hver tid gjeldende flytende rente i Husbanken.
- f) Avkastningen på alle konsernkonti i Fokus Bank er beregnet ut fra et rentenivå på 3 måneders NIBOR. For 2016-2019 utgjør dette 1,6 pst.

2. Finansutgifter

- a) Rentenivå knyttet til eksterne lån opptatt pr. 01.09.2015 fremgår av tabellen under.

Lånegiver	Lånenr.	Saldo	Rente p.a.	Type rente	Utløpsdato rentebinding	Utløpsdato lån
Kommunalbanken	20090401	144 505 020	1,75	P.t. rente		20.12.2038
Kommunalbanken	20090405	149 238 620	1,58	3 mnd Nibor		18.12.2037
Kommunalbanken	20090837	18 114 920	1,75	P.t. rente		10.12.2036
Kommunalbanken	20090838	10 268 350	1,75	P.t. rente		10.11.2043
Kommunalbanken	20090839	11 270 740	1,75	P.t. rente		11.11.2041
Kommunalbanken	20090840	1 569 000	1,75	P.t. rente		11.11.2019
Kommunalbanken	20110833	9 055 700	1,60	3 mnd Nibor		27.12.2051
Kommunalbanken	20110832	23 000 020	1,60	3 mnd Nibor		27.12.2049
Kommunalbanken	20130784	5 782 990	1,75	P.t. rente		02.01.2044
Nordea sertifikat 1		164 009 153	3,94	Fastrente	30.06.2020	01.08.2049
Nordea sertifikat 2		257 843 430	3,65	Fastrente	15.01.2019	16.04.2046
Nordea sertifikat 3		150 682 772	3,00	Fastrente	30.08.2023	30.05.2048
Kommunalbanken sertifikat 4		121 714 521	1,50	Flytende		20.10.2047
Nordea sertifikat 5		226 146 670	2,42	Fastrente	16.06.2024	16.03.2032
Husbanken, startlån 2007	14630774	3 468 987	1,99	Fastrente	01.07.2018	01.07.2027
Husbanken, startlån 2008	14631402	5 332 380	1,99	Fastrente	01.07.2018	01.04.2028
Husbanken, startlån 2009	14632020	13 500 000	1,99	Fastrente	01.07.2018	01.03.2029
Husbanken, startlån 2010	14632698	15 000 000	2,09	Flytende	01.11.2014	01.08.2030
Husbanken, startlån 2012	14633895	22 699 943	1,99	Fastrente	01.07.2018	01.04.2037
Husbanken, startlån 2013	14634547	14 053 993	1,99	Fastrente	01.07.2018	01.05.2038
Husbanken, startlån 2013	14634547	7 052 974	2,09	Flytende		01.05.2038
Husbanken, startlån 2013	14634547	1 719 886	2,09	Flytende		01.05.2038
Husbanken, startlån 2014	14635272	8 155 040	2,09	Flytende		01.06.2044
Husbanken, startlån 2015	14636218	17 500 000	2,09	Flytende		01.12.2045
Husbanken, særvilkår	14605049	1 267 932	0,99	Fastrente	01.07.2018	01.07.2022
Husbanken, særvilkår	14603972	921 600	1,09	Flytende	01.07.2018	01.08.2025
Husbanken, særvilkår	14953102	1 382 400	0,99	Fastrente	01.07.2018	01.05.2023
Husbanken, særvilkår	14943654	1 786 200	0,99	Fastrente	01.07.2018	01.04.2022
Husbanken, særvilkår	14943617	400 920	0,99	Fastrente	01.07.2018	01.04.2022
Husbanken, særvilkår	14932770	640 800	0,99	Fastrente	01.07.2018	01.09.2021
Sum lån pr. 01.09.2014/snitt rente		1 408 084 961	2,57			
Herav fastrente		863 215 580		61,3 %		
Herav flytende		544 869 381		38,7 %		

Pr. 01.09.2015 er den samlede langsiktige lånegjelden i Melhus kommune på 1 408 mill. kroner. Av dette er 61,3 pst. knyttet opp mot fastrente avtaler. I økonomiplanperioden 2016-19 er det tatt høyde for en rente tilsvarende en flytende rente på 2,5 pst. i 2016, 2,5 pst. i 2017, 2,5 pst. i 2018 og 2,5 pst. i 2019.

3. Skatt- og rammetilskudd

- Skatt- og rammetilskudd i perioden 2016-19 bygger på prognosemodell fra KS. Som igjen bygger på Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2016.

4. Eiendomsskatt

- Eiendomsskatten i planperioden er basert på at taksgrunnlaget for næringseiendommer og verker og bruk beskattes med en sats på 7 promille. Satsen er uendret i forhold til 2015.
- Eiendomsskatten i planperioden er basert på at taksgrunnlaget for fritidseiendommer, boligeiendommer og boligdelen av landbrukseiendommer beskattes med en sats på 2 promille. Satsen er uendret i forhold til 2015.
- Det legges til grunn et bunnfradrag på kr 100.000,- pr. boenhet, knyttet til eiendommer som omfattes av pkt. 4. b.

- d) Samlet netto inntekt fra eiendomsskatt, gitt forutsetningene i pkt. a-c, utgjør årlig 22,3 mill. kroner.

5. Salg- og kjøp av konsesjonskraft

- a) Melhus kommune har avtale med TrønderEnergi Kraft AS om salg av konsesjonskraft. I 2016 vil kommunen kjøpe kraft fra TrønderEnergi AS. Etter 2016 må kommunen på nytt ut med tilbud på kjøp av kraft. Det forutsettes at netto inntekt fra kjøp og salg av konsesjonskraft tilsvarende 14,8 mill. kwt gir 1,72 mill. kroner årlig. Det er videre forutsatt at Bygg- og eiendom og Teknisk drift kompenseres med hhv. 5,5 og 0,3 mill. kroner knyttet til deres kraftforbruk.

6. Avsetning lønnsoppgjør og pensjonsutgifter

- a) Det er fra 2015 til 2016 forutsatt en nominell årslønnsvekst på 2,7 pst. For perioden fra 2016 til 2019 er det lagt til grunn en årlig årslønnsvekst på 2,7 pst.
- b) Det er årlig satt av 20 mill. kroner for å håndtere netto reguleringspremie, premieavvik og akkumulert premieavvik knyttet pensjonsutgiftene fra KLP og Statens Pensjonskasse. Hvorvidt dette er for høyt eller for lavt i årene 2016-19 avhenger av lønns- og G-vekst korrigert for selskapenes finansavkastning.

7. VA – avgifter i 2016.

- a) Det legges opp til følgende avgiftsendringer fra 2015 til 2016

Årsavgift vann	8 %
Årsavgift kloakk	12 %
Feie og tilsynsavgiften	16 %
Tilknytningsavgift vann	8 %
Tilknytningsavgift kloakk	12 %
Septikk	0 %

- b) Andel fellesutgifter innen vann, avløp og septikk utgjør 10 pst. i hele planperioden 2016-19

8. Envina AS – fastsetting av gebyr for 2016

Renovasjonsgebyret er kalkulert og fastsatt etter prinsippene i Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (H-3/14, februar 2014).

Representantskapet i Envina IKS har i møte 21. oktober 2015 behandlet budsjett for 2016 med tilhørende forslag til renovasjonsgebyrer for 2016.

Renovasjonsgebyret:

- a. Et normalabonnement holdes uendret på kr 3.408 inklusive merverdiavgift.
- b. For fritidshus holdes renovasjonsgebyret uendret. Et normalt fritidsabonnement settes til 35% av et normalabonnement for husholdning.

- c. Tillegget for utvidet tilbud om mobil miljøstasjon på Korsvegen settes til kr 60,35 inklusive merverdiavgift.

Hvert enkelt kommunestyre må behandle avfallsgebyrene for 2016 i forbindelse med fastsettelsen av øvrige kommunale gebyrer, jfr Forurensningslovens §34, og den kommunale renovasjonsforskriftens §14. Punkt 8c gjelder kun Melhus kommune.

9. Gebyrer knyttet til byggesaksbehandling, plansaksbehandling og kart- og delingsforretning i 2016.

- a) Melhus kommunestyre vedtok i møte 19.06.2007, k.sak 44/07 å innføre 100 pst. selvkost innenfor kommunale betalingstjenester knyttet til byggesaksbehandling hjemlet i plan- og bygningslovens § 33-1 samt 100 pst selvkost innenfor kommunale betalingstjenester knyttet til kart- og delingsforretning hjemlet i § 32 i lov om egedomsregistrering (matrikkellova). Videre ble det også vedtatt å innføre 60 pst. selvkost innenfor kommunale betalingstjenester knyttet til plan hjemlet i plan- og bygningslovens § 33-1 med en opptrapping til 80 pst. i 2009 og 100 pst. i 2010. For 2016 legges det opp til følgende gebyrendring i forhold til 2015.

Gebyr for byggesaksbehandling, jf. pkt. 3 i gebyrregulativet	5 %
Gebyr for kart- og oppmålingstjenester, jf. pkt. 4 i gebyrregulativet	5 %
Gebyr for planbehandling, jf. pkt 5 i gebyrregulativet	5 %

- b) Det legges til grunn at opptrappingen mot 100 pst selvkost innen planbehandling utsettes inntil videre, da gebyrene må økes så mye at en vil ligge godt over det kommunens nabokommuner legger til grunn på plansiden. Det legges inntil videre opptil 60 pst. selvkost innenfor planbehandling i perioden 2016-2019.
- c) Andel fellesutgifter utgjør 10 pst. i hele planperioden 2016-19.

10. Øvrige gebyrer

- a) Gebyrer som ikke reguleres av statlige føringer eller som omfattes av selvkost reguleres i tråd med oversikten under fra 2015 til 2016. Virkningstidspunktet settes til 1. januar 2016.

Rammeområde 2

Regjeringen har i sitt forslag til Statsbudsjett for 2015 lagt opp til at maksprisen i barnehager reelt skal økes med kr 100 fra 2014 til 2015. I tillegg skal det beregnes prisstigning fra 2014 til 2015. Sistnevnte utgjør 3 pst. Dette innebærer at regjeringens økonomiske opplegg mot kommunene forutsetter en prisøkning på opphold i barnehage på 7,3 pst. fra 1. januar 2015.

Kontingent skole-/fritidsordning	under 14 timer pr. uke	3 %
Kontingent skole-/fritidsordning	over 14 timer pr. uke	3 %
Kontingent skole-/fritidsordning	kjøp av enkelt dager	3 %
Kontingent skole-/fritidsordning	kjøp av enkelttimer	3 %
Elevavgifter musikkskolen		3 %
Makspris for hel plass i barnehager økes fra kr 2 580 til kr 2 655,- fra 1. januar 2016. Priser for øvrige oppholdstider inkl. enkelt dager og enkelttimer økes tilsvarende i pst. fra 1. januar 2016		

Rammeområde 3

Matombringning				
Middag	kr 88 per porsjon			Tjenesten forutsetter behovsvurdering av hjemmetjenesten og påfølgende enkeltvedtak.
Fullkost	kr 154 per dag			
Middagssalg, hjemmeboende				Tjenesten avtales direkte med kjøkkenet.
Middag	kr 88 per porsjon			
Praktisk bistand (hjemmehjelp)				Praktisk bistand betales for hver time, inntil maksbeløpet. Tidsforbruket rundes av til nærmeste halvtime. Makspris under 2 G reguleres av § 10 i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.
	per time		maksbeløp	
Under 2 G	kr 190		kr 190	
2 - 3 G	kr 402	3	kr 1 206	
3 - 4 G	kr 402	4	kr 1 608	
4 - 5 G	kr 402	5	kr 2 010	
Over 5 G	kr 402	6	kr 2 412	
Selvkost (timepris) for hjemmetjenester				Timepris beregnes med bakgrunn i helsefagarbeiders lønn, full ansiennitet, 1.januar samme år.
Selvkost	kr 402			
Trygghetsalarm				Abonnementspris per måned, uavhengig av bruk.
Under 2 G	kr 165			
2 - 3 G	kr 165			
3 - 4 G	kr 165			
4 - 5 G	kr 165			
Over 5 G	kr 165			
Dagsenteropphold				
Opphold	kr 77 per dag/oppmøte			
Mat under oppholdet	kr 88			

Rammeområde 5

Utleieregulativet til Bygg og eiendom justeres opp med 3 pst.

11. Øvrige forhold

A)

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan i forhold til de interkommunale selskaper kommunen deltar i bygger på vedtak gjort av representantskapene i de enkelte selskap. Dette gjelder Gauldal Brann og Redning IKS, Revisjon Midt Norge IKS og Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS

For å legge til rette for å øke utdanningen av deltidsbrannpersonell, har Regjeringen lagt inn 36 mill. kroner i rammetilskuddet til kommunene med utgangspunkt i antall deltidsbrannpersonell i hver kommune. Der det er vertskommunesamarbeid om brannvesen, er midlene fordelt til vertskommunen. Regjeringen legger til grunn at vertskommunene sørger for at midlene kommer alle kommunene i samarbeidet til gode. Melhus kommune som vertskommune er tildelt kr 383.000,- i 2016. Rådmannen har budsjettetert med at disse midlene overføres til Gauldal Brann- og redning IKS. Midlene kan brukes til å dekke kommunenes egne utgifter forbundet med utdanningen og en kursavgift som fastsettes av Norges brannskole. Varigheten av den særskilte fordelingen vil bli vurdert i sammenheng med overgangsordningen for forskriftskrav til deltidspersonell i brannvesenet

og regjeringens videre behandling av NOU 2012: 8 Ny utdanning for nye utfordringer – Helhetlig utdanningsmodell for fremtidig personell i brannvesenet.

B)

Rådmannens forslag til budsjett for 2016 for Arbeidsgiverkontrollen bygger vedtak i styringsgruppa for samarbeidet.

c)

Trondheimsregionen er et felles samarbeidsorgan for kommunene Stjørdal, Malvik, Trondheim, Klæbu, Melhus, Skaun, Orkdal, Midtre Gauldal, Rissa og Leksvik samt Sør-Trøndelag fylkeskommune. Andre kommuner/fylkeskommuner kan etter vedtak i Trondheimsregionen tas inn som medlemmer eller møte som observatør. For hvert år i planperioden 2016-2019 er det lagt inn kr 409.000,- prisjustert som Melhus kommunes bidrag inn i dette arbeidet. Innarbeiding ligger under rammeområde 6.

12. Oppsummering

- a) Gitt forutsetningene listet opp i pkt. 1-11 samt de investeringer som følger av omtalen under investeringer, angir tabellen under hva Melhus kommune vil ha til disposisjon for årene 2016-19. (Tall i 1000- kroner)

Tabell 12

Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
2016	2017	2018	2019
0	0	0	0

Som en ser av tabellen over er det balanse mellom løpende inntekter og utgifter i økonomiplanperioden 2016-2019. Gitt forutsetningene i pkt 1-12 samt det som ligger inne av forutsetninger på investeringssiden i planperioden.

0.5 Driften

Økonomi- og handlingsplanen tar utgangspunkt budsjettet for 2015, og de vedtak kommunestyret har gjort forut for behandlingen av økonomi og handlingsplanen for perioden 2016-2019.

Oppsummert benevnes denne oversikten konsekvensjustert økonomiplan. Oversikten under viser endringen i driftsbudsjettene i perioden 2016-2019 som følge av kommunestyrets vedtak til drift og investeringsbudsjettet for perioden 2016-2019:

(Tall i 1000-kr)	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tekst	2016	2017	2018	2019
Økte utgifter som følge av forslag til investeringer i perioden 2016-2019	231	1 798	3 241	4 363
Reduserte leieinntekter knyttet til serverrommet i Rådhuset fra 1. august 2016	125	300	300	300
Økte utgifter interkommunal legevakt	503	182	182	182
Økt basistilskudd som følge av pris- og befolkningsvekst fastleger	140	150	150	150
Økte utgifter miljørettet helsevern	105	190	190	190
Ferievikar sykehjemslege i 5 uker	50	50	50	50
Registrering av Kulturminner	180	180	180	0
Nye småbarnsplasser økning i forhold til høst 2015, 20, 40, 52 og 69	3 770	7 190	9 519	12 519
Elevtallsvekst i grunnskolen	2 730	4 230	5 730	7 230
Videreføring av 50 pst. stilling som kreftkoordinator	47	110	173	236
Ekstern gjennomgang av pleie- og omsorgssektoren	-700	-700	-700	-700
Innlemning av utgifter knyttet til ung i jobb	641	641	641	641
Økte utgifter vinterbrøyting	1 000	1 000	1 000	1 000
Økte fdv utgifter jf. utvidelse av Høyeggen skole	99	238	238	238
Redusert momskompensasjon knyttet til ikke tilrettelagte utleieboliger	200	200	200	200
Økte utgifter Gauldal brann og redning IKS, ny kostnadsnøkkel	1 050	1 050	1 050	1 050
Tilskudd til Sagauka	300	300	300	300
Generell innsparing på driften	-300	-600	-900	-900
Gratis trygghetsalarm	250	500	500	500
Økt avlønning støttekontakter	150	300	300	300
Utbedring Eggen svingen	100	0	0	0
Prosjektering g.s.v. Kvål	300	0	0	0
Støtte til Gimse il kunstgressbane på Brekkåsen	1 491	0	0	0
Redusert eiendomskattegrunnlag Håen, Sama og Sokna kraftverk	1 100	1 100	1 100	1 100
Sum	13 562	18 408	23 444	28 948

0.6 Rammeområder

De ulike rammeområdene tildeles etter dette følgende netto rammer (Tall i 1000- kroner):

Rammeområde	2015	2016	2017	2018	2019
R 1. Administrasjon, støtte og utvikling	65 448	65 913	66 915	66 757	67 764
R 2. Kultur og opplæring	305 328	309 577	314 344	318 270	322 340
R 3. Helse og omsorg	220 338	231 478	231 734	231 740	231 803
R 4. Forebygging, aktivitet og læring	87 597	88 799	88 923	88 897	88 897
R 5. Landbruk, miljø og tekniske tjenester	59 088	60 974	61 129	61 105	61 105
R 6. Virksomheter utenom kommunen	23 535	25 221	25 599	26 028	26 548
Sum Rammeområde 1-6	761 333	781 962	788 644	792 797	798 457
R 9. Overordnede inntekter/utgifter	-761 333	-781 962	-788 644	-792 797	-798 457

0.7 Investeringsregnskapet

Investeringer som belaster driften i Melhus kommune

Kommunestyrets vedtak til nye investeringer for 2016 ekskl. VA investeringer fremgår av tabellen under:

Nr.	Prosjekt	Bevilgning inkl. mva.	Finansiering				Levetid år
			Lån	MVA-komp.	Disp.fond	Tilskudd	
1.	Utvidelse av Flå gravplass med masseutsk.	3 541 625	2 833 300	708 325			40
2.	Utvidelse av Høyeggen skole med paviljonger	12 500 000	10 000 000	2 500 000			15
3.	Diverse investeringer bygg- og eiendom	12 500 000	10 000 000	2 500 000			40
4.	Opprydding spredt avløp - Gåsbakken skole	1 250 000	1 000 000	250 000			30
5.	Fjellsikring Loddgårdstrøa – prosjekt 2355 – tilleggsfinansiering:	2 666 667	2 000 000	666 667			40
6.	Bekkelukking Presttrøa – E6:	2 000 000	1 600 000	400 000			40
7.	Maskinpark - teknisk drift - vei	687 500	550 000	137 500			10
8.	Martin Tranmæls veg, omlegging av kommunal veg:	2 000 000	1 600 000	400 000			40
9.	Overvann Sørenga:	200 000	160 000	40 000			40
10.	Gang- og sykkelveg, Nævsvegen:	200 000	160 000	40 000			40
11.	Gang og sykkelveg, Hollum – Lete:	300 000	240 000	60 000			40
12.	Kartlegging/ajourføring av befolkede områder i Melhus (Felles kartdatabaser, B-standard)	500 000	500 000	0			10
		34 804 167	27 810 000	6 994 167			33

Prosjekt 1:

Se vedlegg fra Kirkelig fellesråd

Prosjekt 2:

På Høyeggen skole er det pr. i dag 318 elever. Høsten 2016 forventes det at det starter 55 – 60 1. klassinger, mens det er bare 38 avgangselever. Estimert elevtall for neste skoleår er ca. 335 elever. Det er sett på muligheten for å slå sammen klasser, men uavhengig av det mangler minst et klasserom samt at det er alt for lite garderobe- og SFO areal. Det er i samråd med skolen konkludert med at det er hensiktsmessig og anskaffe mer arealkapasitet ved å utvide dagens paviljonger. Det er trangt på tomta slik at i løsningen som er foreslått planlegges det å utvide dagens paviljong med å plassere nye paviljonger oppå den eksisterende i 2. etg. med ny inngang fra dagens parkeringsområde. Rådmannen vurderer det som sannsynlig at arealbehovet vil vedvare i mer enn tre år og at det derfor er mest lønnsomt å kjøpe nye paviljonger. Arealet vil utgjøre til sammen 230 kvadratmeter og være inndelt med 2 klasserom, 4 grupperom, 4 stk. WC / HC, entre / garderobe og bøttekott.

I tillegg er det planlagt ny garderobeløsning i tilknytning til hovedbygget med tilbygg på to hensiktsmessige områder, til sammen 50 kvadratmeter nybygg. Videre er det tatt med her isolering av gulvet i administrasjonen som pr. i dag er uisolert.

I tilstandsanalysen for Høyeggen skole er det registrert avvik med tilstandsgrad 2 eller 3. Disse avvikene er i hovedsak i tilknytning oppgradering / standardheving av yttervegg med utskifting av eternittkledning, etterisolering, vindtetting og nye vinduer (i bygg fra 1978). I tillegg er det nødvendig å oppgradere fordelingskapene i det elektriske anlegget med nye automatsikringer. Investeringen er kalkulert til kr. 4.335.000,- eks. mva. i 2013 kroner, prisregulering til 2016 kroner med 9% blir kr. 4.725.000,-. Nødvendig bevilgning går frem av tabellen under.

Ny paviljong tilsvarende dagens montert som 2. etg. oppå den eksisterende:	3 200 000
Nytt inventar i ny paviljong:	320 000
Ny garderobeløsning, ca. 50 kvadratmeter nybygg:	1 500 000
Isolering av gulv i administrasjonsavdelingen:	250 000
Tiltak jfr. tilstandsanalyse	4 725 000
Sum ekskl. mva	9 995 000

Prosjekt 3:

Bygg og eiendom har på vegne av rådmannen laget forslag til en investeringsplan for perioden 2016 – 19. Bakgrunnen for planen er tilstandsanalysene som ble gjennomført i 2013-14, tilstandsanalysene er gjennomført for hele kommunens bygningsmasse og er gjennomført etter NS 3424 – Teknisk tilstandsanalyse for byggverk. Det er utarbeidet en rapport for hvert bygg der det er beskrevet tiltak med budsjett for utbedring i de tilfeller det er avdekt avvik med tilstandsgrad 2 eller 3. Standarden definerer tilstandsgrader for bygningsdelene fra TG 0 – TG 3, der TG 0 tilsvarer «som nytt» og TG 3 tilsvarer «levetid oppbrukt / brekkasje».

Rådmannen har lagt til grunn disse rapportene og tatt utgangspunkt i avvik med tilstandsgrad 2 og 3. Samlet har alle disse avvikene en utbedringskostnad i 2013 kroner på til sammen 111 millioner kroner, det er da tatt hensyn til at en del av avvikene er utført gjennom EPC-kontrakten med AF-Gruppen.

Rådmannen har vurdert med bakgrunn i totaløkonomien at det er mulig å gjennomføre tiltak for til sammen 42,5 millioner kroner i perioden 2016 – 19. Med det som bakgrunn er det gjort en prioritering der det foreslås påkostning / standardheving i bygningsmassen som følger:

- Skoler:	7,4 mill. kroner
- Barnehager:	7,3 mill. kroner
- Institusjoner:	9,6 mill. kroner
- Omsorgs- og gjennomgangsboliger:	14,7 mill. kroner
- Idrettshaller:	3,5 mill. kroner

Sum totalt i perioden 2016 – 19: 42,5 mill. kroner

Slik dette nå er vurdert vil alle avvik med TG 2 og TG 3 i skoler og barnehager bli lukket med ett unntak. Rådmannen vurderer det som uhensiktsmessig å iverksett tiltak ved Gimse skole med bakgrunn i at det der vurderes bygging av ny skole i perioden, på denne skolen vil bare avvik jevnfør rapport om tilsyn etter forskrift om innemiljø i skoler og barnehager bli prioritert . For institusjonene og idrettshallene gjelder også at avvik med TG 2 og TG 3 lukkes i denne planen.

Vedrørende omsorgs- og gjennomgangsboliger så er det der det er avdekt flest avvik med TG2 og TG 3, disse avvikene er kostnadsberegnet til i overkant av 40 mill. kroner. Det er her gjennomført en prioritering i forhold til hvilke tiltak som vurderes som mest kritisk samt at det er vurdert at en del av boligene bør selges «som de er» i stedet for å bruke ressurser på å rehabilitere. I det ligger en vurdering av hva som anses som økonomisk fornuftig, boligens beliggenhet og beskaffenhet og om den er hensiktsmessig for våre fremtidige leietakere.

Vedrørende avvik avdekt gjennom tilsyn i skoler og barnehager etter forskrift om innemiljø i skoler og barnehager, er de bygningstekniske avvikene i stor grad å betrakte som kostnader som må dekkes i driftsbudsjettet. I regjeringens særskilte tiltakspakke for økt sysselsetting foreslås det et engangstilskudd på 500 millioner kroner til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg i kommunene. Midlene kommer i tillegg til veksten i kommunesektorens inntekter. Melhus kommune vil på bakgrunn av innbyggertallet pr 01.07.2015 motta kr 1.541.000,- i statstilskudd, rådmannen vurderer det som hensiktsmessig at dette tilskuddet blant annet benyttes til å lukke de bygningstekniske avvikene som er relatert til nevnte tilsyn.

Bygg og eiendom vil i samarbeid med virksomhetene lage en gjennomføringsplan for å lukke disse avvikene i perioden 2016-19.

Prosjekt 4:

Det offentlige spillvannsnett er utvidet i forbindelse med prosjektet «rehabilitering av Gåsbakken slamavskiller». Et utvidet offentlig spillvannsnett i området, medfører at flere boliger med spredt avløp pålegges tilkoblet det offentlige avløpsanlegget. I tillegg blir Gåsbakken skole og barnehage tilkoblet det offentlige avløpsanlegget. Alle nye boliger og bygninger som blir tilkoblet det offentlige avløpsanlegget, blir belastet med et tilknytningsgebyr og et anleggsbidrag. Dette i henhold til vedtak i kommunestyret i K-sak 56/12. For Gåsbakken skole og barnehage blir det inngått en egen avtale om et tilknytningsgebyr og et anleggsbidrag med en total kostnad på kr. 1 250 000,- inkl. mva.

Prosjekt 5:

Fjellsikring Loddgårdstrøa – prosjekt 2355 – tilleggsfinansiering:

- a) Tilleggsbevilgning – kr. 2 000 000,-
- b) Det er tidligere bevilget kr. 2 750 000 i K-sak 60/14, Tertialrapport 2/2014
- c) Det er valgt å dele prosjektet i to entrepriser.
 - i) Første entreprise omfatter rydding av utvalgte trær som kan medføre steinsprang og ras. Dette er trær som bl.a. med sitt rotsystem holder løse steiner og blokker i ro. Slike trær er utsatt for sterk vind, og vindfall av de aktuelle trærne kan medføre steinsprang med påfølgende store konsekvenser. Disse arbeidene er igangsatt og vil bli avsluttet i 2015.
 - ii) Andre entreprise gjelder sikring av løse steinblokker, samt utbedringer av tidligere sikringsarbeider som er utført i området. Oppstart med sikringsarbeidene er planlagt til våren 2016. Arbeidene krever en god del tyngre utstyr, og det er uklart hvordan entreprenøren løser utfordringene med transport og tekniske løsninger. Derfor er det svært uklart hvordan kostnadene med entreprisen vil bli.
- d) Kostnadene er beregnet til å utgjøre totalt 4,75 mill. kroner for hele prosjektet. Det er da tatt høyde for en usikkerhetsmargin på 20 pst. knyttet til fjellsikringsarbeidet.

Prosjekt 6:

Bekkelukking Presttrøa – E6:

- a) Bevilgning – kr. 2 000 000,-
- b) Det er tidligere bevilget kr. 125 000 i K-sak 60/14, Tertialrapport 2/2014
- c) Tidligere bevilgning er benyttet til et forprosjekt som har som mål å foreslå tiltak som gir en varig løsning som reduserer årlige driftskostnader. Forprosjektet er ikke avsluttet og resultatene er ikke presentert, men signaler tilsier at det kan være behov for tiltak som krever en større bevilgning. Det er derfor valgt å foreslå en bevilgning på kr. 2 000 000,- for å få gjennomført første fase av nødvendige tiltak.

Prosjekt 7:

Maskinpark:

- a) Bevilgning – kr. 687 500,-
- b) Det er tidligere bevilget kr. 1 000 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018 og kr. 312 500 i K-sak 40/15, Tertialrapport 1/2015.
- c) Det ble i K-sak 80/14 foreslått at det settes av kr. 1 000 000,- hvert år de neste årene for å ha nødvendig bevilgning til bruk til utskiftninger og investeringer i maskinparken. Da det ble avdekket et

større behov våren 2015 enn først forventet, ble det i tertialrapport 1/2015 bevilget ytterligere kr. 312 500,- til maskinparken. Forutsetningen var at dette skulle tas av rammen for 2016.

- d) Siste beregninger tilsier at det er et behov for investeringer til fornyelse av maskinparken de neste årene på kr. 1 000 000,- per år. Sammen med salgsinntekter ved avhending av brukt utstyr, vil en forsøke å opprettholde en maskinpark innenfor forsvarlige rammer.
- e) Dagens maskin- og utstyrspark er mangfoldig og godt sammensatt for alle de oppgavene som teknisk drift veg utfører. For å kunne opprettholde det nivået som er i dag og ta høyde for økt mengde arbeidsoppgaver i framtiden er det viktig at maskin- og utstyrsparken har jevnlig utskiftninger og oppdateringer.

Prosjekt 8:

Martin Tranmæls veg, omlegging av kommunal veg:

- a) Bevilgning – kr. 2 000 000,-.
- b) Prosjektet består av tre delprosjekter der veg, vann og avløp har hver sin andel.
- c) Grunnerverv og prosjektering er gjennomført.
- d) Prosjektet har vært utsatt i påvente av en sentrumsplan for nedre Melhus. Dette for å avklare hvilken status denne vegen vil få i fremtiden. Det er vurdert at denne vegen vil være en viktig samleveg og forbindelse vest for Gaula fra nord til sør. Rådmannen har derfor valgt at denne vegen bygges etter normer for fylkesveg med en miljøgateprofil.
- e) Det er valgt å igangsette prosjektet i 2016 med bakgrunn i vedtak om å igangsette bygging av ny Gimse barneskole. Skolen planlegges i samme område hvor dagens hovedvannledning til Melhus sentrum ligger. Denne er en eldre eternitt ledning som vurderes å være svært sårbar og utsatt, når prosjektet med Gimse barneskole begynner. Et brudd på denne ledningen vurderes å kunne gi store konsekvenser. Det er av sikkerhetsmessige årsaker valgt å prioritere en alternativ forsyning til Melhus sentrum før skoleprosjektet begynner. Ved å legge en ny vannledning i Martin Tranmæls veg, med nok kapasitet til å forsyne Melhus sentrum, gjør at sårbarheten blir vesentlig redusert. Denne løsningen forutsetter at det opprettes en forbindelse gjennom en ny vannledning langs Hølundvegen fra Martin Tranmæls veg til en vannkum på Gimsan (prosjekt 6017 – Hovedvannledning Melhus sentrum - øst/vest).
- f) Det vil være behov for noen mindre endringer av tidligere prosjektering, før byggingen igangsettes.

Prosjekt 9:

Overvann Sjøregga:

- a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
- b) Utfordringene med overvann ved Sjøregga har vært betydelige over en lengre periode, og det søkes om midler for å utrede mulige tiltak for å redusere skader og ulemper med overvann i området.

Prosjekt 10:

Gang- og sykkelveg, Nævsvegen:

- a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
- b) Prosjektet er satt opp som prioritet 2 i vedtatt trafikkisikkerhetsplan. Bevilgningen skal benyttes til forundersøkelser og reguleringsarbeider.
- c) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men ut fra lengde og erfaringstall, vil et grovt estimat av prosjektet tilsi en total kostnad på ca. kr. 1 600 000,-.

Prosjekt 11:

Gang og sykkelveg, Hollum – Lete:

- a) Bevilgning – kr. 300 000,-.
- d) Prosjektet er satt opp som prioritet 3 i vedtatt trafikksikkerhetsplan. Bevilgningen skal benyttes til forundersøkelser og reguleringsarbeider.
- e) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men ut fra lengde og erfaringstall, vil et grovt estimat av prosjektet tilsi en totalkostnad på ca. kr. 6 000 000,-.

Prosjekt 12:

Arealforvaltning deltar i 2016 i en kartlegging/ajourføring av befolkede områder i Melhus, det som i kartverdenen kalles FKB-B (Felles Kartdata Baser, B-standard)

Dette er et samarbeidsprosjekt i regi av Geovekst med Kartverket som prosjektleder.

Dette kartleggingsprosjektet omfatter kommunene Melhus, Skaun, Klæbu og Malvik.

Kostnaden for Melhus er beregnet til kr 500.000,-, basert på kartleggingspriser i 2015

Øvrige prosjekter:

Utover dette er det satt av 30 mill. kroner i 2017 til ny kommunal barnehage lokalisert i området Rosmælen til Nedre Melhus. 10 mill. kroner i hvert av årene 2017, 2018 og 2019 til å slutføre nødvendige investeringer med bakgrunn i tilstandsanalysen på kommunale bygg som ble gjennomført i 2013/2014. Ny Korsvegen barnehage til 35 mill. kroner i 2019 og uspesifiserte investeringer på 10 mill. kroner i hvert av årene 2018 og 2019.

Investeringer som ikke belaster driften i Melhus kommune og som trenger bevilgning:

Under følger en oversikt som viser kommunestyrets vedtatte nye investeringer i 2016 knyttet til investeringer som ikke belaster kommunekassen.

Vannforsyning

Nr.	Prosjekt	Sak	Bevilgning inkl. mva.	Finansiering				Levetid år
				Lån	MVA-komp.	Disp.fond	Tilskudd	
1.	Reservevann Trondheim	Budsjett 2016	5 000 000	5 000 000				40
2.	Varmbo boligfelt	Budsjett 2016	2 000 000	2 000 000				40
3.	Marti Tranmæls veg	Budsjett 2016	1 400 000	1 400 000				40
4.	Driftssentral teknisk drift	Budsjett 2016	1 000 000	1 000 000				40
5.	Hovedforsyning Melhus sentrum (ø/v)	Budsjett 2016	3 000 000	3 000 000				40
6.	Kvål vest, vann	Budsjett 2016	1 000 000	1 000 000				40
7.	Sonevannmåling	Budsjett 2016	200 000	200 000				10
8.	Eternittledning, Øye-Skanska	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
9.	Vannledning Skjerdingsstad-Røskaft, E6	Budsjett 2016	500 000	500 000				40
10.	Vannledning, Røskaft-Hovin, E6	Budsjett 2016	100 000	100 000				40
11.	Eternittledning, Prestgårdslåna	Budsjett 2016	2 000 000	2 000 000				40
12.	Eternittledning, Gammelbakken	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
13.	Vannledning, Ler-Losen	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
14.	Eternittledning, Søberg-Teigen	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
15.	Vannledning Løvsethvegen	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
16.	Beredsskapskontainere	Budsjett 2016	200 000	200 000				10
17.	Vannkum Rye	Budsjett 2016	500 000	500 000				40
18.	Sanering av vannledning, Klemmetsveg-Kilen	Budsjett 2016	800 000	800 000				40
	Sum		18 700 000	18 700 000	0	0	0	39

- 1) Reservevannforsyning – prosjekt 5442
 - a) Tilleggsbevilgning – kr. 5 000 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget kr. 49 400 000 i flere vedtak i perioden 2006 – 2014.
 - c) Det er knyttet en del usikkerhet om hvor store overskridelsene vil være i Metrovannprosjektet, og signaler tyder på at det vil være behov for en tilleggsfinansiering. I tillegg vil Melhus kommune kunne få noen merkostnader på utstyret til mengdemåling ut fra Metrovannledningen.

- 2) Varmbo boligfelt, vann – prosjekt 6003
 - a) Tilleggsbevilgning for 2016 – kr. 2 000 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget 300 000,- til prosjektet i vedtatt økonomi- og handlingsplan for perioden 2008 – 2011.
 - c) Prosjektet forutsettes gjennomført i flere etapper over flere år, da sanering av vann- og avløpsledninger i Varmbo boligfelt er omfattende og krevende. Med etappevis utbygging forutsettes det nye bevilgninger etter hvert som de ulike etappene blir ferdigstilt.
 - d) Prosjektering av boligfeltet pågår i 2015, og etter at enkelte strekninger er definert som gode nok, vil det være nødvendig å skifte ut og separere store deler av vann- og avløpsledningene i boligfeltet.
 - e) Den totale kostnaden er ikke beregnet, men ut fra foreløpige tall, kan prosjektet omfatte ca. 2-3 km med ledningsgrøfter i et krevende terreng. Et estimat av den totale kostnaden samlet for vann og avløp, ligger i størrelsesorden 30 – 40 mill.

- 3) Martin Tranmæls veg, vann – prosjekt 6014
- Tilleggsbevilgning – kr. 1 400 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 1 200 000 i K-sak 86/13, Økonomi- og handlingsplan 2014 – 2017.
 - Prosjektet består av tre delprosjekter der veg, vann og avløp har hver sin andel.
 - Grunnerverv og prosjektering er gjennomført.
 - Prosjektet har vært utsatt i påvente av en sentrumsplan for nedre Melhus. Dette for å avklare hvilken status denne vegen vil få i fremtiden. Det er vurdert at denne vegen vil være en viktig samleveg og forbindelse vest for Gaula fra nord til sør. Rådmannen har derfor valgt at denne vegen bygges etter normer for fylkesveg med en miljøgateprofil.
 - Det er valgt å igangsette prosjektet i 2016 med bakgrunn i vedtak om å igangsette bygging av ny Gimse barneskole. Skolen planlegges i samme område hvor dagens hovedvannledning til Melhus sentrum ligger. Denne er en eldre eternitt ledning som vurderes å være svært sårbar og utsatt, når prosjektet med Gimse barneskole begynner. Et brudd på denne ledningen vurderes å kunne gi store konsekvenser. Det er av sikkerhetsmessige årsaker valgt å prioritere en alternativ forsyning til Melhus sentrum før skoleprosjektet begynner. Ved å legge en ny vannledning i Martin Tranmæls veg, med nok kapasitet til å forsyne Melhus sentrum, gjør at sårbarheten blir vesentlig redusert. Denne løsningen forutsetter at det opprettes en forbindelse gjennom en ny vannledning langs Hølundvegen fra Martin Tranmæls veg til en vannkum på Gimsan (prosjekt 6017 – Hovedvannledning Melhus sentrum - øst/vest).
 - Det vil være behov for noen mindre endringer av tidligere prosjektering, før byggingen igangsettes.
- 4) Driftssentral Teknisk drift, vann – prosjekt 6015
- Tilleggsbevilgning i 2016 – kr. 1 000 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 200 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Dette er et fellesprosjekt for fagområdene kommunal veg, vannforsyning og avløp, der prosjektet planlegges finansiert med ca. en tredjedel fra hvert fagområde.
 - Det er igangsatt et forprosjekt som vil være ferdig i slutten av året. Dette vil gi et grunnlag for videre valg og vedtak. Årets bevilgning settes av til videre prosjektering og forarbeider.
 - Uteseksjonen ved teknisk drift har, og vil ha et behov for nytt oppmøtested, garderober og lager. Dagens lokaliteter tilfredsstiller ikke krav iht. HMS-forskrift, og tiltak må iverksettes. Det arbeides med en samlokalisering av alle tre fagområdene, for å få en best mulig effektiv drift.
- 5) Vannforsyning Melhus sentrum øst/vest – prosjekt 6017
- Tilleggsbevilgning – kr. 3 000 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 200 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Utredningen til en alternativ vannforsyning til Melhus sentrum er startet opp, og sammen med prosjektet Martin Tranmæl veg med vann- og avløpsledninger, vurderes dette prosjektet som veldig viktig for å sikre vannforsyning til østsiden av Gaula.
 - Prosjektet vurderes delt opp i to faser, der første fase er en ny hovedledning fra Gimsan til Martin Tranmæls veg langs Hølundvegen. Andre fase blir en eventuell videreføring via Bagøya, kryssing av Gaula til vannkum øst for E6.
- 6) Kvål vest, vann – prosjekt 6019
- Tilleggsbevilgning – kr. 1 000 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 200 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Første del av prosjektet er igangsatt i forbindelse med bygging av ny kunstgressbane på vestsiden av Gaula. For å komplettere prosjektet, vil en prosjektere og bygge ny vannledning fra vest og frem til eksisterende kum på østsiden, der kryssing av Gaula inngår som en del av prosjektet. Dette gjøres

sammen med ny spillvannspumpe-stasjon med en ny ledning som skal føre spillvannet til østsiden. Hensikten er å sanere eksisterende slamavskiller.

- 7) Sonevannmåling – prosjekt 6022
 - a) Tilleggsbevilgning for 2016 – kr. 200 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget kr. 100 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - c) Det planlegges en regelmessig utbygging av nye målesoner i de kommende år.
 - d) Som et tiltak for å redusere lekkasjeandelen i kommunen, må en få en god oversikt over forbruket. Sammen med forbruksmålerne til abonnentene, vil plassering av større sonevannmålere på strategiske punkter på forsyningsnettet bidra til en fortløpende oversikt over forbruket. Bevilgningen benyttes til både planlegging, innkjøp og montering av utstyr.
 - e) Tidligere bevilgning vil i hovedsak gå med til planlegging av de ulike målesonene, mens årets bevilgning vil benyttes til fysiske tiltak og innkjøp av utstyr.

- 8) Eternittledning, Øye-Skanska
 - a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
 - b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 5 mill. som forutsettes finansiert i senere vedtak.
 - c) Prosjektet er en av flere strekninger med eternittledning som planlegges sanert. Denne strekningen er på 490 meter.

- 9) Vannledning Skjerdingsstad-Røskaft, E6
 - a) Bevilgning i 2016 – kr. 500 000,-.
 - b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering i samarbeid med Statens vegvesen. Det er knyttet en del usikkerhet til omfanget, men det må forutsettes at rammene kan endres ved behov.
 - c) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, og dette blir eventuelt et samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen under forutsetning om en avtalt kostnadsfordeling.

- 10) Vannledning Røskaft-Hovin, E6
 - a) Bevilgning i 2016 – kr. 100 000,-.
 - b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 6 mill. som forutsettes finansiert i senere vedtak.
 - c) Prosjektets hensikt er å sikre forsyningen til Hovin ved å forlenge planlagt vannledning på vestsiden av Gaula fra Røskaft til Hovin.

- 11) Eternittledning Prestgårdslåna
 - a) Bevilgning – kr. 2 000 000,-.
 - b) Prosjektet er en av flere strekninger med eternittledning som planlegges sanert. Som en del av prosjektet inngår utskifting av en sentral vannkum og en brann stender, samt en mulig forlengelse av en privat stikkledning.

- 12) Eternittledning, Gammelbakkan
 - a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.
 - b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 4,5 mill. som forutsettes finansiert i senere vedtak.
 - c) Prosjektet er en av flere strekninger med eternittledning som planlegges sanert. Denne strekningen er på 930 meter.

- 13) Vannledning Ler – Losen
 - a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.

- b) Hensikten med prosjektet er å utrede mulige traseer og utfordringer med å krysse Gaula med en ny vannledning fra Ler sentrum til Losen. Prosjektet er aktuelt å gjennomføre i forbindelse med ny E6, og ved å starte med forberedende arbeider i en tidligfase, vil en være noe i forkant ved planlegging av E6 prosjektet.
- 14) Eternittledning, Sjøberg – Teigen
- a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.
 - b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 3 mill. som forutsettes finansiert i senere vedtak.
 - c) Prosjektet er en av flere strekninger med eternittledning som planlegges sanert. Denne strekningen er på 490 meter.
- 15) Vannledning Løvsethvegen
- a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
 - b) I forbindelse med utbygging av Energitomta i Løvsethvegen, vil det være nødvendig å legge om eksisterende vannledning. Det vil samtidig være hensiktsmessig å oppdimensjonere vannledningen for å kunne dekke et senere behov for økt forsyning østover og en bedring av brannvanndekningen. Bevilgningen vil være et anleggsbidrag til den planlagte omleggingen som forutsettes avtalt gjennom en utbyggingsavtale.
- 16) Beredskapskontainere
- a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
 - b) Dette er et samarbeidsprosjekt med Trondheim bydrift, der det foreslås en bevilgning på kr. 200 000,- som en andel på ca. 10 % av en total investering som Trondheim planlegger å gjøre av beredskapskontainere til bruk i en krisesituasjon i vannforsyningen. Dette vil med en avtale, kunne gi Melhus kommune en rett til å benytte utstyret i en eventuell krisesituasjon.
- 17) Vannkum Rye
- a) Bevilgning – kr. 500 000,-.
 - b) For å sikre nok kapasitet og mest mulig stabile trykkforhold på forsyningsnettet nord for Kvål, inkludert aktiviteten ved Hofstad næringspark, må eksisterende vannkum ved Rye bygges om for å kunne forsyne vann nordover og sørover ved variasjoner i trykk og mengde. Denne kummen vil være et meget viktig element i forsyningssikkerheten til Melhus sentrum.
 - c) Den nye vannkummen skal inneholde mye teknisk og elektronisk utstyr og vurderes bygd med overbygg.
- 18) Sanering av vannledning, Klemmets veg – Kilen
- a) Bevilgning – kr. 800 000,-.
 - b) Prosjektet gjelder utskifting av vann-, spillvann- og overvannsledninger på strekningen Klemmets veg – Kilen på en strekning på ca. 200 meter.
 - c) Prosjektet har minst to hensikter, og blir derfor et prioritert saneringsprosjekt på avløpssiden. Strekningen er en flaskehals på avløpsnettet og ved store nedbørsmengder har dette gitt tilbakeslag til nærliggende boliger. I tillegg er dette en av flere mulig punkter som begrenser overføring av mer avløp fra Lete-Hollum området.

Avløp

Nr.	Prosjekt	Sak	Bevilgning inkl. mva.	Finansiering				Levetid år
				Lån	MVA- komp.	Disp.fon d	Tilskudd	
1.	Varmbo boligfelt - avløp	Budsjett 2016	4 000 000	4 000 000				40
2.	Martin Tranmæls veg	Budsjett 2016	1 500 000	1 500 000				40
3.	Avløpssanering Ler sentrum	Budsjett 2016	400 000	400 000				39
4.	Driftssentral teknisk drift	Budsjett 2016	1 800 000	1 800 000				39
5.	Avløp Øysand - Klett, trasevalg	Budsjett 2016	400 000	400 000				40
6.	Avløpsanlegg Fremo, Kneppet	Budsjett 2016	4 000 000	4 000 000				40
7.	Ler RA, rehabilitering	Budsjett 2016	500 000	500 000				20
8.	Sanering APS, 2 stk. pr. år	Budsjett 2016	6 000 000	6 000 000				20
9.	Vollmarka avløpssone	Budsjett 2016	400 000	400 000				40
10.	Saneringsplan, Doktorgården-Gimsvegen	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
10.	Saneringsplan, Løvseth	Budsjett 2016	300 000	300 000				40
10.	Saneringsplan, Kvål	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
10.	Saneringsplan, Øysand	Budsjett 2016	300 000	300 000				40
10.	Saneringsplan, Korsvegen	Budsjett 2016	100 000	100 000				40
10.	Saneringsplan, Hovin	Budsjett 2016	100 000	100 000				40
11.	Hovedplan avløp med miljørisikoanalyser	Budsjett 2016	500 000	500 000				40
12.	Avløpsmodell avløp	Budsjett 2016	800 000	800 000				10
13.	Avløpsledning, Øysand-Klett	Budsjett 2016	2 000 000	2 000 000				40
14.	Avløpsledning, Røskaft-Hovin, E6	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
15.	Spillvannsledning, Varmbubekken-Hølbekken	Budsjett 2016	2 000 000	2 000 000				40
16.	Avløpssanering Korsvegen etappe 2	Budsjett 2016	4 000 000	4 000 000				40
17.	Hovin RA, rehabilitering	Budsjett 2016	300 000	300 000				20
18.	Avløpsledning, Skjerdingsstad-Røskaft, E6	Budsjett 2016	500 000	500 000				40
19.	Brekåsåsen avløpssone	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
20.	Spillvannsledning, Ler-Losen	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
21.	Jaktøya APS	Budsjett 2016	500 000	500 000				20
22.	Spillvannsledning, Ler-Lundamo	Budsjett 2016	500 000	500 000				40
23.	Avløpssanering, Klemmetsveg-Kilen	Budsjett 2016	1 200 000	1 200 000				40
24.	Spillvannsledning Ler-Kvål	Budsjett 2016	200 000	200 000				40
25.	Spillvannsledning Jaktøya nordre	Budsjett 2016	2 400 000	2 400 000				40
	Sum		35 700 000	35 700 000	0	0	0	35

1) Varmbo boligfelt, avløp – prosjekt 6204

- a) Tilleggsbevilgning – kr. 4 000 000,-.
- b) Det er tidligere bevilget 500 000,- til prosjektet i vedtatt økonomi- og handlingsplan 2008 – 2011.
- c) Prosjektet forutsettes gjennomført i flere etapper over flere år, da sanering av vann- og avløpsledninger i Varmbo boligfelt er omfattende og krevende. Med etappevis utbygging forutsettes det nye bevilgninger etter hvert som de ulike etappene blir ferdigstilt.
- d) Prosjektering av boligfeltet pågår i 2015, og etter at enkelte strekninger er definert som gode nok, vil det være nødvendig å skifte ut og separere store deler av vann- og avløpsledningene i boligfeltet.
- e) Den totale kostnaden er ikke beregnet, men ut fra foreløpige tall, kan prosjektet omfatte ca. 2-3 km med ledningsgrøfter i et krevende terreng. Et estimat av den totale kostnaden samlet for vann og avløp, ligger i størrelsesorden 30 – 40 mill.

2) Martin Tranmæls veg, avløp – prosjekt 6220

- a) Tilleggsbevilgning – kr. 1 500 000,-.
- b) Det er tidligere bevilget kr. 1 200 000 i K-sak 86/13, Økonomi- og handlingsplan 2014 – 2017.
- c) Prosjektet består av tre delprosjekter der veg, vann og avløp har hver sin andel.
- d) Grunnerverv og prosjektering er gjennomført.
- e) Prosjektet har vært utsatt i påvente av en sentrumsplan for nedre Melhus. Dette for å avklare hvilken status denne vegen vil få i fremtiden. Det er vurdert at denne vegen vil være

en viktig samleveg og forbindelse vest for Gaula fra nord til sør. Rådmannen har derfor valgt at denne vegen bygges etter normer for fylkesveg med en miljøgateprofil.

- f) Det er valgt å igangsette prosjektet i 2016 med bakgrunn i vedtak om å igangsette bygging av ny Gimse barneskole. Skolen planlegges i samme område hvor dagens hovedvannledning til Melhus sentrum ligger. Denne er en eldre eternitt ledning som vurderes å være svært sårbar og utsatt, når prosjektet med Gimse barneskole begynner. Et brudd på denne ledningen vurderes å kunne gi store konsekvenser. Det er av sikkerhetsmessige årsaker valgt å prioritere en alternativ forsyning til Melhus sentrum før skoleprosjektet begynner. Ved å legge en ny vannledning i Martin Tranmæls veg, med nok kapasitet til å forsyne Melhus sentrum, gjør at sårbarheten blir vesentlig redusert. Denne løsningen forutsetter at det opprettes en forbindelse gjennom en ny vannledning langs Hølundvegen fra Martin Tranmæls veg til en vannkum på Gimsan (prosjekt 6017 – Hovedvannledning Melhus sentrum - øst/vest).
 - g) Det vil være behov for noen mindre endringer av tidligere prosjektering, før byggingen igangsettes.
- 3) Avløpsanering Ler sentrum – prosjekt 6225
- a) Tilleggsbevilgning – kr. 400 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget kr. 160 000 i K-sak 60/14, Tertialrapport 2/2014.
 - c) Målet med prosjektet er å få utarbeidet en plan med prioriterte tiltak for å utbedre spillvannsnettet i Ler sentrum, sammen med pågående sentrumsplan og E6 utbygging. Videre er det et mål om å redusere fremmedvannet i spillvannsnettet.
- 4) Driftssentral Teknisk drift, andel avløp – prosjekt 6228
- a) Tilleggsbevilgning i 2016 – kr. 1 800 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget kr. 240 000 i K-sak 60/14, Tertialrapport 2/2014 og kr. 200 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015-2018.
 - c) Dette er et fellesprosjekt for fagområdene kommunal veg, vannforsyning og avløp, der prosjektet planlegges finansiert med ca. en tredjedel fra hvert fagområde.
 - d) Det er igangsatt et forprosjekt som vil være ferdig i slutten av året. Dette vil gi et grunnlag for videre valg og vedtak. Årets bevilgning settes av til videre prosjektering og forarbeider.
 - e) Uteseksjonen ved teknisk drift har, og vil ha et behov for nytt oppmøtested, garderober og lager. Dagens lokaliteter tilfredsstillende ikke krav ihht. HMS-forskrift, og tiltak må iverksettes. Det arbeides med en samlokalisering av alle tre fagområdene, for å få en best mulig effektiv drift.
- 5) Avløp Øysand – Klett, trasevalg – prosjekt 6229
- a) Tilleggsbevilgning – kr. 400 000,-.
 - b) Det er tidligere bevilget kr. 300 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - c) Prosjektet utvides for å utrede et nytt alternativ. Det nye alternativet er å føre spillvannet fra Øysand til Ferjstaden (punktet hvor Metrovann ledningene krysser Gaula). Dette alternativet gir en mindre transportlengde, reduserer kryssinger av Gaula og samtidig en mulighet til å sanere eksisterende eternittledning og legge ny vannledning på strekningen. Ulempen er at det kan bli flere spillvannspumpestasjoner.

- 6) Avløpsanlegg Fremo, Kneppet – prosjekt 6230
- Tilleggsbevilgning – kr. 4 000 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 500 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Tidligere bevilgning var satt av til planlegging og prosjektering.
 - I forbindelse med opprydding i spredt avløp er det utarbeidet et forprosjekt som anbefaler utbygd et kommunalt avløpsanlegg med slamavskiller og infiltrasjonsanlegg for et eksisterende boligfelt på Fremo. Boligene har pr. i dag private slamavskillere med avløp til lokale bekkesystem. I området benyttes grunnvann som drikkevannskilde. Det er tidligere avholdt informasjonsmøte med berørte beboere om kommunens planer.
 - Melhus kommunestyre har i sak 56/12 fattet vedtak på at der det skal anlegges fellesanlegg avløp, kan det kreves anleggsbidrag fra berørte innbyggere. Anleggsbidraget settes til 3 ganger tilknytningsbidraget for henholdsvis avløp.
- 7) Ler avløpsrenseanlegg, rehabilitering – prosjekt 6235
- Bevilgning – kr. 500 000,-.
 - Hensikten med prosjektet er å utrede mulige strakstiltak for å bedre arbeidsmiljøet for de ansatte samt sikre at rensekraften tilfredsstillende, frem til overføringen av spillvann til Kvål er satt i drift.
 - Eksisterende anlegg skulle vært rehabilitert/sanert for flere år siden. Personellens sikkerhet, rensekapasitet og kvalitet er ikke tilfredsstillende. Da det planlegges at spillvannet fra Ler skal kobles inn på spillvannsnettet ved Kvål og videreføres til Høvringen renseanlegg, har Ler renseanlegg blitt stående på vent. Det er ikke avklart hvilke tiltak og løsninger en skal iverksette. Det igangsettes et prosjekt for å utrede muligheter og igangsette nødvendige strakstiltak.
- 8) Sanering APS (avløpspumpestasjoner) – prosjekt 6236
- Tilleggsbevilgning for 2016 – kr. 6 000 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 6 000 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Ombygging og rehabilitering av Ler APS og Krokdalen APS ble prioritert i 2015. Sjøregga APS og Lundadalen APS planlegges prioritert i 2016.
 - Kvaliteten og standarden til et større antall spillvannspumpestasjoner er svært dårlig, og rehabilitering/sanering av disse er et av satsningsområdene til teknisk drift de neste årene. Det planlegges å rehabilitere/sanere to stasjoner per år i denne handlingsplanperioden i hht. prioritert liste.
- 9) Vollmarka avløpssone – prosjekt 6237 (Varmbo avløpssone)
- Tilleggsbevilgning – kr. 400 000,-.
 - Det er tidligere bevilget kr. 100 000 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018.
 - Prosjektet utvides da det er flere elementer i sonen som må tas med i vurderingen. Spesielle forhold er planlagte større boligfelt som ikke er i kommuneplanens arealdel, travbaneområdet og samspillet med Brekkåsen avløpssone i forhold til Lete – Hollum området.
- 10) Saneringsplaner avløpssoner
- Bevilgning – kr. 1 200 000,-.

- b) Det planlegges i 2016 å igangsette arbeider med å utarbeide 6 saneringsplaner for følgende områder:
 - i) Saneringsplan, Doktorgården-Gimsvegen
 - ii) Saneringsplan, Løvseth
 - iii) Saneringsplan, Kvål
 - iv) Saneringsplan, Øysand
 - v) Saneringsplan, Korsvegen
 - vi) Saneringsplan, Hovin
- c) Som en del av Fylkesmannens krav til hovedplan og saneringsplaner, planlegges oppstart av flere saneringsplaner i 2016 for å avdekke og prioritere fremtidige tiltak.

11) Hovedplan avløp med miljørisikoanalyser

- a) Bevilgning – kr. 500 000,-.
- b) For å lukke avvikene som fremkommer i tilsynsrapporten fra Fylkesmannens kontrollaksjon i 2015, må det igangsettes en revisjon av hovedplan avløp. Før denne revisjonen gjennomføres er det krav om gjennomføring av bl.a. miljørisikovurderinger i forhold til forventede klimaendringer.

12) Avløpsmodell avløp

- a) Bevilgning – kr. 800 000,-.
- b) Det er bedt om tilbud på innlegging av spillvannsnett i en avløpsmodell, som kommunen forventes å ha stor nytte av i arbeidet med å redusere fremmedvann og i forbindelse med planlegging/utbygging av nye boligområder. Vannforsyningsnett er innlagt på en tilsvarende modell, og erfaringene med å benytte slike modeller er svært positive.
- c) Kostnadene med modellen er ikke avklart, men det forventes at første fase med modellen vil kunne gjennomføres med foreslått bevilgning.

13) Avløpsledning, Øysand – Klett

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 2 000 000,-.
- b) Viser også til prosjekt 6229 – Avløp Øysand – Klett, trasevalg.
- c) Når endelig løsning og trase er valgt for spillvannsledningen, igangsettes detaljprosjektering, grunnverv og bygging av spillvannsledning med flere spillvannspumpestasjoner.
- d) Bevilgningen for 2016 vil finansiere kun en liten del av det totale prosjektet, og detaljprosjektering og grunnundersøkelser vil inngå i første fase. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men et grovt estimat tilsier en kostnad på ca. 40 mill.

14) Avløpsledning, Røskaft – Hovin, avløp

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.
- b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering. Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 7,5 mill. som forutsettes finansiert i senere vedtak.
- c) Prosjektets hensikt er å overføre spillvann fra Hovin til Røskaft, i henhold til vedtak i K-sak 53/07 og K-sak 50/09 om at; «Alle kommunale avløpsrenseanlegg med utløp til Gaula legges ned».

15) Spillvannsledning, Varmbubekken – Hølbekken

- a) Bevilgning – kr. 2 000 000,-.
- b) Prosjektet er nært tilknyttet flere prosjekter i samme område, og hensikten er å finne den økonomisk mest fordelaktige løsning for overføring av spillvann fra Varmbo til ny spillvannspumpestasjon ved Hølbekken. Løsninger og avklaringer må være klart før det påkobles spillvann til ny overføringsledning til Høvringen renseanlegg.

16) Avløpssanering Korsvegen, etappe 2

- a) Bevilgning – kr. 4 000 000,-.
- b) Det ble bevilget kr. 1 000 000,- til etappe 1 i K-sak 80/14, Økonomi- og handlingsplan 2015 – 2018. Det er i 2015 avdekket betydelige innlekkinger og strakstiltak er gjennomført. I løpet av høsten 2015 vil ytterligere tiltak bli gjennomført.
- c) Med den nye bevilgningen vil det være mulig å igangsette et større tiltak på en hovedledning der det forventes at tiltaket vil bidra vesentlig på mengde fremmedvann inn til renseanlegget.

17) Hovin renseanlegg, rehabilitering

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 300 000,-.
- b) Hensikten med prosjektet er å utrede mulige strakstiltak for å bedre arbeidsmiljøet for de ansatte, sikre at rensekraften tilfredsstilles.
- c) Eksisterende anlegg skulle vært rehabilitert/sanert for flere år siden. Personellens sikkerhet, rensekraft og kvalitet er ikke tilfredsstillende. Da det planlegges at spillvannet fra Hovin skal kobles inn på det øvrige spillvannsnettet og videreføres til Høvringen renseanlegg, har Hovin renseanlegg blitt stående på vent. Det er ikke avklart hvilke tiltak og løsninger en skal iverksette. Det igangsettes et prosjekt for å utrede muligheter og igangsette nødvendige strakstiltak.

18) Avløpsledning, Skjerdingsstad – Røskaft, E6

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 500 000,-.
- b) Årets bevilgning går i hovedsak til planlegging og prosjektering i samarbeid med Statens vegvesen. Det er knyttet en del usikkerhet til omfanget, men det må forutsettes at rammene kan endres ved behov.
- c) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, og dette blir eventuelt et samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen under forutsetning om en avtalt kostnadsfordeling.

19) Brekkåsen avløpssone

- a) Bevilgning – kr. 200 000,-.
- b) Prosjektet har som mål å avklare avløpssonens størrelse og omfang, spesielt sammen med Vollmarka avløpssone (Prosjekt 6237 – Varmbo avløpssone). Det må fastsettes et tydelig fremtidig grensesnitt mellom disse to nevnte avløpssoner, med utgangspunkt i kapasitet og fremtidig planlagt utbygging i området.

20) Spillvannsledning, Ler – Losen

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.

- b) Hensikten med prosjektet er å utrede mulige traseer og utfordringer med å krysse Gaula med en ny spillvannledning fra Ler sentrum til eventuell ny spillvannspumpestasjon i Losen. Prosjektet er aktuelt å gjennomføre i forbindelse med ny E6, og ved å starte med forberedende arbeider i en tidligfase, vil en være noe i forkant ved planlegging av E6 prosjektet.

21) Jaktøya avløpspumpestasjon (APS)

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 500 000,-.
- b) Bevilgning skal benyttes til planlegging, forundersøkelser og prosjektering.
- c) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det er estimert en total kostnad på ca. 3 mill.
- d) Funksjonen til denne spillvannsstasjonen er å pumpe spillvann inn på overføringsledningen fra Hølbekken til Klett. Det er planen at denne stasjonen skal videreføre spillvann fra Rødde – Kvammen, deler av Hesttrøa/Løvseth, Brubakken og om mulig Travøra.

22) Spillvannsledning, Ler – Lundamo

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 500 000,-.
- b) Det er tidligere bevilget midler til å sanere eksisterende hovedvannledning av eternitt på strekningen. Med utgangspunkt i vedtak i K-sak 53/07 og K-sak 50/09 om at; «Alle kommunale avløpsrenseanlegg med utløp til Gaula legges ned», igangsettes planlegging og prosjektering av å utrede mulighetene med å legge med en spillvannsledning i samme trase som den nye vannledningen.

23) Avløpssanering, Klemmets veg – Kilen

- a) Bevilgning – kr. 1 200 000,-.
- b) Prosjektet gjelder utskifting av vann-, spillvann- og overvannsledninger på strekningen Klemmets veg – Kilen på en strekning på ca. 200 meter.
- c) Prosjektet har minst to hensikter, og blir derfor et prioritert saneringsprosjekt på avløpssiden. Strekningen er en flaskehals på avløpsnett og ved store nedbørsmengder har dette gitt tilbakeslag til nærliggende boliger. I tillegg er dette en av flere mulig punkter som begrenser overføring av mer avløp fra Lete – Hollum området.

24) Spillvannsledning, Ler – Kvål

- a) Bevilgning i 2016 – kr. 200 000,-.
- b) Prosjektet har som mål å avklare muligheter og kostnader med å legge en overføringsledning for spillvann fra Ler til Kvål på østsiden av Gaula. Det er valgt å se på denne muligheten dersom utbygging av E6 blir ytterligere forsinket eller mer kostnadskreven. Videre vil kostnadstallene bli lagt til grunn for å avklare når og hvordan en skal håndtere underkapasiteten ved Ler renseanlegg.
- c) Vedtak om gjennomføring og finansiering av prosjektet gjøres når omfanget og kostnadene er kjent.
- d) Foreløpig grovt estimat tilsier en total kostnad på ca. 24 mill.

25) Spillvannsledning, Jaktøya nordre

- a) Bevilgning – kr. 2 400 000,-.

- b) Prosjektet er ikke kostnadsberegnet, men det avsettes midler til å legge med en spillvannsledning sammen med Statens vegvesen sin overvannsledning fra ny E6 ved Jaktøyen til Gaula. Videre vil Melhus kommune legge varerør og ledninger gjennom ny E6 ved Jaktøyen for å videreføre spillvannsledninger mot Rødde – Kvammen. Denne ledningsstrekningen sammen med en ny spillvannspumpestasjon ved Gaula (eget prosjekt), vil dette være første etappe på kloakking av Rødde – Kvammen området.
- c) Det gjennomføres i 2015 en egen utredning og beregninger om det er mulig og effektivt å føre store deler av spillvannet fra Hesttrøa/Løvseth samt Travøra, til den nye spillvannsledningen ved Jaktøya nordre. Dette for å redusere mengde spillvann gjennom sentrum, og unngå unødig lang transport av spillvann.

0.8 Netto rammer 2016-19

Under følger en oversikt som viser endringer netto budsjett til den enkelte virksomhet i Melhus kommune fordelt på rammeområder samt en oversikt som viser hvilke overordnede utgifter og inntekter Melhus kommune har og utviklingen i disse basert på forutsetningene i pkt. 01. Dette synliggjøres på rammeområde 9. I oversikten inngår virksomheten Kultur og fritid i økonomisk forstand på rammeområde 2, mens den i tekstdelen nedfor og ellers tilhører rammeområde 4. Fra og med 2015 er ansvarsområde Folkehelse flyttet over fra rammeområde 3 til rammeområde 1. Dette etter påtrykk fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag om å synliggjøre Folkehelse som en overordnet oppgave i kommunen.

Rammeområde 1						
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10000	Rådmannsteamet	5 906	6 177	5 271	5 267	5 263
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	22				
	Lønnsoppgjør 2015	249				
	Uttrekk Næringssejef		-894			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-9			
	Generell innsparing		-4	-4	-4	
	Sum Rådmannsteamet	6 177	5 271	5 267	5 263	5 263
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10010	Utviklingsseksjonen	6 750	7 373	8 138	8 132	8 126
	Lønnsoppgjør 2014	465				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	31				
	Lønnsoppgjør 2015	102,3				
	Lønnsoppgjør 2015	24	66			
	Tilførsel fra næring		720			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-14			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Utviklingsseksjonen (Utviklingstjenesten)	7 373	8 138	8 132	8 126	8 126
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10015	IKT- og serviceseksjonen	14 694	15 026	15 302	15 471	15 465
	Lønnsoppgjør 2014	110				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	43				
	Reduserte leieinntekter knyttet til serverrommet i Rådhuset fra 1. august 2016		125	175		
	Lønnsoppgjør 2015	143				
	Lønnsoppgjør 2015	37	21			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-21			
	Økte utgifter bredbåndsaksess til Korsvegen og Flå		156			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum IKT- og serviceseksjonen	15 026	15 302	15 471	15 465	15 465
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10020	Økonomiseksjonen	6 917	7 184	7 186	7 180	7 174
	Lønnsoppgjør 2014	139				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	37				
	Lønnsoppgjør 2015	44				
	Lønnsoppgjør 2015	47	27			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-19			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Økonomiseksjonen	7 184	7 186	7 180	7 174	7 174
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10030	Personal- og lønnsseksjonen	8 077	8 341	8 573	8 567	8 561
	Lønnsoppgjør 2014	161				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-5				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	28				
	Lønnsoppgjør 2015	35,8				
	Lønnsoppgjør 2015	45	77			
	Tilførsel fra næring		174			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-13			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Personal- og lønnsseksjonen	8 341	8 573	8 567	8 561	8 561
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10040	Politikk	5 614	6 441	5 753	6 197	5 741
	Kommunevalg	675	-675			675
	Stortingsvalg			450	-450	
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-1				
	Økte utgifter KLP folkevalgte fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	12				
	Økte utgifter Kontrollutvalget					
	Lønnsoppgjør 2015	141				
	Reduserte utgifter KLP folkevalgte fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-7			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Politikk	6 441	5 753	6 197	5 741	6 416
(Tall i 1000-kr)						
Ansvarsnr.	Tekst	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017	Øk.plan 2018	Øk.plan 2019
10050	Folkehelse	13 852	14 905	15 690	16 101	16 427
	Interkommunal legevakt	182	503	182	182	182
	Økt basislekkudd som følge av pris- og befolkningsvekst	130	140	150	150	150
	Lønnsoppgjør 2014	5				
	Sykehjemselege	479				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	12				
	Lønnsoppgjør 2015	45	2			
	Økte utgifter fastleger - beredskap på dagtid	200				
	Ferievikar sykehjemselege i 5 uker		50			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-9			
	Økte utgifter miljørettet helsevern		105	85		
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Folkehelse	14 905	15 690	16 101	16 427	16 759
	Sum Rammeområde 1	65 448	65 913	66 915	66 757	67 764

Rammeområde 2

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20010	Brekås skole	15 563	16 004	15 320	15 314	15 308
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-51	-51			
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte)		-237			
	Språklige minoriteter vår 2014	-117				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte)	-235				
	Lønnsoppgjør 2014	331				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-70				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	21				
	Språklige minoriteter høst 2014	-121				
	Elevtallsendringer fra 2014-2015	-410				
	Endring elever med særskilte behov	-47				
	Tildeling buffer grunnskole (elevtallsvekst)	650				
	Lønnsoppgjør 2015	29				
	Språklige minoriteter vår 2015	204	-204			
	Lønnsoppgjør 2015	114	66			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-7			
	Språklige minoriteter høst 2015	143	-143			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		-135			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		35			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Brekkåsen skole	16 004	15 320	15 314	15 308	15 308
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20020	Gimse skole	20 097	20 784	20 146	20 139	20 132
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-46	-46			
	Språklige minoriteter vår 2014	-279				
	Lønnsoppgjør 2014	449				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-80				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	32				
	Språklige minoriteter høst 2014	-178				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	85				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte)	112	-112			
	Språklige minoriteter vår 2015	292	-292			
	Lønnsoppgjør 2015	149	86			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-17			
	Språklige minoriteter høst 2015	122	-122			
	Elevtallsendringer fra 2015-2016		-410			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		237			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		45			
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Gimse skole	20 784	20 146	20 139	20 132	20 132
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20030	Høyeggen skole	19 485	20 990	21 523	21 516	20 423
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-64	-64			
	Språklige minoriteter vår 2014	-117				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte) vår	-299				
	Lønnsoppgjør 2014	389,2				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte) høst	-427				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-91				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	23				
	Språklige minoriteter høst 2014	-64				
	Elevtallsendringer fra 2014-2015	410				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	583			-536	
	Tildeling buffer elevtallsvekst-elev med store og sammensatte vansker	550			-550	
	Lønnsoppgjør 2015	29				
	Språklige minoriteter vår 2015	304	-304			
	Lønnsoppgjør 2015	146	84			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-10			
	Språklige minoriteter høst 2015	132	-132			
	Elevtallsendringer fra 2015-2016		820			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		94			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		52			
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Høyeggen skole	20 990	21 523	21 516	20 423	20 423

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20040	Rosmælen skole og barnehage	18 085	19 400	18 622	17 358	17 351
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-19	-19			
	Spes.ped FØ vår 2014	-125				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-101				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte)	-242				
	Lønnsoppgjør 2014	388				
	Endring antall barn 01.08.2014	433				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-76				
	Spes.ped FØ høst 2014	-223				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-67				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	54				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	-90				
	Spes.ped FØ vår 2015	321	-321			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-93	-51			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	32	-32			
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte) høst	-80				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	106	-106			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	68	-68			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	87	-87			
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Språklige minoriteter vår 2015	30	-30			
	Lønnsoppgjør 2015	169	97			
	Tildeling buffer grunnskole høst (lite eller intet)	200	-200			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-29			
	Spes.ped FØ høst 2015	581	-581			
	Språklige minoriteter høst 2015	79	-79			
	Spes.ped FØ vår 2016		813	-813		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		122	-122		
	Elevtallsendringer fra 2015-2016		-410			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		178			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		20			
	Endring i antall barn pr. 01.08.2015	-191	-267			
	Tildeling buffer grunnskole høst (lite eller intet)		280	-280		
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid høst 2015	44	-44			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid vår 2016		43	-43		
	Generell innsparing		-7		-7	
	Sum Rosmælen skole og barnehage	19 400	18 622	17 358	17 351	17 351
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20050	Flå skole og barnehage	16 681	16 617	15 897	15 562	15 556
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-22	-22			
	Spes.ped FØ vår 2014	-321				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-130				
	Språklige minoriteter vår 2014	-65				
	Lønnsoppgjør 2014	343				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-99				
	Spes.ped FØ høst 2014	-195				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-38				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	56				
	Språklige minoriteter høst 2014	-61				
	Elevtallsendringer fra 2014-2015	-410				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	-73				
	Spes.ped FØ vår 2015	222	-222			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-101	-55			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	139	-139			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	37	-37			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	107	-107			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	101	-101			
	Lønnsoppgjør 2015	29				
	Språklige minoriteter vår 2015	102	-102			
	Lønnsoppgjør 2015	154	88			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-29			
	Spes.ped FØ høst 2015	112	-112			
	Språklige minoriteter høst 2015	20	-20			
	Spes.ped FØ vår 2016		156	-156		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		141	-141		
	Elevtallsendringer fra 2015-2016		-410			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		231			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		22			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid høst 2015	31	-31			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid vår 2016		32	-32		
	Generell innsparing		-6		-6	
	Sum Flå skole og barnehage	16 617	15 897	15 562	15 556	15 556

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20060	Lundamo skole og barnehage	19 002	20 317	19 910	19 170	19 163
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-26	-26			
	Spes.ped FØ vår 2014	-120				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-164				
	Lønnsoppgjør 2014	339				
	Endring antall barn 01.08.2014	167				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-119				
	Spes.ped FØ høst 2014	-163				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-51				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	65				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	-201				
	Spes.ped FØ vår 2015	228	-228			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-140	-76			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	48	-48			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	167	-167			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	90	-90			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	132	-132			
	Ekstra tilskudd til spes.ped FØ vår 2015	146	-146			
	Lønnsoppgjør 2015	29				
	Kompensasjon barnehage-ekte lønnsutgifter pga fagbrev	107				
	Lønnsoppgjør 2015	171	98			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-36			
	Spes.ped FØ høst 2015	332	-332			
	Spes.ped FØ vår 2016		465	-465		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		185	-185		
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		135			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		22			
	Tildeling fra buffer grunnskole (lite utbytte)	125	-125			
	Endring i antall barn pr. 01.08.2015	72	100			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid høst 2015	82	-82			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid vår 2016		83	-83		
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Lundamo skole og barnehage	20 317	19 910	19 170	19 163	19 163
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20070	Hovin skole og barnehage	18 232	18 998	18 656	17 840	17 833
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-20	-20			
	Spes.ped FØ vår 2014	-239				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-161				
	Lønnsoppgjør 2014	389				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-124				
	Spes.ped FØ høst 2014	-143				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-40				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	69				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	-163				
	Spes.ped FØ vår 2015	288	-288			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-127	-69			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	46	-46			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	174	-174			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	47	-47			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	132	-132			
	Lønnsoppgjør 2015	29				
	Lønnsoppgjør 2015	163	94			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-37			
	Spes.ped FØ høst 2015	446	-446			
	Spes.ped FØ vår 2016		624	-624		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		185	-185		
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		20			
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Hovin skole og barnehage	18 998	18 656	17 840	17 833	17 833

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20080	Gåsbakken skole og barnehage	8 475	9 172	9 189	8 817	8 811
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-5	-5			
	Spes.ped FØ vår 2014	-129				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-62				
	Lønnsoppgjør 2014	158				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-37				
	Spes.ped FØ høst 2014	-95				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-20				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	31				
	Spes.ped FØ vår 2015	106	-106			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-28	-15			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	12	-12			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	52	-52			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	111	-111			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	34	-34			
	Lønnsoppgjør 2015	26				
	Lønnsoppgjør 2015	69	40			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-15			
	Spes.ped FØ høst 2015	228	-228			
	Språklige minoriteter høst 2015	65	-65			
	Spes.ped FØ vår 2016		319	-319		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		48	-48		
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		10			
	Endring antall barn pr. 01.08.2015	179	250			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Gåsbakken skole og barnehage	9 172	9 189	8 817	8 811	8 811
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20090	Eid skole og barnehage	16 080	18 852	21 043	20 362	20 355
	Læremidler og utstyr innføring valgfag i 3 år	-75				
	Økning i SFO prisene fra 2013 til 2014 med 4 pst., deretter 3,5 pst. pr. år	-18	-18			
	Spes.ped FØ vår 2014	-165				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-31				
	Innføring av valgfag på 10. trinn endring 2014/2015	30				
	Avvikle frukt og grønt i ungdomsskolene	-50				
	Lønnsoppgjør 2014	384				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-18				
	Spes.ped.FØ høst 2014	-216				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-74				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	29				
	Elevtallsendringer fra 2014-2015	-410				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	238				
	Spes.ped FØ vår 2015	110	-110			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-16	-9			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	25	-25			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	8	-8			
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	87	-87			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	23	-23			
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Ekstra tildeling spes.ped FØ 2015	636	-636			
	Lønnsoppgjør 2015	132	76			
	Innlemning av Regnbuen barnehage fra og med august 2015	2 006	2 490			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-23			
	Språklige minoriteter høst 2015	44	-44			
	Spes.ped FØ vår 2016		516	-516		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		111	-111		
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		-10			
	Ny naturfagstime 5-7 trinn, høsten 2016		14			
	Nedsatt funksjonsevne Regnbuen barnehage høst 2015	56	-56			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid høst 2015	7	-7			
	Rammeøkning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid vår 2016		8	-8		
	Tildeling buffer grunnskole vår 2016 (lite eller intet)		39	-39		
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Eid skole og barnehage	18 852	21 043	20 362	20 355	20 355

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20100	Gimse ungdomsskole	26 121	26 556	26 147	26 139	26 131
	Læremidler og utstyr innføring valgfag i 3 år	-75				
	Innføring av valgfag på 10. trinn endring 2014/2015	170				
	Avvikle frukt og grant i ungdomsskolene	-283				
	Språklige minoriteter vår 2014	-215				
	Lønnsoppgjør 2014	589				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-132				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	14				
	Språklige minoriteter høst 2014	-160				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	-117				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Språklige minoriteter vår 2015	204	-204			
	Lønnsoppgjør 2015	260	150			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-7			
	Språklige minoriteter høst 2015	150	-150			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		-189			
	Generell innsparing		-8	-8	-8	
	Sum Gimse ungdomsskole	26 556	26 147	26 139	26 131	26 131
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20110	Lundamo ungdomsskole	16 272	16 375	15 121	15 115	15 109
	Læremidler og utstyr innføring valgfag i 3 år	-75				
	Innføring av valgfag på 10. trinn endring 2014/2015	100				
	Avvikle frukt og grant i ungdomsskolene	-167				
	Språklige minoriteter vår 2014	-122				
	Tildeling buffer grunnskole (lite utbytte)	-279				
	Lønnsoppgjør 2014	313				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-72				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	13				
	Språklige minoriteter høst 2014	-25				
	Elevtallsendringer fra 2014-2015	-410				
	Endring elever med særskilte behov 2014-2015	478				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Språklige minoriteter vår 2015	131	-131			
	Lønnsoppgjør 2015	135	78			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-5			
	Språklige minoriteter høst 2015	53	-53			
	Elevtallsendringer fra 2015-2016		-820			
	Endring elever med særskilte behov 2015-2016		-316			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Lundamo ungdomsskole	16 375	15 121	15 115	15 109	15 109
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20120++	Nedre Melhus barnehager	38 819	41 376	39 197	35 532	35 523
	Spes.ped FØ vår 2014	-2 083				
	Nedsatt funksjonsevne vår 2014	-654				
	Lønnsoppgjør 2014	708				
	Endring antall barn 01.08.2014	252				
	Nedsatt funksjonsevne høst 2014	-445				
	Spes.ped. FØ høst 2014	-1 610				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	244				
	Spes.ped FØ vår 2015	1 735	-1 735			
	Økt makspris barnehage, inntrekk	-505	-276			
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	167	-167			
	Nedsatt funksjonsevne vår 2015	623	-623			
	Endring antall barn 01.11.2014	306				
	Endring i antall barn pr. 15.12.14	375	-375			
	Nedsatt funksjonsevne høst 2015	463	-463			
	Ekstra tilskudd til spes.ped FØ vår 2015	75	-75			
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Spes.ped FØ høst 2015	156	-156			
	Lønnsoppgjør 2015	482	277			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-117			
	Spes.ped FØ høst 2015	1 843	-1 843			
	Spes.ped FØ vår 2016		2 580	-2 580		
	Nedsatt funksjonsevne vår 2016		648	-648		
	Endring i antall barn pr. 01.08.2015	50	71			
	Rammeekning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid høst 2015	343	-343			
	Rammeekning barnehager øko. moderasjon og gratis kjernetid vår 2016		428	-428		
	Generell innsparing		-9	-9	-9	
	Sum Nedre Melhus barnehager	41 376	39 197	35 532	35 523	35 523

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
20300	Kultur- og fritid	17 080	17 764	17 833	17 827	18 071
	Videreføring gratis kulturskoletilbud vår, bortfall fra høsten 2014	-300				
	Lønnsoppgjør 2014	275,5				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-2				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	73				
	Økt tilskudd til lag og foreninger	250				
	Nordiske barnekulturn dager, arrangeres hvert 3. år av Melhus kommune	250	-250		250	-250
	Lønnsoppgjør 2015	27				
	Lønnsoppgjør 2015	110	63			
	Registrering av Kulturminner		180			-180
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-39			
	Barnehagebibliotek/språkstyrking		70			
	Innlemming av utgifter knyttet til ung i jobb		51			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Kultur- og fritid	17 764	17 833	17 827	18 071	17 641
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29992	Den kulturelle skolesekken	85	85	85	85	85
	Sum Den kulturelle skolesekken	85	85	85	85	85
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29993	Kompetanseutv.midler , barnehag	500	600	600	600	600
	Styrking kompetanseheving barnehager	100				
	Sum Kompetanseutv.midler , barnehag	600	600	600	600	600
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29994	Spes.ped. FØ	-1 607	-279	5 194	5 194	5 194
	Økte utgifter jf. 1. tertial 2013	136	1 150	1 150	1 150	1 150
	Økte utgifter jf. 2. tertial 2014	250				
	Økte utgifter jf. 2. tertial 2015	1 065	1 065	1 065	1 065	1 065
	Sum Spes.ped. FØ	-156	1 936	7 409	7 409	7 409
<hr/>						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29995	Barnehager	0	0	0	0	0
	Avsetning nedsatt funksjonsevne	686	1 560	3 000	3 000	3 000
	Kjøp av tjenester andre kommuner	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
	Refusjon andre kommuner	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
	Tilskudd private barnehager	31 317	31 163	31 163	31 163	31 163
	Kapitaltilskudd	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
	Søskenermoderasjon private barnehager	300	300	300	300	300
	Økonomisk moderasjon private barnehager	20	20	20	20	20
	Nasjonalt minstekrav til foreldrebetaling i barnehage	300	300	300	300	300
	Økt makspris barnehage	9	0	0	0	0
	Utsatt makspris barnehage 01.05.2015	-1	0	0	0	0
	Nye småbarnsplasser økning i forhold til høst 2015, 20, 40, 52 og 69	4 710	8 416	11 772	14 037	17 037
	2600 flere barnehageplasser og mer fleksible opptak	575	967	967	967	967
	Foreldremoderasjon, inntektsgrense utvides, innføres 1.5.2015	55	177	605	605	605
	Utsette økningen i barnehagemakspris til 1.5.2015		182	182	182	182
	Redusert avsetning til vekst i barnehagebarn i 2015	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
	Gratis kjernetid i barnehage	1	166	332	332	332
	Innlemming av Regnbuen barnehage fra og med august 2015	-2 420	-5 808	-5 808	-5 808	-5 808
	Sum Barnehager	34 052	35 943	41 332	43 597	46 597

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29996	Skys	5 230	5 230	5 230	5 230	5 230
	Forventet utgift i 2013 er på 5,23 mill. kroner. Budsjettet må økes med 1,5 mill. kroner					
	Sum skoleskys	5 230	5 230	5 230	5 230	5 230
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
29999	Rådmannen ramme 2	2 034	2 314	7 179	8 998	11 584
	Buffer Grunnskole (elevtallsvekst)	1 430	2 730	1 500	1 500	1 500
	Avsetning til språklige minoriteter	-551	738			
	Buffer Grunnskole (lite utbytte)	431	1 397	319	1 086	
	Innføring av valgfag på 10. trinn endring 2014	0				
	Avvikle frukt og grønt i ungdomsskolene inkl. Eid	0				
	Redusert avsetning til vekst i grunnskolen i 2015	-1 030				
	Ekstra time i naturfag fom skoleåret 2016/2017		0			
	Sum Rådmannen ramme 2	2 314	7 179,151	8 998	11 584	13 084
	Sum Rammeområde 2	305 328	309 577	314 344	318 270	322 340

Rammeområde 3						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
31000++	Nedre Melhus helse- og omsorg	72 923	75 318	75 650	75 775	75 757
	Ressurskrevende bruker	782				
	Sviktende inntekter opphold i institusjon	-215				
	Lønnsoppgjør 2014	925				
	Dekning av sykehjemleige	-110				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	399				
	Lønnsoppgjør 2015	31				
	Lønnsoppgjør 2015	583	335			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-129			
	Generell innsparing		-18	-18	-18	
	Gratis Trygghetsalarm		143	143		
	Sum Nedre Melhus helse- og omsorg	75 318	75 650	75 775	75 757	75 757
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
32000++	Horg/Flå helse- og omsorg	47 469	47 507	47 785	47 908	47 955
	Sviktende inntekter opphold i institusjon	-175				
	Ressurskrevende bruker	-1 000				
	Lønnsoppgjør 2014	638				
	Dekning av sykehjemleige	-160				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	265				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Lønnsoppgjør 2015	440	253			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-83			
	Videreføring av 50 pst. stilling som kreftkoordinator		47	63	63	63
	Generell innsparing		-15	-15	-15	
	Gratis Trygghetsalarm		75	75		
	Sum Horg/Flå helse- og omsorg	47 507	47 785	47 908	47 955	48 018
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
33000++	Hølanda helse- og omsorg	20 495	20 863	20 942	20 968	20 962
	Sviktende inntekter opphold i institusjon	-24				
	Lønnsoppgjør 2014	220				
	Dekning av sykehjemleige	-114				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	116				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Lønnsoppgjør 2015	141	81			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-28			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Gratis Trygghetsalarm		32	32		
	Sum Hølanda helse- og omsorg	20 863	20 942	20 968	20 962	20 962
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
34000++	Bo- og avlastning	63 838	71 968	78 399	78 381	78 363
	Økte lønnsutgifter	46	-125			
	Lønnsoppgjør 2014	735				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	308				
	Økte utgifter ressurskrevende brukere 2015	2 187				
	Lønnsoppgjør 2015	30				
	Økte utgifter ressurskrevende brukere 2015 - 2. tertial	4 371				
	Økte utgifter åpning av Lensmannsgården 1. januar 2016		6 452			
	Lønnsoppgjør 2015	453	261			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-139			
	Generell innsparing		-18	-18	-18	
	Sum Bo- og avlastning	71 968	78 399	78 381	78 363	78 363
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
39005	Medfinansiering samhandlingsreformen	15 158	0	0	0	0
	Avvikling fom 2015	-15 158				
	Sum Medfinansiering samarbeidsreformen	0	0	0	0	0
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
39006	Utskrivningsklare pasienter samhandlingsreformen	2 346	2 346	2 346	2 346	2 346
	Sum Utskr. pasienter samarbeidsreformen	2 346	2 346	2 346	2 346	2 346
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
39007	Øyeblikkelig hjelp	0	0	3 617	3 617	3 617
	Utgifter, hele bevilgningen på 1,2 mrd. kroner er overf. Til rammet.		3 617			
	Sum Øyeblikkelig hjelp	0	3 617	3 617	3 617	3 617
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
39999	Rådmannen ramme 3	830	2 335	2 740	2 740	2 740
	Dekning av sykehjemleige	-95				
	Brukerstyrt personlig assistent	900	635			
	Ekstern gjennomgang av pleie- og omsorgssektoren	700	-700			
	Innlemning av utgifter knyttet til ung i jobb		470			
	Sum Rådmannen ramme 3	2 335	2 740	2 740	2 740	2 740
	Sum Rammeområde 3	220 338	231 478	231 734	231 740	231 803

Rammeområde 4

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
40100++	Familie og forebygging	64 352	67 879	69 010	69 143	69 126
	Økt rammetilskudd til styrking av helsesatsjons- og skolehelsetjenesten	728	905			
	Økt kommunal egenandel i barnevernsinstitusjoner med 1/3 til 50 tusen pr. mnd. pr. barn	500				
	Helsesøster SVS Melhuset (Andel Familie og forebygging)	-49				
	Lønnsoppgjør 2014	476				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	152				
	Lønnsoppgjør 2015	234				
	Lønnsoppgjør 2015	286	165			
	Økte utgifter til øk.sosialhjelp og barnevern	1 200				
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-72			
	Generell innsparing		-17	-17	-17	
	Økt avlønning støttekontakter		150	150		
	Sum Familie og forebygging	67 879	69 010	69 143	69 126	69 126
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
40200	Aktivitet og bevegelse	7 360	7 601	7 620	7 618	7 616
	Lønnsoppgjør 2014	120				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	33				
	Lønnsoppgjør 2015	25				
	Lønnsoppgjør 2015	62	36			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-15			
	Generell innsparing		-2	-2	-2	
	Sum Aktivitet og bevegelse	7 601	7 620	7 618	7 616	7 616
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
40300++	Læring og tilrettelagt arbeid	11 721	12 117	12 169	12 162	12 155
	Lønnsoppgjør 2014	222				
	Reduserte utgifter statens pensjonskasse fra 12,25 pst. til 11,55 pst.	-34				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	42				
	Lønnsoppgjør 2015	27				
	Lønnsoppgjør 2015	139	80			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-21			
	Generell innsparing		-7	-7	-7	
	Sum Læring og tilrettelagt arbeid	12 117	12 169	12 162	12 155	12 155
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
49999	Rådmannen ramme 4	0	0	0	0	0
	Sum Rådmannen ramme 4	0	0	0	0	0
	Sum Rammeområde 4	87 597	88 799	88 923	88 897	88 897

Rammeområde 5						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
50000++	Arealforvaltning	7 734	7 924	7 913	7 907	7 901
	Lønnsoppgjør 2014	24				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	23				
	Lønnsoppgjør 2015	128,78				
	Lønnsoppgjør 2015	14	8			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-13			
	Generell innsparing		-6	-6	-6	
	Sum Arealforvaltning	7 924	7 913	7 907	7 901	7 901
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
53000++	Teknisk drift	10 086	11 223	12 222	12 214	12 206
	Lønnsoppgjør 2014	30				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	24				
	Økte utgifter drift- og vedlikehold av kommunale veier	1 000				
	Lønnsoppgjør 2015	56				
	Økte utgifter vinterbrøyting		1 000			
	Lønnsoppgjør 2015	28	16			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-9			
	Generell innsparing		-8	-8	-8	
	Sum Teknisk drift	11 223	12 222	12 214	12 206	12 206
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
55000	Bygg og eiendom	37 850	39 941	40 839	41 008	40 998
	Helsesøster SVS Melhuset (Andel Bygg- og eiendom)	-256				
	KF - leie av lokaler i Sørenga fra 2015 (Beregnes av Jan Morten)	-309				
	Økt FDV som følge av netto nytt utleieareal	50				
	Lønnsoppgjør 2014	439				
	Økte utgifter KLP fellesordningen fra 10,61 pst. til 11,23 pst.	180				
	Økte utgifter drift- og vedlikehold av kunstgressbaner inkl. veivedlikehold vinterstid	840				
	Reduserte inntekter som følge av gratis halleie	345				
	Reduserte energiutgifter i serverrommet på rådhuset	-105				
	Reduserte leieinntekter knyttet til serverrommet i Rådhuset fra 1. august 2016		28	40		
	Lønnsoppgjør 2015	145				
	Lønnsoppgjør 2015	275	159			
	Innlemming av Regnbuen barnehage fra og med august 2015	486	390			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-88			
	Økte fdv utgifter jf. utvidelse av Høyeggen skole		99	139		
	Redusert momskompensasjon knyttet til ikke tilrettelagte utleieboliger		200			
	Innlemming av utgifter knyttet til ung i jobb		120			
	Generell innsparing		-10	-10	-10	
	Sum Bygg og eiendom	39 941	40 839	41 008	40 998	40 998
	Sum Rammeområde 5	59 088	60 974	61 129	61 105	61 105

Rammeområde 6						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6000	Revisjon Midt Norge IKS	1 056	1 083	1 138	1 195	1 255
	Prisvekst 2015-2018	-27	55	57	60	63
	Sum Vestre revisjonsdistrikt	1 083	1 138	1 195	1 255	1 318
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6005	Sekretariat for kontrollutvalget	342	342	350	361	372
	Prisvekst 2014-2017		8	11	11	11
	Sum Sekretariat kontrollutvalget	342	350	361	372	383
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6010	Arbeidsgiverkontrollen	685	665	735	771	808
	Prisvekst 2014-2017	-20	70	36	37	37
	Sum Arbeidsgiverkontrollen	665	735	771	808	845
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6030	Melhus kirkelig fellesråd	7 925	8 050	8 062	8 062	8 062
	Skyssstasjon, husleie som betales av KF	-158				
	KF - leie av lokaler i Sørenga fra 2015 (Beregnes av Jan Morten)	309				
	Lønnsoppgjør 2014	70				
	Netto reguleringspremie 2014	-291				
	Lønnsoppgjør 2015	138	69			
	Netto reguleringspremie 2015	57	-57			
	Sum Melhus kirkelig fellesråd	8 050	8 062	8 062	8 062	8 062
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6040	Andre religiøse formål	160	160	295	295	295
	Økning		135			
	Sum Andre religiøse formål	160	295	295	295	295
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6050	Driftstilskudd Prestegårdslåna	100	100	100	100	100
	Sum Driftstilskudd Prestegårdslåna	100	100	100	100	100
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6051	Drift av gamle Hovin	25	25	25	25	25
	Sum drift av gamle Hovin	25	25	25	25	25
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6060	Gaula Natursenter	250	250	250	250	250
	Sum Gaula Natursenter	250	250	250	250	250
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6062	Vertskommunesamarbeid, Rovdyr	30	30	30	30	30
	Sum Gaula Natursenter	30	30	30	30	30
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6090	Gauldal Brann og redning IKS	11 407	11 764	13 356	13 616	13 922
	Prisvekst 2016-2019	337	390	260	306	394
	Midler avsatt til etterutdanning av deltidbrannpersonell	20				
	Økt bidrag ff. ny eierbøk fra 63,2 pst. til 70 pst. fra 2016		1 202			
	Sum Brann og redning IKS	11 764	13 356	13 616	13 922	14 316
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6095	Trondheimsregionen	382	395	409	424	438
	Prisjustering	13	14	14	15	15
	Sum Trondheimsregionen	395	409	424	438	454
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6097	Tilskudd til 17. mai Nedre Melhus	20	20	20	20	20
	Tilskudd					
	Sum tilskudd 17. mai Nedre Melhus	20	20	20	20	20
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6098	Tilskudd til Næringsforeningen i Tr.reg.avd Melhus	150	150	150	150	150
	Tilskudd					
	Tilskudd til Næringsforeningen i Tr.reg.avd Melhus	150	150	150	150	150
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6099	Tilskudd til Fjøsfestivalen	0	60	0	0	0
	Tilskudd	60	-60			
	Tilskudd til Fjøsfestivalen	60	0	0	0	0
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Ansvarsnr.	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
6098	Tilskudd til Sagauka	0	440	300	300	300
	Tilskudd	440	-140			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.		-1			
	Tilskudd til Sagauka	440	300	300	300	300
	Sum Rammeområde 6	23 535	25 221	25 599	26 028	26 548

Rammeområde 9						
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9101	Skatt på inntekt og formue	-332 198	-356 773	-356 773	-356 773	-356 773
	Nominell skattevekst på årlig 2,7 pst. Lønn 2,7 (62,5%) og pris 2,7 (37,5%)			-9 633	-19 526	-29 686
	Endring Revidert Nasjonalbudsjett 2015	1 287				
	Sum Skatt på inntekt og formue	-330 911	-356 773	-366 406	-376 299	-386 459
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9102	Rammetilskudd	-443 338	-444 598	-444 279	-444 117	-443 955
	Basis skjønn fordeles av FMST	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
	Kompensasjon for kommuner som taper mer emm 100 kr pr. innb. I IS	-700	-700	-700	-700	-700
	Nominell vekst på årlig 2,7 pst. Lønn 2,7 (62,5%) og pris 2,7 (37,5%)			-11 996	-24 306	-36 940
	Endring Revidert Nasjonalbudsjett 2015	3 744				
	Endring etter budsjettforliket i Stortinget etter RNB 2015	-309				
	Skjønnstilskudd økt trivsel og bedre fysisk helse for ungdom v/landamo u.	-810				
	Skjønn, miljørettet helsevern	0				
	Skjønn, knutepunktutvikling i Melhus	-400				
	Skjønn, evaluering skole og barnevern, barn i institusjon	0				
	Skjønn, evalueringskonferanse samarbeid skole/barnevern	0				
	Skjønn, restmidler	-38				
	Skjønn, folkehelse	-200				
	Redusert rammetilskudd statlige og private skoler			1 500	3 000	4 500
	Statliggjøring av skatteoppkvevrollen fom 1. juli 2016		-1 949	-1 949	-1 949	-1 949
	Sum Rammetilskudd	-443 451	-448 647	-458 823	-469 472	-480 444
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9201	Eiendomsskatt	-23 385	-23 360	-22 274	-22 274	-22 274
	Lønnsoppgjør 2014	19				
	Lønnsoppgjør 2015	6	3			
	Reduserte utgifter KLP fellesordningen fra 11,23 pst. til 10,98 pst.			-1		
	Redusert eiendomsskatt fra 2014 til 2015		485			
	Økt eiendomskattegrunnlag bolig og fritid		-500			
	Redusert eiendomskattegrunnlag Håen, Sama og Sokna kraftverk		1 100			
	Sum Eiendomsskatt	-23 360	-22 274	-22 274	-22 274	-22 274
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9401	Konsesjonskraft	0	0	0	0	0
	Netto fortjeneste salg av konsesjonskraft	-1720	-1720	-1720	-1720	-1720
	Overføring til bygg- og eiendom energi	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
	Overføring til teknisk drift gatelys	275	275	275	275	275
	Sum Konsesjonskraft	4 055	4 055	4 055	4 055	4 055
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9501	Generelle statstilskudd	0	0	0	0	0
	Reform 97, tilskudd investering	-1 142	-1 120	-646	0	0
	Kompensasjon renter og avdrag h.plan eldre	-2 079	-2 049	-2 019	-1 990	-1 960
	Kompensasjon renter Skolepakke investeringer inkl. Lundamo b.	-1 295	-1 257	-1 220	-1 132	-1 044
	Statstilskudd ressurskrevende brukere	-45 806	-49 306	-49 306	-49 306	-49 306
	Rentekompensasjon Kirkebygg	-150	-150	-150	-150	-150
	Sum Generelle statstilskudd	-50 472	-53 883	-53 341	-52 577	-52 460
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9601	Renter og avdrag	0	0	0	0	0
	Leasing av Pc- er	600	600	600	600	600
	Avsetning tap på fordringer	100	100	100	100	100
	Renter eksisterende og ny lån	42 127	45 127	45 081	46 298	47 462
	Til gode innlemming av Regnbuen barnehage	-72	436	436	436	436
	Renter videreutlån	2 270	2 287	2 150	2 074	1 827
	Avdrag eksisterende og nye lån	54 511	55 899	58 954	61 310	63 428
	Interne renteutg. septikk	39	51	59	64	64
	Interne renteutg. avløp	307	318	226	117	117
	Interne renteutg. vann	173	165	125	87	87
	Renter bankinnskudd	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
	Renter kraftfond og næringsfond/tilfluksromskto.	-100	-100	-100	-100	-100
	Renter formidlingslån	-1 961	-2 073	-2 004	-1 932	-1 858
	Renter andre fordringer.	-100	-100	-100	-100	-100
	Renter eksterne forvaltning	-5 144	-5 350	-5 564	-5 596	-5 596
	Sum renter og avdrag	90 750	95 359	97 963	101 358	104 467

(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9602	Aksjeutbytte	0	0	0	0	0
	Utbetaling fra ansvarlig lån 7,1 pst. av 750 mill. kroner på en eierandel på 14,8 pst.	-7 881	-7 881	-7 881	-7 881	-7 881
	Utbytte fra TrønderEnergi AS	-6 776	-6 776	-6 776	-6 776	-6 776
	Sum Aksjeutbytte	-14 657	-14 657	-14 657	-14 657	-14 657
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9701	Kalkulatoriske utgifter og inntekter	0	0	0	0	0
	Kalkulatoriske avskrivninger, renter og andel fellesutgifter VA områdene	-19 559	-22 852	-26 227	-28 299	-30 628
	Kalkulatoriske avskrivninger, renter og andel fellesutgifter Arealforv.	-1 287	-1 316	-1 316	-1 316	-1 316
	Sum Kalkulatoriske utgifter og inntekter	-20 846	-24 168	-27 543	-29 615	-31 944
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9702	Avsetning lønnsoppgjør	0	22 253	34 420	47 921	61 960
	Avsetning lønnsoppgjør 2016-19 (Forutsetter en årslønnsvekst på 2,7 pst.)	13 718	14 953	13 501	14 039	14 580
	Avsetning pensjon 2015-2018	20 482				
	Fagforening og R. Myrseth	-115				
	Lokale forhandlinger kap. 4 2014	-4 926				
	Folkevalgte	-141				
	Kapittel 3 + diverse	-1 039				
	Kap. 4 2015	-4 839	-2 786			
	Kirkelig fellesråd lønn	-138				
	Kirkelig fellesråd Reguleringspremie	-57				
	Kap 5	-691				
	Sum Avsetning lønnsoppgjør	22 253	34 420	47 921	61 960	76 540
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2015	2016	2017	2018	2019
9801	Disposisjonsfond	0	0	0	0	0
	Avsetning til disposisjonsfond - Adresseringsprosjektet	100				
	Avsetning til gjennomføring av planstrategi på Ler, Melhus sentrum og Fremo	250				
	Bruk av disposisjonsfond, Fjøsfestivalen	-60				
	Bruk av disposisjonsfond, Sagauka	-440				
	Skjønnstilskudd økt trivsel og bedre fysisk helse for ungdom v/lundamo u.	810				
	Skjønn, knutepunktutvikling i Melhus	400				
	Skjønn, restmidler	38				
	Skjønn, folkehelse	200				
	Utbedring av Eggensvingen		100			
	Prosjektering gsv, Kvål		300			
	Bruk av disposisjonsfond		-300			
	Avsetning til disposisjonsfond				300	300
	Tilskudd til Gimse II, jf. 9 er kunstgressbane		1 491			
	Bruk av disposisjonsfond		-1 491			
	Sum Disposisjonsfond	1 298	100	0	300	300
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2 015	2016	2017	2018	2019
9802	Bundne driftsfond	100	100	100	100	100
	Sum Bundne driftsfond	100	100	100	100	100
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2 015	2016	2017	2018	2019
9803	Dekn./bruk av tidl. Års undersk./oversk.	0	0	0	0	0
	Sum Dekn./bruk av tidl. Års undersk./oversk.	0	0	0	0	0
(Tall i 1000-kr)		Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Tjeneste	Tekst	2 015	2016	2017	2018	2019
9804	Overføring fra drift til kapital	0	0	0	0	0
	Avvik formidlingslån	1 666	2 160	2 116	2 079	2 074
	Egenkapitalkrav KLP	2 243	2 244	2 244	2 244	2 244
	Sum Overføring fra drift til kapital	3 909	4 404	4 360	4 323	4 318
	Sum Rammeområde 9	-761 333	-781 962	-788 644	-792 797	-798 457
	Sum Rammeområde 1-6	761 333	781 962	788 644	792 797	798 457
	Differanse	0	0	0	0	0

0.9 Handlingsprogrammet 2016-2019

Kommunens handlingsprogram og ikke- økonomiske mål skal gjenspeile strategiene samfunnsdelen har pekt ut for å nå disse målene og prioritere hva som skal prioriteres høyest i kommende 4-årsperiode basert på vedtatte planer. Handlingsprogram og ikke-økonomiske mål skal også gjenspeile Kommunal planstrategi, som ble vedtatt av kommunestyret høsten 2013. Planstrategien prioriterer plan- og utredningsoppgaver kommunen skal arbeide med i inneværende kommunestyreperiode.

Handlingsprogrammet skal også prioritere viktige ikke-økonomiske mål som skal gjennomføres for at kommunen skal kunne yte sine tjenester i tråd med gjeldende lover og forskrifter og krav fra overordna myndigheter og til en god kvalitet for brukerne i tråd med samfunnsutviklingen.

1 Rammeområde 1 - administrasjon, støtte og utvikling

1.1 Politikk

1.1.1 Området omfatter

Det sentrale politiske apparat, med ordfører, kommunestyre, formannskap og komiteer, d.v.s. de organer som skal utøve den demokratiske styringen av kommunen innenfor den ramme kommunelov og andre lover og pålegg setter.

Tjenester:

Godtgjørelse til politiske ledere, Tilskudd til politiske partier, Valg

1.1.2 Formål

Kommunestyret har det overordna ansvar for å fastsette mål og retningslinjer for den kommunale virksomhet og følge opp disse i kommunale planer og vedtak. Kommunestyret disponerer de kommunale ressurser og fordeler disse gjennom vedtak av økonomiplanen. Det politiske apparat, med oppnevnte styrer råd og utvalg skal vedta planer og avgjøre enkeltsaker på en effektiv og god måte og i tråd med gjeldende lover og forskrifter, retningslinjer, reglementer mv. Kommunestyret har gjennom administrasjonsutvalget det overordnede arbeidsgiveransvaret i kommunen.

1.1.3 Behov og utviklingstrekk

Plan- og bygningsloven gir føringer for hvordan kommunens planlegging skal utføres. Kommunestyret skal minst en gang i hver kommunestyreperiode utarbeide en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden, bl.a. om kommuneplanen skal revideres.

Kommunen skal ha en kommuneplan med en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste overordnede plan. Den peker ut kommunens visjon og satsingsområder, og den skal også legge føringer for arealplanleggingen.

Samfunnsdelen til kommuneplanen ble vedtatt 21.10.09. Her har kommunestyret gitt føringer for hva som er viktige satsingsområder i årene som kommer.

Politikerne skal arbeide for å følge opp de målsettinger og strategier som er nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel bl.a. innenfor viktige områder som bl.a. lokaldemokrati og brukermedvirkning, miljø, klima og energi, folkehelse og samfunnsikkerhet og beredskap.

Politikerne skal oppfylle målsetningene i vedtatte etiske retningslinjer, arbeidsgiverstrategi med mer.

I løpet av våren 2016 utarbeides forslag til ny planstrategi, der det tas stilling til evt. rullinger av de kommunale planene.

1.1.4 Handlingsprogram

	Ikke- økonomiske mål og tiltak	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
1.1.01	Gjennomføre gjeldende planstrategi for kommunestyreperioden 2011 – 2015	S	X			
1.1.02	Utarbeide ny planstrategi for kommunestyreperioden 2016-2019	S	X			
1.1.03	Implementere folkehelsearbeid- og forebygging i de politiske prosessene i kommunen (folkehelseforum)	S	X	X	X	X
1.1.04	Gjennomføre opplæring av nyvalgte politikere	S	X			
1.1.05	Gjennomføre stortingsvalg i 2017	S		X		
	Gjennomføre kommunevalg i 2019					X
1.1.06	Vedta reguleringsplan for ny E6	S	X	X		
1.1.07	Gjennomføre kommunereformen	S	X	X	X	X

1.2 Sentraladministrasjonen

1.2.1 Området omfatter

Rådmann med seksjonene personal og lønn, utvikling-, IKT og service og økonomi, samt folkehelse, fellesutgifter sentraladministrasjon og innkjøp.

Tjenester: Administrasjon, Utviklingstjenesten, overordna plan og tilsyn, juridisk rådgivning, Informasjons og kommunikasjonsteknologi (IKT), Økonomiforvaltning, Personalforvaltning, Tillitsvalgte, Personaltiltak, Info- og saksenter, Kommuneoverlegen.

1.2.2 Ansvarsområde

Rådmannen og hans stab har ansvar for ledelse, overordna drift og samordning av hele organisasjonen. I tillegg ligger det medisinskfaglige ansvar i henhold til helseloven, det skolefaglige ansvar i henhold til opplæringsloven, overordnet kommunal- og økonomisk planlegging, lønn- og personalansvar, skatteinnkreving, regnskap og årsmelding, samt ansvar for fremleggelse og overordnet oppfølging av saker behandlet i politiske organ, samt utvikling og drift av kommunens IKT systemer for hele organisasjonen.

1.2.3 Status

For å øke fokus på arbeidet med helhetlig resultatstyring, vil vi restarte aktivitet knyttet til styring, kvalitet og internkontroll. Et mål er å forbedre kvalitet på våre tjenester og dokumentere utvikling og endring gjennom regelmessige målinger. Vi fortsetter bruken av metoden LEAN, som verktøy i utviklingsarbeidet.

Arbeidet med å utvikle en lederkultur med felles verdigrunnlag må videreføres, med fokus på økonomiforvaltning innenfor vedtatte rammer og å videreutvikle arbeidsgiverrollen hos lederne på den enkelte virksomhet.

Den teknologiske utviklingen vil fortsette i raskt tempo også mot 2020. Det offentlige står overfor forventninger om "fornyning" og døgnkontinuerlig drift av kommunale/offentlige tjenester. Det forventes at brukerne skal møte en åpen, tilgjengelig og sammenhengende offentlig sektor som tilbyr helhetlige og fullstendige digitale tjenester gjennom gode elektroniske selvbetjeningsløsninger. Gjennom forventning om døgnåpen elektronisk forvaltning, vil realisering baseres på hovedprinsipp om utvikling av elektronisk selvbetjeningsløsninger og etablering av tverrfaglige/tverrsektorielle fellesløsninger.

Miljøledelse

Melhus kommune er sertifisert etter ISO 14001 Miljøledelse. Sertifiseringen skjer med utgangspunkt i årlig ekstern revisjon. Sertifiseringen innebærer krav om stadig forbedring av miljøarbeidet og miljøstyringssystemet. Virksomhetene skal arbeide med følgende felles utvalgte miljøaspekter i 2015/2016:

- Redusere målt mengde papiravfall og restavfall med 2 % innen utgangen av 2016 med utgangspunkt i status 2014
- Redusere energiforbruket med 4 % hvert år i 2015 og 2016

I tillegg til målinger knyttet til avfall og energi, skal det foretas årlige målinger av papirforbruk og miljøvennlig innkjøp for å følge med utviklingen.

Noen av virksomhetene har egne utvalgte miljøaspekt. Viser til oversikt over ikke-økonomiske tiltak for de ulike rammeområdene.

Klima og energi

I henhold til Planstrategi for Melhus kommune 2012-2015, er det nå utarbeidet ny revidert Klima- og energiplan for 2014-2017. Den omfatter Statusrapport for arbeidet mellom 2009-2012, ny revidert Faktadel og ny Tiltaksdel. Planen ble vedtatt av kommunestyret 18. desember 2013.

Planens hovedmål er: Melhus kommune har som mål å redusere utslippene av klimagasser med 30 % innen 2010 i forhold til utslippene i 1991.

Planen gjenspeiler nasjonal og internasjonal klimapolitikk, og måloppnåelsen settes i sammenheng med, og skal bidra til at regionale og nasjonale mål blir nådd. Tiltaksdelen av planen består av 6 hovedstrategier, og det er 6 tiltak under hver strategi, der ansvaret for gjennomføringen er fordelt på kommunens ulike rammeområder og virksomheter.

For å nå hovedmålsetningen, er følgende hovedstrategier valgt:

1. Kampanje for økt klimakunnskap og klimaengasjement
2. Reduserte utslipp fra transport
3. Klimavennlig landbruk og økt matproduksjon
4. Redusert energiforbruk i offentlige og private bygg/boliger
5. Alternativ energiforsyning og energibruk
6. Tilpasning til et klima i endring

Det har vært et mål for arbeidet å komme fram til tiltak som kan skape engasjement, og som er konkrete og gjennomførbare. Det er også lagt vekt på tiltak som er målbare ut fra gitte kriterier slik

at det blir lettere å vise resultat i henhold til vedtatte mål i løpet av planperioden. Inntil gode kriterier for måling av resultat i form av reduserte utslipp av CO-ekvivalenter er på plass, inneholder ikke Tiltaksdelen en oppsummering av forventet samlet effekt av tiltakene. Arbeid for å få dette til er derimot lagt inn som ett av fire tiltak på overordnet nivå i planen. Det vises til Klima- og energiplanen for mer informasjon om tiltakene, samt målekriterium og forventet resultat av tiltakene.

Internasjonalt arbeid

Kommunestyret vedtok følgende organisering av det internasjonale arbeidet i møte 28.10.08, sak 85/08:

1. Den nedsatte styringsgruppa gir styringssignaler i det internasjonale arbeidet og får fullmakt til å inngå avtaler som ikke har økonomisk virkning for Melhus kommune. Styringsgruppa utvides med en fra opposisjonen.
2. Det internasjonale arbeidet konsentreres om følgende områder:
 - a. Taveta kommune i Kenya: Fredskorpsutveksling, MIC-prosjekt, kulturutveksling, nettverksbygging mellom barnehager og skoler
 - b. Ockelbo, Holmegaard, Kurikka kommuner i Norden: Kultursamarbeid
 - c. Laza kommune i Latvia: Skolenettverk med Eid skole
 - d. Det lages 2 meldinger pr. år til kommunestyret om det internasjonale arbeidet.
 - e. Det skal drives et aktivt informasjonsarbeid gjennom, hjemmesida, sosiale media og lokal presse.
 - f. Egeninnsats er bruk av ansatte i oppfølging av arbeidet.
 - g. Det forutsettes at alle kostnader dekkes innenfor økonomi- og handlingsplan.

1.2.4 Handlingsprogram

Nr.	Ikke-økonomiske driftstiltak / handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
1.2.01	Sykefraværet skal ikke overstige 7,0 %	H	X	X	X	X
1.2.02	Sykefraværet utover arbeidsgiverperioden skal ikke overstige 4,5 % <ul style="list-style-type: none"> Følge opp IA-avtalen Følge opp HMS- planen 	H	X	X	X	X
1.2.03	Utvikle internkontrollsystem	B	x	x		
1.2.04	Utvikle helhetlig resultatstyringssystem, økonomiprosesser/økonomi- og handlingsplan	B	X	X		
1.2.05	LEAN skal brukes som et metodeverktøy innen kvalitetsprogrammet. (Kvalitets og effektiviseringsverktøy)	H	X	X	X	X
1.2.06	Fortsette å utvikle gode kvalitetssystemer for kommunens tjenester. Herunder videreutvikling og implementering av helhetlig resultatstyring og medarbeiderskap	B	X	X	X	X
1.2.07	Delta i arbeidet ved rullering av IKAP, strategisk næringsplan (Tr.heimsreg.)	S	X			
1.2.08	Implementere informasjonssikkerhet i hele organisasjonen <ul style="list-style-type: none"> Kvalitetssikre ansattes kjennskap til informasjonssikkerhet 	S	X	X	X	X
1.2.09	Samfunnssikkerhet og beredskap <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre helhetlig ROS-analyse Utarb. Krise-/beredskapsplaner 		X	X		
1.2.10	Utvikle økonomistyring gjennom: <ul style="list-style-type: none"> - bedre periodiseringstall - bedre måltall og nøkkeltall - bedre budsjettverktøy 	F	X	X	X	X
1.2.11	Rullere og gjennomføre kompetanseplanen ved å satse på lederutvikling og kompetanse på tvers.	H	X	X	X	X

Nr.	Ikke-økonomiske driftstiltak / handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
1.2.12	Utrede organisering av dokument-/ og arkivtjenesten Fornye Melhus kommunes kommunikasjonsstrategi	H	X	X		
1.2.13	Felles miljøaspekter for alle virksomheter: <ul style="list-style-type: none"> • Redusere målt mengde papiravfall og restavfall med 2 % innen utgangen av 2016 med utgangspunkt i status 2014 • Redusere energiforbruket med 4 % i 2016 Det skal gjøres årlige målinger av avfall, energibruk, papirforbruk og miljøvennlig innkjøp.	S	X			
1.2.14	Rullere gjeldende strategi- og tiltaksdel IKT inkludert velferdsteknologi og skolesatsing	S	X	X		
1.2.15	Videreutvikle "vi-kultur" gjennom medarbeiderskap for nytilsatte, vi-fest mv	H	X	X	X	X
1.2.16	Følge opp internasjonalt arbeid i henhold til kommunestyrevedtak 85/08. Det må skje en revidering av det internasjonale arbeidet i 2016.	S	X	X		
1.2.17	Utarbeide og iverksette rutiner for tilsyn etter forurensingsforskriftens kap 13	S	X	X		
1.2.18	Utarbeide og iverksette rutiner for registrering og tilsyn av olje- og dieseltanker	S	X	X		
1.2.19	Utarbeide temakart for naturmangfold	S	X			
1.2.20	Øke miljøbevisstheten ved å gjennomføre aktivitet knyttet til «Klima, miljø og livsstil» i alle barnehager og skoler i 2016	B	X			
1.2.21	Det er viktig at kommunestyret får en reell mulighet til å påvirke prioriteringene i budsjett og økonomiplan. Rådmannen bes derfor legge fram en milepælsplan/årshjul som åpner for en større politisk medvirkning underveis i budsjettarbeidet.	S	X			
1.2.22	Kommunestyret ber Rådmannen om å ta initiativ til en gjennomgang av organisasjonen for å sikre god og riktig ressursbruk i Melhus kommune. Administrasjonsutvalget involveres aktivt i denne prosessen.	S	X			

Nr.	Ikke-økonomiske driftstiltak / handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
1.2.23	Gjennomføre tiltakene i Klima- og energiplanen, 2014-2017. Dette omfatter tiltak på overordnet nivå, samt de seks tiltakene som hører inn under hver av de 6 hovedstrategiene: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kampanje for økt klimakunnskap og klimaengasjement 2. Reduserte utslipp fra transport 3. Klimavennlig landbruk og økt matproduksjon 4. Redusert energiforbruk i offentlige og private bygg/boliger 5. Alternativ energiforsyning og energibruk 6. Tilpasning til et klima i endring 	S	X	X	X	
1.2.24	Virksomheter innenfor rammeområde 1 skal redusere kopipapirforbruket med 2 % hvert i 2016	S	X			
1.2.25	Redusere egne klimagassutslipp fra transport ved å <ul style="list-style-type: none"> • benytte el-bil maksimalt i tjenesten • vurdere innkjøp av flere el-biler CO2-effekt ved bruk av el-bil måles.	S	X	X		
1.2.26	Utarbeide og iverksette rutiner for vannovervåking	S	X	X		
1.2.27	Utvikle kommunens nettsted videre med tilleggsfunksjoner som chat, elektroniske søknader, min side og andre integrasjoner	S	X	X	X	X
1.2.28	Kommunestyret ber rådmannen om å rullere rekrutteringsplanen, med særlig fokus på å beholde, samt utvikle kompetanse, og se på muligheten for å øke antallet lærlinger i kommunen, da særlig innenfor helse- og omsorg.					

1.3 Næring

1.3.1 Området omfatter

Det politiske og administrative apparat i Melhus kommune med rådgiver næring, ordfører og rådmann.

Tjeneste: **Næringstjenesten.**

1.3.2 Formål

Opprettholde et godt samarbeid med næringsvirksomhetene, og sørge for gode rammevilkår for eksisterende og nye virksomheter i kommunen.

1.3.3 Behov og utviklingstrekk

- Utviklingen i næringslivet er i stadig endring, og fordrer fortløpende kompetanseheving, nytenking og omstillingsevne.
- Klimaendringer og ustabil oljepris vil kreve økt satsning på landbasert næring.
- Klimaendringer og økende befolkningsvekst fører til økt fokus på jordvern, matproduksjon og sjølberging, samt lokal foredling av landbruksprodukt.
- Klimaendringer og behov for større andel fornybar energi, vil kunne føre til økt satsning på skogbruksnæringen, inkludert tre som bygningsmateriale.
- Det er økende internasjonal konkurranse innen mange næringer.
- Det er større fokus på regionalt samarbeid, spesielt når det gjelder tilrettelegging for infrastruktur og næringsareal.
- Det nasjonale målet om avfallsforebygging åpner for økt næringsdrift knyttet til gjenbruk, reparasjonsverksted, redesign, samt produksjon av kvalitetsprodukt.
- Det er behov for produktutvikling og markedsutvikling innen eksisterende næringer. Melhus kommune har en gunstig beliggenhet med E6 og jernbane, og ligger nært Trondheim. Denne gunstige beliggenheten bør kunne utnyttes mer.

1.3.4 Handlingsprogram

Nr	Ikke-økonomiske tiltak	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
1.3.01	Gjennomføre en temadag med kommunestyret og næringslivet om kommunens utvikling innen næring i Melhus kommune, inkludert et næringsbesøk for kommunestyret.	S	X			
1.3.02	Melhus kommune skal sørge for en helhetlig næringspolitikk gjennom en best mulig organisering av kommunens interesser og aktiviteter innen området. Kommunestyret ber Rådmannen om å se på ulike organisasjonsmodeller som kan bidra til en helhetlig satsning på næringsarbeidet i kommunen.	S	X			

1.4 Folkehelse og allmennlegetjenester

1.4.1 Området omfatter

- Folkehelse
- Kommuneoverlege
- Allmennlegetjenester

1.4.2 Ansvarsområde

Folkehelse

Overordnet koordinering og samfunnsmedisinsk rådgivning i kommunens folkehelsearbeid. Utføres i tett samarbeid med utviklingsseksjonen og virksomhetene for øvrig.

Kommuneoverlege

Kommuneoverlegen er kommunens medisinskfaglige rådgiver. Rådgiverfunksjonen retter seg mot kommunens ledelse, mot helse- og omsorgstjenesten og andre med behov for å styrke sitt beslutningsgrunnlag i saker som vedrører helse og folkehelse.

Kommuneoverlegen har myndighet til å ivareta kommunens tilsynsplikt og til å fatte enkeltvedtak innenfor lovens rammer jfr delegeringsreglement. Kommuneoverlegen er lokal fagmyndighet og innehar hastekompetanse innen smittevern og miljørettet helsevern.

Kommuneoverlegen representerer kommunen i faglig utvalg for det interkommunale samarbeidet om kommunale akutte døgnplasser.

Kommuneoverlegen er medisinsk faglig rådgiver i beredskapsspørsmål og sitter i kriseledelsen.

Allmennlegetjenester

Kommuneoverlegen forvalter kommunens ansvar og oppgaver i fastlegeordningen og representerer kommunen som avtalepart i de individuelle fastlegeavtalene.

Korsvegen legekontor er organisert som utekontor og drives av kommunen for kommunens regning og med kommunalt tilsatt hjelpepersonell. Legetjenesten ytes av to av kommunens fastleger.

Turnusleger mottas av kommunen hvert halvår og har tjeneste ved Lundamo legesenter og Melhus legesenter, samt ved helsestasjon og sykehjem.

Interkommunal legevakt – kommuneoverlegen representerer kommunen i faglig utvalg for legevakten og følger opp den faglige delen av samarbeidsavtalen.

Sykehjemslege er tilsatt i full stilling og dekker legetjenesten ved kommunens tre sykehjem.

Helsestasjonslegefunksjon utøves av kommuneoverlege, turnuslege og fastlege. Sistnevnte ansatt i virksomhet familie og forebygging og for tiden engasjert i et folkehelseprosjekt.

1.4.3 Status / utviklingstrekk

Sentralt førende for kommunens arbeid på området folkehelse og allmennlegetjenester fremover vil være Stortingsmelding 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – mestring og muligheter og Stortingsmelding 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet. Fortsatt oppfølging av Samhandlingsreformen legger også føringer. Videre stiller revidert akuttmedisinforskrift nye krav til kommunen, spesielt hva gjelder tilgjengelighet og kompetanse for akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus.

- Vedrørende folkehelsearbeid fremstår dette i dag som noe fragmentert og mangelfullt forankret på ledernivå. Det gjøres mye bra arbeid for å fremme av folkehelsen i kommunen, men tiltakene er i liten grad samordnede på tvers av sektorene og ikke alltid like godt dokumentert som kunnskapsbaserte. Arbeidet med å fremskaffe aktuell og løpende oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer er fortsatt i oppstartsfase. Samarbeid med frivillige og engasjement av befolkningen kan også bli bedre og mer integrert i kommunens folkehelsearbeid.
- Melhus har en godt utbygd fastlegetjeneste med høy kompetanse og god kapasitet. Stadig flere oppgaver overføres fra spesialisthelsetjenesten til fastlegene og setter nye krav til fastlegetjenestens kapasitet og kompetanse. Fastlegen bør alltid inngå i det tverrfaglige samarbeidet rundt pasienter/brukere med behov for sammensatte tjenester. En relativt stor andel av befolkningen i Melhus har fortsatt fastlege utenfor kommunen, noe som i øyeblikket innebærer en viss overkapasitet og medfører langsom oppbygging av pasientlister for nyetablerte fastleger.
- For Melhus kommune er det en særskilt utfordring å følge opp de interkommunale samarbeidsordningene for legevakt, kommunale akutte døgnplasser og miljørettet helsevern, slik at disse tjenestene utvikles som hensiktsmessige og faglig gode tjenester for befolkningen. Tilbudet om kommunale akutte døgnplasser utvides til fullskaladrift fra og med 01.01.2016.
- Funksjonen som helsestasjonslege er i dag fordelt på flere leger, inklusive turnusleger som tjenestegjør i relativt korte perioder. Dette setter særskilt krav til løpende samordning, opplæring og standardisering gjennom kvalitetsystem og internkontroll.
- Også Melhus kommune må forvente å bli påvirket av den aktuelle flyktningesituasjonen i Europa. Økt mottak av flyktninger krever særskilt fokus i folkehelsearbeidet og i tjenesteutviklingen. Situasjonen vil også kunne medføre økt risiko for import av smittsomme sykdommer og vil sette krav til årvåkenhet og forebyggende tiltak i helsetjenesten.
- Kommunen mangler et helhetlig planverk for helsemessig og sosial beredskap.

1.4.4 Behov

- Systematisere aktiviteten og sikre tilgang på nødvendig kompetanse for ivaretagelse av kommunens ansvar og plikter i folkehelsearbeidet.
- Styrking og vedlikehold av en tilstrekkelig robuste allmennlegetjenester.
- Løpende oppfølging av de interkommunale samarbeidsordningene innen helse- og omsorgsområdet gjennom aktiv medvirkning i styringsgruppe, faglige utvalg og brukerutvalg.
- Sikring av fagmessig standard og tidsmessig kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenester
- Systematisere aktiviteten og sikre tilgang på nødvendig kompetanse for ivaretagelse av plikter i det miljørettede helsevernet og smittevernet.
- Samordning og systematisering av beredskapsplanverk, som oppfølging av helhetlig kommunal ROS-analyse.

1.4.5 Handlingsprogram

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
1.4.01	Videreutvikle kommunens arbeid med miljørettet helsevern med utgangspunkt i det etablerte interkommunale samarbeidet på området.	S	X	X	X	X
1.4.02	Revidere og oppdatere kommunens smittevernplan	H	X			
1.4.03	Videreutvikle samarbeidet med fastlegene med fokus på kvalitetsutvikling i fastlegetjenesten og økt medvirkning fra fastlegene i tverrfaglig samarbeid rundt pasienter/brukere.	H	X	X	X	X
1.4.04	Videreutvikle folkehelseforum som samhandlingsarena mellom kommune, eksterne aktører og frivillige.	H	X	X	X	X
1.4.05	Bidra til utvikling av hensiktsmessig organisering av helse- og omsorgsvirksomhetene.	S	X	X	X	X
1.4.06	Følge opp det interkommunalt samarbeidet om kommunale akutte døgnplasser.	H	X	X	X	X
1.4.07	Følge opp det interkommunale samarbeidet om legevakt.	S	X	X	X	X
1.4.08	Gjennomgang av helsestasjonslegefunksjonen hva gjelder kapasitet og innhold i samarbeid med Familie og forebygging.	H	X			
1.4.09	Utarbeide oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer som ledd i løpende oversikt over folkehelsen	S	X			
1.4.10	På bakgrunn av oversiktsdokument utarbeide plan for kommunens videre arbeid med folkehelse.	S	X	X		
1.4.11	Utarbeide helhetlig planverk for helsemessig og sosial beredskap.	S	X	X		

2 Rammeområde 2 opplæring

2.1 Grunnskole

2.1.1 Området omfatter

11 skoler og oppvekstsentre. Eid skole og barnehage, Flå skole og barnehage, Gimse skole, Gimse u. skole, Gåsbakken skole og barnehage, Hovin skole- og barnehage, Høyeggen skole, Lundamo skole og barnehage, Lundamo ungdomsskole, Nedre Melhus barnehage, Rosmælen skole og barnehage, Brekkåsen skole.

2.1.2 Ansvarsområde

Området dekker grunnskole og skolefritidsordning.

2.1.3 Status

Nasjonale trekk og satsningsområder

“Lærerløftet, På lag for kunnskapsskolen”.

Strategien beskriver overordnede tiltak som skal styrke «kunnskapsskolen»; blant annet følgende:

- Krav om at alle lærere skal ha fordypning for å undervise i sentrale fag
- Økt satsing på etter- og videreutdanning og skolebaserte utviklingstiltak
- Pilot for å skape flere karriereveier i skolen

«Ungdomstrinn i utvikling» - nasjonal satsning for ungdomstrinnet (2013 – 2017)

(Jf stortingsmelding 22 “Motivasjon - Mestring – Muligheter”)

Melhus kommune deltar i den nasjonale satsingen med tilbud om støtte til lokalt utviklingsarbeid. Satsingen har tre sentrale virkemidler - skolebasert kompetanseutvikling, lærende nettverk og pedagogiske ressurser. Melhus har lagt opp til en deltagelse i samarbeid med Oppdal kommune fra 2014 – 2017.

«Tett på realfag - Nasjonal strategi for realfag i barnehagen og grunnsopplæringen (2015–2019)»

Strategien har blant annet følgende hovedgrep:

- Fornyning av rammeplan læreplaner for realfag
- Styrking av arbeidsmåter og undervisningspraksis
- Bidra til at elever som strever i matematikk, blir identifisert og fulgt opp tidlig med effektive tiltak.
- Bidra til at elever som presterer høyt, får utnyttet sitt potensial i realfag gjennom tilpasset opplæring og muligheter for forsering.

I tillegg foreslås det en ekstra time i naturfag på barnetrinnet. Det blir opp til kommunen å avgjøre om den ekstra timen i naturfag i uka skal legges til 5., 6., eller 7. trinn.

Revidering av læreplaner

Udir har utarbeidet tydeligere læreplaner som skal gjøre det lettere å legge til rette for god progresjon i utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter gjennom hele opplæringsløpet. Reviderte læreplaner kunne tas i bruk fra skoleåret 2013-2014. Skolene i Melhus har som en følge av dette revidert sine lokale læreplaner. Erfaringene med dette vil bli fulgt opp i 2016.

Revidert læreplan i kroppsøving

Kompetansemål for svømming i læreplanen i kroppsøvingsfaget er justert. Endringene gjelder kompetansemålene etter 4. 7. og 10. årstrinn. Definisjon på svømmedyktighet er lagt som kompetansemål etter 4. trinn. Endringen gjelder fra og med skoleåret 2015.

Lokale vurderinger

Tilstanden i Melhuskolen for 2014 er vurdert og behandlet i komité for liv og lære våren 2015. Vurderingen av tilstanden viser blant annet følgende hovedtrekk:

Læringsmiljø

Til grunn for vurderingen ligger blant annet den nasjonale elevundersøkelsen. Grovt sett ligger Melhuskolen på landsgjennomsnittet for barnetrinnet. Der det er forskjeller så er de så vidt små at de ikke kan sies å være av betydning. Det er allikevel interessant å merke seg at læringskulturen har hatt en positiv framgang fra 3,9 til 4,2. Læringskultur er en indeks basert på spørsmål om arbeidsro, hvor godt man jobber med skolearbeidet og om læreren synes det er greit at elever kan gjøre feil.

For ungdomstrinnet ligger vi også grovt sett på det nasjonale snittet. Det bør bemerkes at det er en liten forskjell når det gjelder trivsel og mobbing. Selv om denne er liten er det viktig å følge med på utviklingen framover. For øvrig er det svært positivt at vi skårer over snittet når det gjelder faktorene læringskultur, praktisk opplæring og variert opplæring.

Det bør spesielt legges merke til at vi hadde en liten økning fra 2013 til 2014 når det gjelder mobbing som foregår «en gang i uken eller mer». Resultatene i elevundersøkelsen for 2015 må følges opp særskilt på dette området

Faglig utbytte

Faglig sett går det fram at grunnleggende ferdigheter fortsatt må følges opp. Det må ses spesielt på småtrinnet og mellomtrinnet.

Det er igangsatt tiltak når det gjelder regning og alle skolene har tiltaksplaner når det gjelder lesing. Det er derfor naturlig å følge opp med tiltak når det gjelder engelsk. Dette er i tråd med skolenes egne vurderinger.

Digitale ferdigheter

Et politisk vedtak i Melhus kommune høsten 2013 tilførte ungdomsskolene i Melhus midler til innkjøp av elektronisk utstyr. Dette tiltaket har blitt utviklet til et prosjekt som setter trykket på digitale ferdigheter hos lærere og elever, først på ungdomstrinnet, så på barnetrinnet. Som en del av prosjektet er det utviklet et forslag til Plan for digitale ferdigheter i Melhuskolen. Denne er ute til høring høsten 2015. Planen legger opp til videre satsing fram mot 2018.

Realfagssatsing

Melhuskolen er godt i gang med utvikling av realfag gjennom prosjektet Mascil (Mathematics and Science in Life). Deltakende lærere har ansvar for å stimulere til utvikling i faget på egen skole i samarbeid med ledelsen. Kommunen har også 3 lærerspesialister i matematikk på 2 av skolene våre. De har et særlig ansvar for kompetanseutvikling på egen skole.

Kompetanseutvikling

- Kommunestyret bevilget 4 millioner til et kompetansefond i 2010. Ved kommunestyrets behandling av regnskapsoverskuddet for 2013 ble det satt av ytterligere 2 millioner kroner. Bruken av fondet er presentert årlig i komite for liv og lære.
- Høsten 2014 var det 18 som startet opp med videreutdanning, høsten 2015 er 13 lærere i gang. De skolene som tidligere har hatt lærere på videreutdanning melder om gode ringvirkninger i forhold til faglig tyngde, engasjement og motivasjon i lærerkollegiet. Ordningen finansieres i et samarbeid mellom stat, kommune og den enkelte arbeidstaker. I tillegg følges skolene opp gjennom ekstern og intern veiledning når det gjelder grunnleggende ferdigheter. Prinsippet om skolebasert kompetanseutvikling er godt etablert i Melhusskolen. Det kjennetegnes ved at skoleledelsen er tett på lærerne, skoleeier er tett på skolelederne. Melhusskolen har utviklet en god delingskultur; lærere kurser hverandre på egen skole, deltar i lærende nettverk på tvers av skolene og formidler erfaringer fra undervisning i utvalgte fag. Faglig har vi blant annet oppfølging fra Høyskolen i Sør-Trøndelag.
- Forskrift til opplæringsloven er endret slik at *kravene til kompetanse for å undervise har tilbakevirkende kraft*. Dette får innvirkning på hvordan videre- og etterutdanningen vil bli prioritert framover.
- Alle skolene i kommunen har inngått avtale med Høyskolen i Sør-Trøndelag om *praksislærere*. Det vil si at skolene vil motta studenter i perioder av året. Tiltaket forutsetter at læreren innen 3 år har fått utdanning i veiledning. Ordningen ses som meget gunstig med tanke på generell kompetanseutvikling for lærerne (veiledningskompetanse) og skolene som organisasjon.

Elevtallsprognoser

Prognosene baserer seg på befolkningsframskrivninger fra SSB. I årets prognose er samlet vekst i Trondheimsregionen beregnet basert på forutsetninger for fruktbarhet, dødelighet og nettflytting til regionen. Dette gir en vekst for regionen på mellom 1,4 og 1,5 prosent per år de første årene. Gjennomsnittlig vekst i Melhus er beregnet til ca 1,4 % de nærmeste årene mens den avtar gradvis til 0,64 % i 2049. Veksten ligger mellom SSBs MMMM og HHMH alternativ.

Eid skole, Gåsbakken og Hovin vil stort sett ligge på samme nivå som i dag. For de øvrige barneskolene vil det i følge prognosen være vekst fram mot 2030.

Skole	Reelle tall	Prognose															
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rosmælen	148	142	142	138	139	138	136	142	139	143	148	150	160	163	168	174	180
Flå	151	143	131	129	131	134	124	131	132	144	147	150	152	165	169	171	174
Lundamo	128	140	154	159	173	181	185	187	194	194	195	191	190	193	196	197	197
Hovin	121	126	135	125	141	139	142	143	149	144	144	133	138	136	137	137	136
Gåsbakken	62	56	57	60	56	49	54	53	53	59	56	62	65	63	63	63	64
Eid	92	95	96	91	92	90	93	94	95	97	101	106	108	105	106	108	109
Nedre Melhus	811	816	832	845	841	828	833	841	848	850	852	877	895	901	915	927	937

Merknad «Nedre Melhus» omfatter Brekkåsen, Gimse og Høyeggen skoler.

Når det gjelder ungdomsskolene så vil det være vekst fremover for alle skolene. Tallene for Lundamo vil imidlertid ikke være korrekte. Dette har sammenheng med etableringen av den private ungdomsskolen på Øya. Kapasiteten til Øya er på 60 elever. Det er rimelig å anta at de fleste elevene

vil komme fra Lundamo ungdomsskoles opptaksområde. Melhus kommune trekkes i rammeoverføringen for de elevene som begynner på den private skolen.

Skole	Reelle tall	Prognose															
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gimse U	370	375	380	350	356	382	388	393	381	384	400	389	382	383	397	404	403
Lundmao U	219	240	229	243	251	254	248	247	253	247	260	281	282	278	264	274	286
Eid	66	64	63	65	61	74	69	77	71	68	67	57	60	66	76	78	73
Totalt		679	672	658	669	710	705	717	705	699	727	728	725	726	736	756	761

Skolebygg – skolekapasitet

Det vises til utredning av skolebruk i Nedre Melhus. Denne følges opp i tråd med vedtak. Dette innebærer i hovedsak utarbeidelse av skisseprosjekt for Gimse skole, idrettshall, kortbane svømming og nødvendig utbedring av Høyeggen skole.

Rammebetingelser

Når man legger gjennomsnittlig gruppestørrelse til grunn for grunnskolen under ett så viser denne en positiv trend. Jo lavere gruppestørrelse jo flere timer får elevene. Vi har imidlertid hatt en liten økning i gruppestørrelsen hvis vi ser isolert på ungdomstrinnet. Denne har gått fra 15,6 til 17 siden 2010-11.

Virksomhetslederne har i samarbeid med bygg og eiendom ansvaret for å sikre at skolene blir godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern. Gjennomføringen vil kreve noe tid og økte kostnader knyttet til nødvendige utbedringer av skolebyggene.

Antall vedtak om spesialundervisning går fortsatt noe ned. Det er allikevel fortsatt viktig å satse videre på å løse utfordringene gjennom tilpasset opplæringen slik at skolene har større fleksibilitet til organisering og gjennomføring. Undersøkelsen som ble gjennomført av NTNU i 2013 viser at det er behov for å se nærmere på individuelle opplæringsplaner til elever med spesialundervisning. Det er også nødvendig med oppfølging av kvaliteten på enkeltvedtak.

2.1.4 Behov

System for vurderinger

Vurdering og analyse av tilstanden i «Melhusskolen» er grunnleggende for å sikre at man setter inn de rette tiltakene. Det er behov for å videreutvikle eksisterende system både på skole og skoleeiernivå.

Kompetanseutvikling

Hovedstrategi for kompetanseutvikling vil være skolen som lærende organisasjon, det vil si at skoleeier er tett på skolelederne og at skolelederne er tett på lærerne. Kunnskapsutviklingen skjer i lærende nettverk mellom skolene og på den enkelte skole der lærerne forplikter seg til å dele erfaringer i faglige team. Videreutdanning stimulerer den enkelte lærer som deltar, mens de øvrige lærernes faglige og pedagogiske kompetanse også blir stimulert ved deling i nettverk.

Samarbeid med høyskolemiljøet i form av faglig påfyll i nettverk er erfaringsmessig også en god måte å tilføre skolene kunnskap og ferdigheter på.

Tilstanden når det gjelder spesialundervisningen tilsier at PP-tjenestens kompetanse (systemrettet, veiledning og rent faglig) vil være viktige for å sikre at elever med behov får et godt tilbud. Dette må ses i sammenheng med kravet om tilpasset opplæring.

Vurderingen av Melhuskolen sammen med signalene som gis i «Lærerløftet» med kompetansekrav til lærere innebærer at det vil bli nødvendig å sette av midler til kompetanseheving fremover. Det vises forøvrig til «Helhetlig kompetanseutviklingsplan 2015 - 2018» PS 4/15 som omfatter skole, barnehage og PP tjeneste.

Kompetansekrav – tilbakevirkende kraft

Kompetansekravene i opplæringsloven er endret. Skoleeier må sørge for at lærerne får den videreutdanningen de trenger for å kunne undervise i basisfagene. Kravene har tilbakevirkende kraft. Det er sannsynlig at dette vil medføre endringer i prioriteringer i videreutdanningen da midlene blir sterkere bundet opp for å tilfredsstille kravene i lovverket. Det er også meget sannsynlig at dette vil medføre økte utgifter knyttet til videreutdanning.

Spesialundervisning

På grunnlag av et større utredningsarbeid er det utarbeidet 13 tiltak for å effektivisere og bedre kvaliteten på spesialundervisningen. 4 av disse er satt inn som tiltak. Det vil blant annet bli lagt særlig vekt på arbeidet med individuelle arbeidsplaner. Det skal også videre framover ses på enkeltvedtaket. Tiltakene ses i sammenheng med tiltak for PP-tjenesten som blant annet omfatter utvikling av veilederkompetansen og sakkyndig vurdering. Kvaliteten på og bruken av de individuelle opplæringsplanene vil det også være nødvendig å følge opp videre.

Rammebetingelser og skolekapasitet

Den jevne økningen i elevtallet over tid medfører at presset på ressurser øker. I tillegg kan det komme økt behov for ressurser knyttet til utbedringer av skolebyggene i sammenheng med miljørettet helsevern.

Antall enkeltvedtak i forbindelse med spesialundervisning har gått litt ned. Allikevel tilsier situasjonen at det fortsatt bør arbeides videre med tilpasset opplæring slike at skolene ikke bindes opp for mye organisatorisk og økonomisk. Det må videre arbeides for å sikre god kvalitet på enkeltvedtak og sakkyndig vurdering.

Justerte krav i kunnskapsløftet mht kompetansekrav i svømming kan gi økt behov på tilgang til svømmehall. Dette vil medføre økte utgifter til drift og skyss.

Endringen i loven som tilsier at kompetansekravene for å undervise har fått tilbakevirkende kraft vil medføre økte utgifter til etter og videreutdanning.

2.1.5 Mål og tiltak

Grunnskolen

Nr.	Ikke- økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
2.1.01	Melhuskolen skal være bedre enn det nasjonale snittet innenfor følgende områder i elevundersøkelsen: <ul style="list-style-type: none">– Støtte fra lærer– Mestring– Mobbing– Arbeidsro	H	X	X	X	X
2.1.02	Nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk skal være over det nasjonale snittet	H	X	X	X	X
2.1.03	Videreutvikle helhetlig system for skolevurdering: <ul style="list-style-type: none">– Samarbeid med vg skole om resultater på nasjonale prøver og frafall– Samarbeid med høyere utdanningsmiljø– Utvikle den skolebaserte vurderingsprosessen– Årlig tilstandsvurdering av spesialpedagogiske tjenester	H	X	X	X	X
2.1.04	Gjennomføre kompetanseutvikling innen: <ul style="list-style-type: none">– Grunnleggende ferdigheter– Videreutdanning med hovedvekt på lesing, regning, skriving i samarbeid med høyskolene– Engelsk	H	X	X	X	X
2.1.05	Gjennomføre tiltak innenfor lesing og skriving: <ul style="list-style-type: none">– Bedre analysekompetansen– Ta i bruk intensive lesekurs og «Helhetlig metode»– Utvikle foreldresamarbeidet	H	X	X	X	X
2.1.06	Satsning på digitale læremidler for å fremme læring.	H	X	X	X	
2.1.07	Gjennomføre tiltak for å effektivisere og bedre tilbudet til elever med spesielle behov; bl a gjennom: <ul style="list-style-type: none">– Sikre at den individuelle opplæringsplanen blir et godt verktøy– Sikre aktiv bruk av samarbeidsavtaler og veiledningsavtaler mellom skole og ppt– Gjennomgå og bedre kvaliteten på enkeltvedtak– Følge opp «elevsyn i praksis»	H	X	X	X	
2.1.08	Gjennomføre tiltak i tråd med "ungdomstrinnsmeldingen" <ul style="list-style-type: none">– Kompetanseutvikling i klasseledelse, grunnleggende ferdigheter og skolens	H	X	X		

Nr.	Ikke- økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
	organisasjon					
2.1.09	Øke miljøbevisstheten ved å gjennomføre aktivitet knyttet til temaet «Klima, miljø og livsstil» i alle barnehager og skoler i 2016	S	X			
2.1.10	Kommunestyret ber rådmannen legge frem en plan for hvordan styrke 1.- 4. trinn fom. høsten 2016 og gradvis de neste tre årene. Dette bør skje gjennom videreutdanning av lærere og gjennom å redusere gruppestørrelsen for disse trinnene.	S	X			
2.1.11	Kommunestyret vedtar at skoleprosjekter med koding for barn fra 1. klasse, evt knyttet til SFO, utredes og legges frem for komite for kultur og oppvekst. Saken oversendes komite for oppvekst og kultur uten realitetsvotering.	S	X			

SFO

	Ikke- økonomiske driftstiltak/ handlingsmål	Kapital- begrepet	2016	2017	2018	2019
2.1.11	Arbeide med frilekens betydning i forhold til å skape glede, vennskap og relasjoner mellom barna	H	X			
2.1.12	Arbeide med voksnes samspill med barnet	H	X	X		

2.2 Barnehage

2.2.1 Området omfatter

Området omfatter 12 kommunale barnehager, 3 private barnehager og 4 private familiebarnehager. Tjenester: Barnehagedrift, Private barnehager

2.2.2 Ansvarsområde

Drifte kommunale barnehager i henhold til lover og forskrifter. Gi driftstilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager. Godkjenne og føre tilsyn med alle barnehagene i kommunen. Sørge for kompetansetiltak for barnehageansatte i kommunale og private barnehager. Tilby barnehageplass til alle som har rett på plass. Forvalte statlige øremerkede tilskudd.

2.2.3 Status

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver skal revideres

Dagens rammeplan ble fastsatt i 2005, med småendringer i 2011. Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å starte arbeidet med å revidere rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Kunnskapsdepartementet vedtok senere å utsette revideringen av rammeplanen for å samkjøre arbeidet med en gjennomgang av barnehageloven. Revidert rammeplan er nå planlagt ferdig i 2017.

Fleksible opptak

Regjeringen har lagt inn midler til større fleksibilitet i barnehageopptaket. I statsbudsjettet for 2015 ble det lagt inn 333 mill. kroner til kommunene som frie inntekter for å legge til rette for mer fleksible opptaksløsninger. Regjeringen vil øke bevilgningen med 400 mil kroner i 2016. Regjeringen har en forventning om at kommunene nå benytter bevilgningen til å gi flere barn plass i barnehage.

Kompetanse

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet Kompetanse for framtiden barnehage – strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020. Denne legger mål og føringer for kompetanseutvikling i landets barnehager.

Strategiens mål er:

- Rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med relevant kompetanse for arbeid i barnehagen
- Heve kompetansen for alle ansatte som jobber i barnehagen
- Øke statusen for arbeid i barnehage

Kompetansestrategien omfatter fire satsningsområder:

- Pedagogisk ledelse – barnehagen som lærende organisasjon
- Danning og kulturelt mangfold
- Et godt språkmiljø for alle barn
- Barn med særskilte behov

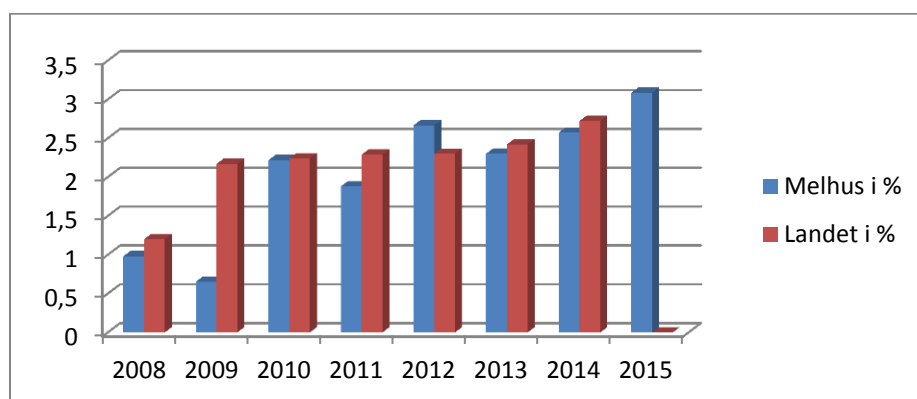
Melhus kommune har utarbeidet en egen kompetanseplan som tar utgangspunkt i denne strategien. (Helhetlig kompetanseutviklingsplan, skole, barnehage og PPT 2015-2018). I planen er det valgt å legge hovedfokus på barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagebaserte kompetanseutviklingstiltak er utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Tiltaket utvikles lokalt i samarbeid med kompetansemiljø, kommunen og barnehagene. Tiltaket skal bidra til en utviklingsprosess i den enkelte barnehage for hele personalet på tvers av kompetansenivå. Kommunen har også fått midler fra Fylkesmannen til dette tiltaket fordi måten Melhus kommune organiserer dette tiltaket på kan overføres også til andre kommuner.

I tillegg satser vi på å fa flere fagarbeidere i barnehagen. Ufaglærte får tilbud om å ta fagarbeiderutdanning i arbeidstiden. Når det lyses ut etter assistenter skal det heretter også søkes etter barne- og ungdomsarbeidere.

Barn med rett til spesialpedagogisk hjelp

I 2015 har 30 barn rett til spesialpedagogisk hjelp. Dette er en økning på fem barn fra samme tidspunkt i fjor. 30 barn tilsvarer 3 % av alle barn i barnehagealder i kommunen. Landsgjennomsnittet i 2014 lå på 2,7 %, her har vi ikke tall for 2015 ennå.

Tabellen under viser utvikling i antall barn før opplæringspliktig alder med rett til spesialpedagogisk hjelp. Fra 2008 til 2015. Vi ser av tabellen at vi ligger omtrent på landsgjennomsnittet når det gjelder antall barn med rett til spesialpedagogisk hjelp.

Vi ønsker å se på systemet rundt barn med behov for spesialpedagogisk hjelp/nedsett funksjonsevne, og vurdere tiltak for å bedre dette til beste for alle barn i kommunen.

Barnehageplasser og venteliste

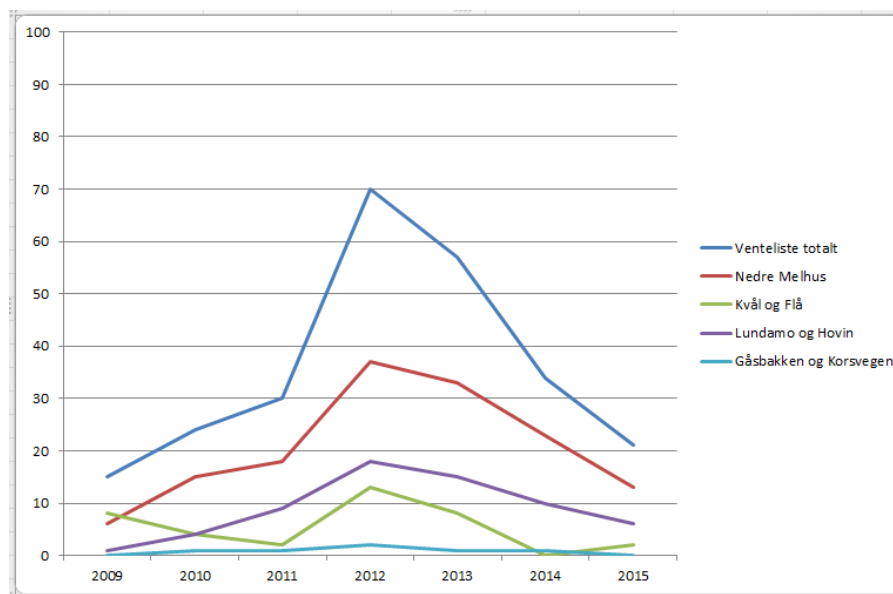
Første september 2015 hadde Melhus kommune 964 barnehageplasser i drift. Dette er en økning på 4 plasser fra i fjor. Det er viktig å merke seg at en barnehageplass kan være alt fra 40 % til 100 % plass. I tabellen under defineres en barnehageplass om antall barn som går i barnehagen uavhengig av plasstørrelse. Vi har fortsatt ledig kapasitet i flere barnehager.

Distrikt	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Kapasitet
Kvål	70	63	56	58	64	56	64
Flå	89	86	72	75	74	78	75
Lundamo	84	83	88	93	101	100	110
Hovin	74	82	86	94	94	91	94
Gåsbakken	37	36	35	26	25	30	36
Korsvegen	56	57	55	51	50	57	86
N. Melhus	507	535	556	552	552	552	605
Melhus totalt	917	942	948	949	960	964	1 070

Ved hovedopptaket i år opplevde vi for første gang nedgang i antall søkere til barnehageplass. Melhus kommune har fleksibelt opptak i den grad at det gjøres opptak gjennom hele året dersom det blir ledige plasser. 26 barn uten rett på plass går i barnehager i kommunen i oktober 2015.

Venteliste distriktvis

Alle som har rett på barnehageplass, fikk plass også i 2015. Etter at rett til barnehageplass trådte i kraft 1.1 2009, har Melhus kommune oppfylt retten hvert år. I oktober 2015 sto det 39 barn på venteliste, noe som nesten er en halvering fra 2011. Dette blir også synlig i tabellen under.

Prognoser

Vi får befolkningsprognoser fra Trondheimsregionen. Tabellen viser prognoser for antall barn i kommunen i alderen 1-5 år i det enkelte distrikt 1-10 år frem i tid. Prognosene som er benyttet er befolkningsprognose for Trondheimsregionen 2014-50: TR2014.

Det er viktig å merke seg at alle vedtak kommunen gjør i forhold til boligbygging vil påvirke prognosene, men det må være utbygginger av noe størrelse før det påvirker prognosene for barnetall i særlig grad.

År	Kapasitet*	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kvål	64	92	89	89	90	86	91	90	92	94	97	100
Flå	75	85	74	83	84	88	92	104	108	111	115	118
Lundamo	110	117	124	126	129	128	129	133	136	138	139	139
Hovin	94	107	116	110	110	99	103	101	101	101	101	100
Gåsbakken	36	29	31	37	35	41	44	43	43	43	44	44
Korsvegen	86	50	56	58	62	67	68	66	68	69	71	72
N. Melhus	605	561	568	565	564	581	594	598	611	623	633	641
Melhus	1 070	1041	1057	1068	1073	1090	1120	1135	1159	1180	1198	1213

*Vurdert kapasitet viser antall barnehageplasser i dag. Antall barnehageplasser er ikke en eksakt størrelse, men gir en viss pekepinn på kapasiteten. Når det gjelder barnehage er en annen viktig faktor at både tilbud og omfang er frivillig, og at prosentandelen som søker barnehageplass varierer.

Av tabellen kan vi lese følgende i den kommende 10-årsperioden:

- Kapasiteten på Kvål er for liten og må utvides med 2-3 avdelinger
- Kapasiteten på Flå er for liten og må utvides med minst 3 avdelinger
- Kapasiteten på Hovin er for liten og bør utvides med en avdeling

- Kapasiteten på Gåsbakken er for liten og bør utvides noe
- Kapasiteten på Korsvegen er tilstrekkelig
- Kapasiteten i nedre Melhus er tilstrekkelig i dag, men den må økes med 1-2 barnehager i perioden 2020-2024

2.2.4 Behov

- Behov for bedre system og organisering rundt barn med særskilte behov
 - Evaluere ordningen med fordeling av tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne etter antall barn i den enkelte barnehage i to år
 - Gjennomføre tiltak for å bedre tilbudet til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og ekstra hjelp og støtte i barnehagehverdagen
- Sikre rett til barnehageplass gjennom blant annet
 - Utvide kapasiteten på Kvål, Flå, Hovin og Gåsbakken i første omgang
 - Øke kapasiteten i nedre Melhus innen 2018 gjennom å starte arbeidet med planlegging av ny barnehage i nedre Melhus
- Behov for kompetansehevingstiltak innenfor områdene
 - Utviklingsarbeid og ledelse
 - Språk og språkutvikling
 - Barns medvirkning
 - Lek
- Øke andelen faglærte i barnehagen gjennom barnehagebasert fagbrev
- Øke kompetansen hos ufaglærte gjennom kompetansehevingsstudier

2.2.5 Mål og tiltak

Nr.	Ikke – økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
2.2.01	Gjennomføre kompetanseutvikling innenfor områdene <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingsarbeid og ledelse • Språk og språkutvikling • Barns medvirkning • Lek 	H	X	X		
2.2.02	Bidra til at alle barnehager blir godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler i samarbeid med bygg og eiendom	B	X	X		
2.2.03	Øke andelen faglærte i barnehagen gjennom barnehagebasert fagbrev og øke kompetansen hos ufaglærte gjennom kompetansehevingsstudier	H	X	X	X	X
2.2.04	Sikre barnehageplass til alle som har lovfestet rett gjennom den eksisterende bygningsmassen og ved nybygg	B	X	X	X	X
2.2.05	Gjennomføre tiltak for å bedre systemet rundt barn med behov for spesialpedagogisk hjelp/nedsatt funksjonsevne	B	X	X		
2.2.06	Implementere ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	H		X	X	
2.2.07	Starte arbeidet med å planlegge	B	X			

	erstatning for eksisterende kommunale barnehager på Kvål, Korsvegen og ny kommunal barnehage i nedre Melhus					
2.2.8	Utarbeide et system for oppfølging av kvaliteten i den enkelte barnehage	B	X	X		
2.2.9	Øke miljøbevisstheten ved å gjennomføre aktivitet knyttet til «Klima, miljø og livsstil» i alle barnehager og skoler i 2016	S	X			
2.2.10	Følge opp regjeringens forslag om å sette i gang et informasjonsarbeid for å få flere barn fra familier med lav inntekt og minoritetsspråklig bakgrunn til å gå i barnehage	S	X	X		

3 Rammeområde 3 – helse og omsorg

3.1 Helse og omsorg

3.1.1 Området omfatter

Horg/Flå helse og omsorg, Hølonde helse og omsorg, Nedre Melhus helse- og omsorg og Bo og avlastning.

Tjenester:

Pleie og omsorg: Opphold i institusjon, Hjemmesykepleie, Praktisk bistand (hjemmehjelp), Omsorgsboliger med heldøgns bemanning, Aktivitetstilbud eldre/funksjonshemmede, Kjøkkendrift, Vaskeridrift.

Bo og avlastning: Hjemmetjeneste i boliger med heldøgns pleie- og omsorg, Avlastningstilbud funksjonshemmede, Praktisk bistand (hjemmehjelp, boveiledning).

3.1.2 Ansvarsområde

Arbeide i forhold til gjeldende lovverk konkretisert i tjenestenes serviceerklæringer med å fremme helse og forebygge sykdom, skade eller lyte.

Sørge for riktig tjenestetilbud til mennesker med særlig hjelpebehov.

Arbeide i forhold til verdigrunnlag og mål for helse og omsorg nedfelt i Melhus kommunes pleie- og omsorgsplan.

3.1.3 Status / utviklingstrekk

- Kommunens utfordringer kjennetegnes primært med en sterkt voksende brukergruppe. Gruppen 80+ vil vokse svært raskt fra omkring 2020, men per i dag er den hurtigst voksende gruppen tjenestemottakere under 67 år, primært fysisk og psykisk funksjonshemmede.
- Den merkbare økningen i gruppen 80+ begynner i 2017/18. I perioden 2017 til 2030 vil befolkningen på 80 år og eldre øke med opptil 60 personer i året. Dette kan gi store utfordringer for både den hjemmebaserte og den institusjonsbaserte pleie- og omsorgstjenesten.
- Kommunen får ansvar for pasienter som skrives raskere ut fra sykehuset som følge av Samhandlingsreformen. Dette fører til økt forespørsel på tjenester fra både hjemmesykepleie og sykehjem, samt økt behov for medisinskfaglig og sykepleiefaglig kompetanse
- Økende antall brukere med behov for ressurskrevende tjenester og raskere utskrivning fra sykehus, krever mer spesialiserte tjenester fra kommunen. Dette forutsetter spisskompetent personell og tilrettelagte og fleksible lokaliteter. Dette gjelder spesielt følgende brukergrupper:
 - eldre med sammensatte behov
 - eldre utviklingshemmede
 - brukere med store psykiske problemer/lidelser
 - brukere med sammensatte problemer, rus/psykiatri (ROP)
 - utviklingshemmede med behov for tilrettelagte botilbud
 - økt etterspørsel etter barneboliger
 - barn med ulike diagnoser/utfordringer med stort behov helse og omsorgstjenester
 - demente med ulike behov
 - kreftomsorg og lindrende behandling
 - yngre funksjonshemmede
 - brukere med behov for rehabilitering på ulike nivå
 - brukere med sammensatte behov som krever tverrfaglige samhandling
 - brukere som etablerer seg i egen bolig medfører økt behov for boveiledning og tilsyn

- Krav til bedre kvalitet, mer kompetanse, mer tilrettelagte tjenester kombinert med økende etterspørsel.
- Store krav til samhandling internt i kommunen og mellom de kommunale tjenester og andre eksterne aktører. Jfr. System for koordinering av tiltak for mennesker med sammensatte behov (Individuell plan).
- Økte krav til dokumentasjon og rapportering
- Økende rekrutteringsproblemer
 - Signaler fra utdanningsinstitusjoner peker mot sviktende søkergrunnlag til helse og omsorgsfagene
 - Gjeldende arbeidstidsbestemmelser gjør det svært vanskelig å tilby 100 % stillinger

3.1.4 Behov

- Sterk økning i antall tjenestemottakere samt økte krav til tjenestenes omfang og kvalitet forutsetter:
 - Tilsvarende økning i antall tjenesteytere.
 - Strengere prioritering i tildeling av tjenester.
- Økt behov for spesialisering i den kommunale helse og omsorgstjenesten forutsetter:
 - Økt innslag av spisskompetent personell.
 - Tilrettelagte og fleksible lokaliteter.
 - Hensiktsmessig fordeling av oppgaver mellom virksomhetene i helse og omsorg.
- Framtidige rekrutteringsproblemer innen helse og omsorg forutsetter:
 - Fleksible arbeidstidsordninger tilpasset arbeidstakernes behov.
 - Ambisiøs satsing på kompetanseheving.
 - Robuste fagmiljøer.
 - Konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår.
 - Bærekraftig modell for å redusere ufrivillig deltid.
- Økte krav til saksbehandling, dokumentasjon og rapportering forutsetter:
 - Oppdaterte og funksjonelle ikt-systemer.
 - Høy ikt-kompetanse blant pleie- og omsorgspersonellet.
 - Høy kompetanse innen forvaltning.
 - Aksept for tidsbruk tilsvarende det økte dokumentasjon- og rapporteringskravet.
- Økning i behov for og krav til pleie- og omsorgstjenester forutsetter:
 - Utvikling av flere tjenester og tilbud som virker forebyggende slik at vi unngår eller utsetter at innbyggerne utvikler behov for pleie og omsorgstjenester.
 - Organisering og systemer som åpner for økt samarbeid med pårørende og andre frivillige aktører.

Befolkningsprognoser

Befolkningsprognosene er basert på befolkningsframskrivninger fra SSB, bearbeidet i KOMPAS. Prognosen bekrefter en sterk økning i de eldste aldersgruppene: Aldersgruppen 80 + øker med 133% fram til 2040. For aldersgruppen 90 + er økningen 236%

Uavhengig av optimistiske spådommer om helsetilstanden til morgendagens eldre, denne befolkningsutviklingen vil stille store krav til pleie- og omsorgstjenesten – ikke minst mht. rekruttering og kompetanse.

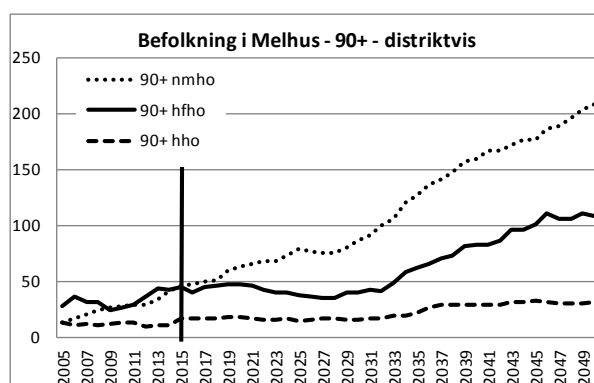
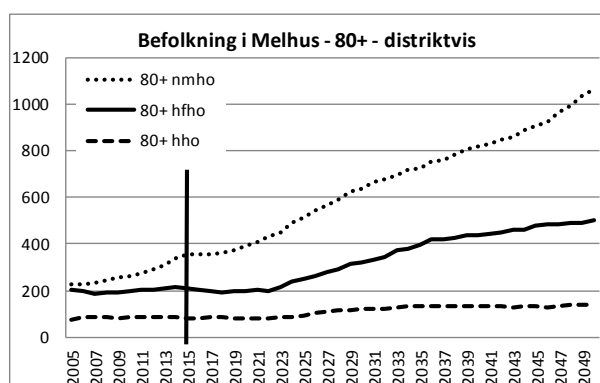
Antall 80+ øker for eksempel med «bare» 12 % fra i dag til 2020. Fra 2020 til 2025 stiger tallet til 46%. De store utfordringene mht rekruttering ligger følgelig foran oss.

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
80+	nmho	357	357	358	362	373	392	408	432	451	493	514	543	565	591	623	639
80+	hfho	209	202	196	192	199	197	201	197	214	236	250	261	278	288	312	323
80+	hho	80	81	85	84	80	79	83	82	86	87	92	103	111	115	116	119
80+	melhus	646	640	638	638	653	668	692	711	751	816	856	907	954	995	1051	1081

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
90+	nmho	46	47	50	51	60	63	65	67	68	73	79	76	76	80	86	
90+	hfho	45	40	45	45	48	47	46	43	40	39	38	36	35	35	40	39
90+	hho	16	17	17	17	18	18	16	16	16	16	14	15	17	17	15	15
90+	melhus	107	105	111	113	125	128	127	126	124	128	131	127	127	128	135	141

I tillegg til dette kommer det faktum at den hurtigst voksende gruppen tjenestemottakere er aldersgruppen under 67 år, primært fysisk og psykisk funksjonshemmede, samt personer med ulike typer psykiatriske lidelser.

Som nedenstående diagram viser, bekreftes tendensen med raskere befolkningsvekst Nedre Melhus også i denne prognosen.

3.1.5 Handlingsprogram

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
3.1.01	Utvikle kompetanse på følgende områder: Samhandlingsreformen Livsglede for eldre Demensomsorgens ABC Hverdagsrehabilitering Tvang og makt Pasientrettighetsloven Tvang og makt Helse og omsorgstjenesteloven	H	X	X	X	X
3.1.02	Gjennomføre vedtatte tiltak internt og tiltak i samarbeid med tilstøtende tjenester, etter ekstern gjennomgang av tjenestetilbudet i pleie og omsorg (Agenda Kaupang).	B	X			
3.1.03	Etablere/kvalitetssikre rutiner for kommunens Kostrapportering for pleie- og omsorgsområdet	H	X	X		
3.1.04	Utrede og ta i bruk velferdsteknologi innen pleie- og omsorgsområdet	S	X	X	X	X
3.1.05	Utarbeide strategi for hvordan vi skal	H	X	X		

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak/handlingsmål	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
	rekruttere nødvendig fagkompetanse til å arbeide innen pleie og omsorg					
3.1.06	Gjennomføre oppstart av avlastningstilbud tilpasset barn i førskolealder med store pleie og omsorgsbehov i samarbeid med rammeområde 4	B	X	X		
3.1.07	Etablere ressursbank for å møte 4-årsregelen og 1-årsregelen	H	X			
3.1.08	Samarbeide med personal om å få etablert felles rutiner i lønn og personalsaker	H	X	X		
3.1.09	Utrede og etablere et mer bærekraftig system for administrative støttefunksjoner innen helse- og omsorg	H	X	X		
3.1.10	Benytte minst 65 % miljømerkede renholdsprodukter innen utgangen av 2016	S	X	X		
3.1.11	Kommunestyret ber rådmannen utarbeide en plan for satsing på velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering. Hverdagsrehabilitering kjennetegnes ved tidlig innsats, tidsavgrenset og målrettet trening til mestring av hverdagsaktiviteter. Komite for Helse og omsorg involveres aktivt i denne prosessen.	S	X			

4 Rammeområde 4 - forebygging, aktivitet, læring og kultur

Familie og forebygging

Virksomheten omfatter følgende tjenester:

Barneverntjenesten, PP-tjeneste, helsesøstertjeneste, familiesenter, psykisk helsetjeneste, rus- og tiltakstjeneste og NAV.(kommune)

Tjenester: Pedagogisk/psykologiske tjenester i barnehage og skole, NAV (økonomisk rådgivning/bistand, låne- og tilskuddsordninger, bistand til aktivitet og arbeid, støttekontaktjeneste), helsetjenester til psykisk syke, forebygging/bistand/ettervern i rus- og tiltaksenheten, hjelpe- og omsorgstiltak for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste/familiesenter, privat avlastning for familier med funksjonshemmede barn.

4.1 Barnevernstjenesten

4.1.1 Ansvarsområde

Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, jfr. Lov om barneverntjenester.

4.1.2 Status /utviklingstrekk

- Enkelte barns oppvekstvilkår er vanskelige grunnet ulike familiekonstellasjoner, og meldte saker er i økende grad preget av rusmisbruk, psykiske vansker, vold og overgrepssproblematikk.
- Kompleksitet og alvorlighetsgrad i saker meldt til barneverntjenesten er stor.
- Økt bevissthet omkring barns oppvekstvilkår antas å bidra til økningen i tilfanget av nye bekymringsmeldinger og saker til barneverntjenesten.
- I Melhus er tilfanget av nye saker noe høyere enn i sammenlignbare kommuner som Malvik og Orkdal. Økning i antall nye barnevernssaker er for øvrig gjeldende for hele landet.
- Økning i antall saker og nye oppgaver som følge av nedbygging av tjenestetilbudet fra statlig
- barnevern, samt økte lovkrav kan medvirke til avvik i forhold til lovpålagte tjenester.
- Barneverntjenesten har knappe ressurser til å nå alle målsettinger satt for tjenesten, men
- deltakelse i tverrfaglig samhandling bli prioritert i den grad det er mulig og gjennomførbart.
- Foreliggende forslag til lovendringer antas å kunne føre til nye arbeidsoppgaver og utvidet ansvarsområde.

4.1.3 Behov

- Barneverntjenesten viderefører fortsatt fokus på utvikling og vedlikehold av undersøkelsesmetodikk, knyttet til Kvello- modellen, som ble implementert i 2013. Gjennom dette og annen kompetanseheving, vil tjenesten utvikle og implementere tverrfaglighet i arbeidet.
- Sikre og utvikle tjenestens internkontroll.

4.2 PP-tjenesten

4.2.1 Ansvarsområde

Hver kommune/fylkeskommune skal ha en PP-tjeneste, jfr Opplæringsloven §5-6. I loven pekes det på 2 hovedområder for PP-tjenestens virksomhet:

- *PP-tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov*
- *PP-tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det*

Målsettingen for PP-tjenesten er å være en kompetent tjeneste for brukerne. Dvs for foreldre, barnet selv, barnehager, skoler, skoleeier, lokalt hjelpeapparat og eksterne samarbeidspartnere.

4.2.2 Status / utviklingstrekk

- 4 tydelige forventninger til PP-tjenesten i St.melding 18: PP-tjenesten skal bidra til helhet og sammenheng, skal arbeide forebyggende, skal bidra til tidlig innsats i barnehage og skole og skal være en kompetent tjeneste.
- Innfrielse av de 4 forventningene innebærer en arbeidsmetode der tjenesten må være mere ute i barnehager/skoler for å bidra til mer forebyggende arbeid og tidlige innsats.
- PP-tjenesten skal også arbeide mer systemrettet og bistå til å se helhet og sammenheng.
- Videreføre bruken av samarbeidsavtaler med alle skoler og barnehager for å regulere/avklare samarbeidet.
- Fortsette bruken av veiledningskontrakt i veiledningsarbeidet med lærere/førskolelærere i skoler og barnehager både i ikke-henviste og henviste saker.
- Støtte skoler og de barnehager som ønsker det i arbeidet med utarbeidelse av individuelle opplæringsplaner. (IOP)

4.2.3 Behov

- Utvikle tjenesten i tråd med de 4 forventninger signalisert i St.melding 18(2010-11).
- Derigjennom fortsette utviklingen av egen kompetanse for å være bedre rådgivere/veiledere for skoler og barnehager. (relasjonsledelse – relasjonspedagogikk)
- Videreutvikle helhet/sammenheng i tiltak for innbyggere med behov for spesialpedagogisk hjelp.
- Større fokus på tidlig innsats, forebyggende arbeid og systemarbeid.

4.3 Helsesøstertjenesten

4.3.1 Formål

Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste til barn og ungdom 0–20 år og tilby gravide svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjon. Formålet er å fremme psykisk og fysisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader.

4.3.2 Status / utviklingstrekk

- Arbeidet i helsestasjonstjenesten og familiesenteret, med de yngste barna og deres familier, har hatt økt fokus på tidlig innsats og forebygging. Det er jobbet systematisk med kompetanseheving blant de ansatte på dette området. Gjennom familiesenterets arbeid har det utviklet seg et tett tverrfaglig samarbeid mellom de ulike enhetene. Dette medfører raskere og mer helhetlig bistand til små barn og familier med behov for ekstra støtte og hjelp. Det at man avdekker flere med økt hjelpebehov fører samtidig til at mange brukere i

helsestasjonen må følges med et betydelig antall flere konsultasjoner enn det oppsatte programmet. Dette utfordrer rammene ifht. ressursene i helsestasjonsdriften.

- Økning i jordmorressurs i 2015 resulterte i tilbud om hjemmebesøk av jordmor etter fødsel til alle førstegangsfødende, samt de som har hatt noen form for kjent risiko i svangerskapet. (Dette kommer i tillegg til helsesøsters hjemmebesøk). Dette betyr en klar styrking av barselomsorgen i kommunen etter som det er kort liggetid på sykehus etter fødsel. Det gir også en bedre overføring mellom jordmor og helsesøster. Målet er jfr. statlige retningslinjer at man med en ytterligere styrking av den lokale jordmortjenesten skal tilby dette til alle fødende i kommunen.
- Skolehelsetjenesten er fortsatt det området hvor tjenesten opplever å ha størst utfordringer ifht. å greie å møte behovene i målgruppen. Det er en stadig økende etterspørsel fra skolene etter mere tilstedeværelse av helsesøster grunnet store utfordringer hos mange av elevene. Det er en utfordring å få gjennomført det programmet vi skal gjøre i skolehelsetjenesten pga. pågangen ifht. enkeltsaker på skolene. For å oppfylle de krav som ligger i veileder og retningslinjer til innhold i tjenesten, samt veiledende normtall, mangler det fortsatt flere stillinger for helsesøster i skolehelsetjenesten i Melhus.

4.3.3 Behov

- Videre skolering i metoder til bruk ifht. barn og foreldre i helsestasjonen og skolehelsetjeneste.
- Videreutvikle gruppedrift for barn og unge i skolen på ulike tema.
- Videreutvikle temakvelder for foreldre i regi av familiesenteret.
- Videreutvikle familiesentermodellen ifht flere aldersgrupper.
- Mer tilgjengelig helsesøster på skolene.

4.4 Psykisk helsetjeneste

4.4.1 Ansvarsområde

Enhetens visjon:

«Psykisk helsetjeneste skal bidra til å skape rom for utvikling og at den enkelte opplever økt mestring og bedret psykisk helse.»

4.4.2 Status/utviklingstrekk

- Etterspørselen etter tjeneste er økende - flere brukere mere ressurskrevende (tidsbruk og tjenester). 544 brukere som mottok tjenester fra enheten i 2014.
- Kortere liggetid i spesialisthelsetjenesten. Oppfølging fra kommunen før, under og etter behandling i spesialisthelsetjenestene etterspørres i større grad.
- Barn og unges oppvekstvilkår vurderes som vanskeligere og dette påvirker deres/familiens psykiske helse og utløser behov for bistand/hjelp. Økt etterspørsel på hjelpetiltak barn/unge.
- Barn og unges rettigheter som pårørende til syke foreldre er styrket.
- Skolering av ansatte vedr. å drive gruppetilbud er gjennomført. Enheten driver gruppetilbud KID (kurs i depresjonsmestring, KIB (kurs i stressmestring), sorggruppe for barn/unge og fysisk aktivitetsgruppe.
- Samhandlingsreformen stiller krav om økt/flere behandlingstilbud fra 1.linja og forvente økt

fokus på det primærforebyggende arbeidet.

- Anvender og verdsetter brukerens kunnskap i utforming av tjenestetilbudet

4.4.3 Behov

- Øke kompetansen og samhandlinga rundt kompetanse- og ressurskrevende krevende brukere. (bl.a ROP-brukere). Nytt pasientforløp iverksettes fra 2016.
- Kvalitetssikre behandlingstilbud.
- Fokus på etablering av flere gruppetilbud.
- Skolering vedr. ivaretagelse av barns rettigheter som pårørende.
- Bidra til helhetlige og sammenhengende tjenester barn/ unge og deres familier.
- Øke den faglige kompetansen for å kunne møte kravene i samhandlingsreformen.
- Øke samhandlingen med lokale brukerorganisasjoner.

4.5 NAV (kommunale tjenester)

NAV Melhus omfatter følgende: NAV Melhus har ansvar for følgende kommunale tjenester; økonomisk råd/ veiledning og økonomisk bistand, gjeldsrådgivning, startlån og boligtilskudd, boliger for vanskeligstilte, bostøtte og støttekontaktordning.

4.5.1 Ansvarsområde

Fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer, i samsvar med lov om sosiale tjenester i NAV og lov om helse- og omsorgstjenester.

4.5.2 Status / utviklingstrekk

- Økning i antall brukere med sammensatte behov (rus, psykiatri, sosiale/økonomiske utfordringer), særlig stor økning blant antall unge under 25 år.
- Antall langtidsledige som mottar økonomisk sosialhjelp er for høyt.
- Økt utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Det er ikke flere som mottar stønader, men de som mottar stønad mottar mere. Noe som skyldes at de som er helt ledig ofte mottar stønad både for bolig og livsopphold samtidig.
- Økt antall ungdom som ikke gjennomfører videregående opplæring.
- Melhus kommune har for mange langtidsledige flyktninger.
- Manglende boligtilbud til vanskeligstilte.(rus /psykiatri)
- Samarbeides aktivt mellom aktuelle virksomheter for å få god utnyttelse av den kommunale boligmassen.
- Aktiv bruk av Husbankens tilskuddsordninger.
- Lav avlønning støttekontakter medfører store vansker med å rekruttere og beholde kvalifiserte støttekontakter.

4.5.3 Behov

- Videreutvikle samhandlingsrutiner som sikrer helhetlig oppfølging av langtidsledige, ungdommer og flyktninger.
- Det tilstrebes en vridning i arbeidsmetodikk for å sikre mere forebyggende arbeid ved økonomisk råd og veiledning for å redusere antall søknader om økonomisk sosialhjelp.
- Innføre/ta i bruk vedtatte bolig politisk handlingsplan, samt aktiv deltakelse i boligsosialt prosjekt som er planlagt gjennomført i samarbeid med husbanken for å sikre gjennomstrømming av boliger.

- Behov for økning av timesatsen for å sikre god rekruttering og beholde kvalifiserte støttekontakter.
- Samarbeide med nabokommuner om en felles normsats vedr bl.a. livsopphold og stønad til bolig.
- Øke kompetansen på kartlegging av brukers livsområder, og fatte vedtak for økonomisk bistand ut fra brukernes individuelle behov.
- Utvikle arbeidsmetodikk som sikrer god, tidlig og helhetlig brukeropfølging.
- Kompetanseheving innen veiledningsmetodikk/samtaleteknikk.

4.6 Rus- og tiltakstjenesten

4.6.1 Ansvarsområde

Hjemlet i Lov om kommunal helse og omsorgstjenester: «fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer»

4.6.2 Status / utviklingstrekk

- Antallet på brukere er i de siste årene stabile.
- Brukerplankartlegging viser at omfanget av personer med rus og psykisk lidelse er større enn tidligere antatt. Foreløpig er kartleggingen kun foretatt innad i Familie og forebygging. Tjenesten har ambisjon om en større kartlegging som også omfatter brukere som mottar helse og omsorgstjenester i kommunen. For å kunne gi god nok hjelp for ROP pasienter, er arbeidet med pasientforløpet sammen med Psykisk helsetjeneste, Idrettsveien og Helse og omsorg, en viktig brikke i et helhetlig tjenestetilbud.
- Tjenesten har i det siste året hatt større fokus på pårønderarbeid og har samarbeidet med Lade behandlingssenter rundt dette temaet.
- Tjenesten har ansatt erfaringskonsulent. Erfaringskonsulenten skal bidra til å styrke tjenestens kompetanse gjennom sin egen erfaring, samt bidra til utviklingsarbeidet innenfor rusfaget i kommunen.
- Faglig fora: for å få gode faglige diskusjoner rundt rus og psykiske lidelser startet tjenesten faglig fora hvor aktuelle tjenester og brukerorganisasjoner blir invitert til møte med faglig innhold, samt diskusjon rundt problemstillinger. Dette fora viser seg å være meget fruktbart og et ønsket treffpunkt for tjenestene og brukerorganisasjonene. Faglig fora gjennomføres hver 3 mnd.
- Ny rusopptrappingsplan forventes å ha oppstart i 2016.

4.6.3 Behov

- Gjennomføre kartlegging av rusmiddelavhengige i kommunen.
- Videreføring av faglig fora i 2016.
- Styrke samhandlingen med brukerorganisasjonene.
- Gjennomføring av hasjavvenningskurs i kommunen.
- Kartlegging av eldre og rus.

4.7 Handlingsprogram Familie og forebygging

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
4.7.01	Deltagelse i Læringsmiljøprosjektet ledet av Utdanningsdirektoratet i samarbeid med Fylkesmannen. Målsetting er implementering av et systematisk arbeid for et mobbefritt læringsmiljø.	H	X			
4.7.02	Sikre inngåelse, aktiv bruk og evaluering av samarbeidsavtaler mellom alle skoler og barnehager i kommunen.	H	X			
4.7.03	Gi tilbud om hasj-/cannabisavvenningskurs for innbyggerne i kommunen.	B	X			
4.7.04	Etablere livsmestringskurs (Du-kurs) ved alle ungdomsskolene i Melhus.	B	X			
4.7.05	Fortsatt fokus på utvikling av metodisk arbeide i barnevernssaker, med vekt på tverrfaglig samhandling og tiltak.	H	X			
4.7.06	Bidra til rutiner/system for tverrfaglige tiltak rettet mot barn og familier med overvekt (samarbeid med aktivitet og bevegelse)	B	X			
4.7.07	Deltagelse i LUN-prosjektet på Lundamo ungdomsskole: PP-tjenesten deltar med sin kompetanse i et tverrfaglig team med målsetting om et bedre psykososialt miljø for elever og foreldre på skolen, i fritiden og i lokalmiljøet generelt.	B	X			
4.7.08	Etablering av ukentlig fysisk aktivitetstilbud for å bedre fysisk og psykisk helse.	B	X			
4.7.09	Benytte veiledningskontrakt i veiledningsarbeidet med lærere/førskolelærere i skoler og barnehager, både i ikke-henviste og henviste saker.	H	X			
4.7.10	Utvikle tiltakspakke for nyankomne flyktningefamilier med små barn, gjennom en tverrfaglig arbeidsgruppe ledet av flyktningehelsesøster.	S	X			
4.7.11	Psykisk helsetjeneste lager et opplegg for systematisk veiledning og kunnskapshevende tilbud til ansatte i helse og omsorg	H	X			
4.7.12	Melhus kommune starter opp et prosjekt «Ung og verdifull». Prosjektet har som mål å redusere andelen unge sosialhjelpmottakere i alderen 18 - 25 år, og må gjennomføres i tett dialog med NAV. Følgende tiltak utredes: - for å motta sosialhjelp stilles det krav til	B	X			

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
	<p>arbeidsrettet aktivitet i regi av kommunen. Målet er å tilrettelegge for mestring av et arbeidsforhold tilpasset mottakerens situasjon.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det stilles krav om at sosialhjelpsmottakere normalt registreres som arbeidssøkende hos NAV, og at disse gis en særskilt oppfølging av saksbehandler, innen 48 timer. - Muligheten for arbeidstrening i kommunale virksomheter utredes - Det etableres kontakt med næringslivet for å se på hvilke muligheter som finnes for korttidsengasjement av ufaglært personell på kort varsel. <p>Det forutsettes at kommunen/ arbeidsgiver kan stille med relevant arbeidsinstruks, kvalifisert oppfølging og en helhetlig individuell oppfølgingsplan utarbeidet i samarbeid med NAV for å sikre en varig overgang fra stønad til arbeidslivet.</p> <p>Målet er prosjektstart i løpet av første halvår 2015.</p>					
4.7.13	Kompetanseheving(etterutdanning) på flerkulturalitet og flerspråklighet i samarbeid med Statped Midt.	H	X			
4.7.14	Strukturere samhandlingen med LOTA omkring bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger.	S	X			
4.7.15	Kommunestyret ber rådmannen se på utbetalingen av sosialhjelp/ hjelp til livsopphold og betaling til støttekontakter i en helhetlig sammenheng sett opp mot øvrige offentlige ytelser og livssituasjon.	B	X			
4.7.16	ICDP innføres som verktøy i aktuelle enheter i kommunen. Rådmannen vurderer om det skal gis et generelt tilbud til foreldre gjennom kommunens barnehager.	B	X			
4.7.17	Etablere fast gruppetilbud i forsterket helsestasjon for barn/foreldre med utfordringer ifht. samspill.	B	X			
4.7.18	Etablere oppstartsgruppe for nygravide i regi av jordmortjenesten.	B	X			

4.8 Læring og tilrettelagt arbeid

4.8.1 Området omfatter

Virksomheten Læring og tilrettelagt arbeid (Lota) omfatter Melhus arbeidssenter, Flyktningeenhet og Voksenopplæring.

Tjenester:

Grunnskoleopplæring, norsk for minoritetsspråklige, spesialpedagogisk opplæring, velferds- og aktivitetstilbud for voksne utviklingshemmede og introduksjonsprogram for flyktninger.

4.8.2 Ansvarsområde

- Ivareta voksnes behov og rettigheter etter Opplæringslova kap. 4 A.
- Ivareta innvandrernes rettigheter i h.h.t. Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere.
- Tilrettelegge velferds- og aktivitetstilbud for voksne utviklingshemmede som åpenbart ikke kan gjøre seg nytte av NAV sine tilbud.

Formål

Voksenopplæring:

Å ivareta voksnes behov og rettigheter etter Opplæringslova kap. 4 A. Både opplæring på grunnskolenes område som fører til vitnemål og opplæring i grunnleggende ferdigheter som fører til økt kompetanse i ferdigheter som digital kompetanse, hverdagsmatematikk, lesing og skriving. Voksenopplæring skal også ivareta opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter «Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere». Formålet med denne loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Flyktningeenheten:

Å ivareta innvandrernes rettigheter i henhold til «Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere». Både å gjennomføre bosetting, veilede og legge til rette for integrering. Formålet med denne loven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Melhus arbeidssenter:

Melhus arbeidssenter er et velferds- og aktivitetstilbud for voksne utviklingshemmede og andre med varig nedsatt funksjonsevne bosatt i Melhus kommune. Felles for de som får tilbud om tjenesten er at de har store vansker med å forstå, lære og klare seg ellers i samfunnet (jf. ICD-10, WHO's klassifiseringssystem) og at de åpenbart ikke kan gjøre seg nytte av NAV sine tilbud

4.8.3 Status / utviklingstrekk

- Det nasjonale behovet for bosetting av flyktninger er økende, og Melhus kommune bosetter etter gjeldende vedtak i kommunestyret. Per 1.10.15 har vi et vedtak i kommunestyret om å ta imot 25 flyktninger per år i 2015 og 2016, og 30 flyktninger pr år i 2017 og 2018. I tillegg ble det i juni 2015 vedtatt i kommunestyret at Melhus Kommune skal ta i mot 52 flyktninger ekstra, fordelt på 2015 og 2016.
- Press på boligsituasjonen i nedre Melhus gjør at bosettingsarbeidet er en utfordring
- Tiltakene i introduksjonsprogrammet tilpasses den enkelte gjennom individuell plan og plan for opplæring ut i fra kartlegging. Dette for at flyktninger og innvandrere skal komme seg ut i jobb eller utdanning.
- Stor etterspørsel etter norskkurs fra arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa og deres familier. Disse har ikke rettigheter, og kommunen får ikke tilskudd for å gi norskopplæring. Vi tror

det er grunn til bekymring at mange foreldre fra Øst-Europa ikke lærer norsk, og at barn i skole og barnehage ikke har foreldre som kan språket.

- Nasjonal statistikk forteller at befolkningen har behov for kompetanseheving i grunnleggende ferdigheter innen lesing, skriving, muntlig språk, hverdagsmatematikk, digitale kompetanse.
- St.meld. 45 «Frihet og likeverd» kom i juni 2013, og den har som mål å bidra til økt debatt og oppmerksomhet rundt situasjonen for mennesker med utviklingshemming.
- Mangel på varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) øker presset på kommunen om å finne arbeids- og aktivitetstilbud. VTA er statlig finansiert via NAV.
- Vi ser en økning i brukere av ASK (alternativ supplerende kommunikasjon).
- Brukere med lavere funksjonsnivå gir større behov for tettere oppfølging av og tilrettelegging for enkelte brukere ved Melhus arbeidssenter.

4.8.4 Behov

- Behov for stor variasjon av tiltak i Introduksjonsprogrammet. Det kreves individuell tilpasning på bakgrunn av variasjon i grunnkompetanse, yrkesbakgrunn og framtidsplaner.
- Behov for å bruke praksisplasser som er i samsvar med flyktningenes individuelle mål og behov.
- Behov for å finne et godt system for norskopplæring på praksisplasser.
- Behov for flere praksisplasser (språktrening og arbeidstrening) i kommunale virksomheter, for flyktninger og innvandrere.
- Behov for engasjement fra innbyggere, frivillige lag og organisasjoner for å integrere flyktninger og innvandrere i Melhus.
- Arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa og deres familier har behov for norskkurs.
- Heve kompetansen på ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) blant de som jobber med målgruppa.
- Behov for avklaring av ansvarsforholdet mellom NAV stat og kommune når det gjelder inkludering av grupper som har utfordringer med å komme inn i det ordinære arbeidslivet.

4.8.5 Handlingsprogram

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
4.8.01	Videreutvikle vår etiske kompetanse ved arbeidssenteret	H	X			
4.8.02	Tilrettelegge for mottak av flyktninger i tråd med introduksjonsloven og gjeldende vedtak fra kommunestyret.	F	X	X	X	X
4.8.03	Samarbeide med Nasjonalt kompetansesenter om utviklingshemming (NAKU) for avklaring av ansvar og muligheter knyttet til tilrettelagte arbeidsplasser. Fokus er NAV vs. kommune.	S	X			

4.8.04	Videreutvikle språkopplæringa for å øke deltakernes kompetanse i å utvikle et mer funksjonelt språk i tråd med de individuelle målene for hver deltaker.	B	X			
4.8.05	Utarbeide rutiner for å søke ekstratilskudd fra IMDi.	F	X			
4.8.06	Strukturere samhandlingen med NAV omkring bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger jfr. Samarbeidsavtalen. I dette inngår deltakelse sammen med NAV i nasjonalt <i>Effektiviseringsnettverk Introduksjonsordningen</i> i regi av KS.	S	x			
4.8.07	Bidra inn i prosjektet «Gjennomgang av økonomi og tjenesteorganisering i helse og omsorgsvirksomhetene og Bo og avlastning»	S	x			
4.8.08	Lean-prosjekt med Flyktningeenhet, Voksenopplæring og Familie og forebygging. Tema: Tverrfaglig samhandling.	B	x			
4.8.09	Implementere nytt nivå i norskprøvesystemet (B2). Opplæring av sensorer og eksaminatorer for gjennomføring og sensur av muntlig prøve.	H	x			
4.8.10	Strukturere samarbeidet innen virksomheten knyttet til utfordringer med inkludering i arbeidslivet for våre brukergrupper	S	x			
4.8.11	Dele kunnskap med øvrige virksomheter og samarbeidspartnere som følger av samarbeid med NAKU (Se punkt 425.3)	S	x			

4.9 Aktivitet og bevegelse

4.9.1 Området omfatter

Virksomheten Aktivitet & Bevegelse omfatter ergo – og fysioterapitjenesten, privat fysioterapi praksis og Melhus Sansesenter, samt koordinering av bruken av Buen bad. Tverrfaglig samhandling – adresse for koordinerende enhet for voksne med ansvar for å ha over sikt over brukere med Individuell plan.

Tjenester: Fysio- og ergoterapitjenesten, Melhus Sansesenter

4.9.2 Ansvarsområde

Virksomheten yter helsetjenester etter Helse og omsorgsloven (2012).

Lovens formål er å forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom og skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne. Den skal fremme sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer. Den skal sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. Den skal sikre tjenestetilbudets kvalitet og likeverdig tjenestetilbud, sikre samhandling og tilgjengelighet for pasient og pårørende og sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov. Sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og til at ressursene utnyttes best mulig.

4.9.3 Status / utviklingstrekk

- Samhandlingsreformen og opprettelsen av Avklaringsenheten på Buen utfordrer alle tjenestene i forhold til kapasitet, kompetanse og samarbeid. Dette krever en ny måte å tenke og arbeide på; flere brukere med sammensatte og kroniske behov forutsettes å få hjelp i egen kommune. Kortere liggetid på sykehusene krever rask avklaring og oppfølging i primærhelsetjenesten
- Kravet om at fagpersonene skal arbeide tverrfaglig er blitt tydeligere og nødvendig for å kunne gi riktig tjeneste til riktig tid.
- Prognosene viser at alle aldersgrupper vil øke frem mot 2030. Jfr befolkningsprognosene for Melhus.
- Økende antall henvendelser fra eldre med behov for tilpasning av bolig grunnet funksjonsnedsettelse. Dette på grunn av naturlige aldersforandringer og/eller brå funksjonsnedsettelse på grunn av fall eller sykdom.
- Personer med sammensatte behov flytter til Melhus kommune fra andre kommuner. Disse har krav på å få en koordinator i kommunen.
- Færre rehabiliteringsopphold innen spesialisthelsetjenesten gir økt etterspørsel etter døgnrehabilitering i kommunen. Dette utfordrer fagmiljøene når det gjelder kompetanse på rehabilitering.
- Et økende antall kommuner innfører hverdagsrehabilitering. Dette i tråd med nyere forskning som viser stor økonomisk gevinst. Melhus kommune har ikke etablert hverdagsrehabilitering pr. i dag.
- De siste årene har NAV Hjelpemiddelsentralen endret sine rutiner og overført flere og flere oppgaver til kommunen. Dette stiller større krav kommunens korttidslager og utstyr, samt kompetanse på kartlegging og vurdering av behov og montering og vedlikehold av tekniske hjelpemidler. Dette gjelder flere fagpersoner og virksomheter.
- Kommunens satsing på barn og unge har ført til økende etterspørsel etter virksomhetens tjenester. Melhus Familiesenter 0-6 år er etablert og forutsetter tettere samarbeid mellom alle faggrupper som i dag yter tjenester til barn og unge. Flere trenger bistand i foreldrerollen, jamfør erfaringer fra ulike team. Fra høsten 2015 er tilbudet utvidet til 0-18 år.
- Livsstilsykdommer og psykisk helseutfordringer øker stadig i samfunnet og rammer stadig yngre personer.

4.9.4 Behov

- Kortere liggetid på sykehusene og færre rehabiliteringsopphold i spesialisthelsetjenesten har medført økt behov for våre tjenester både ved korttidsopphold på sykehjem og i hjemmet. Dette gir store utfordringer i forhold til ressurser og kompetanse innad i tjenesten.
- Det er behov for økt bemanning for at vår virksomhet skal bidra i tett samarbeid med Helse- og omsorg ved Avklaringsenheten ved nye Buen.
- Arbeidet på avklaringsenheten og med rehabilitering viser behov for tettere og bedre samarbeid mellom Aktivitet og bevegelse og Helse og omsorg.
- Virksomhetens bemanning er ikke økt i takt med befolkningsveksten over flere år.
- Det er behov for å komme tidligere inn i forhold til eldre for å forebygge fall og utvikling av bevegelsesvansker f eks gjennom forebyggende hjemmebesøk og fokus på hverdagsmestring.
- Det er et behov for tettere samarbeid med fastleger.
- Flere tilflyttede innbyggere med sammensatte behov skal ha et helsetilbud i kommunen og det gir økt behov for våre tjenester.
- Korttidslagrene for tekniske hjelpemidler må utvikles i tråd med behov og etterspørsel; behov for flere typer og antall hjelpemidler ved rask utskrivning fra spesialisthelsetjenesten. Det er behov for en ny organisering og ansvarsavklaring for at det skal være en felles praksis for korttidslagrene på alle tre distrikt. Det er kommunens ansvar at utstyret holdes i god stand og at renholdet er tilfredsstillende.

- NAV hjelpemiddelsentralen krever at kompetanse på vurdering i fht tekniske hjelpemidler og montering/vedlikehold finnes i kommunen.
- Opprettelsen og utvidelsen av Melhus familiesenter, konsekvenser av Samhandlingsreformen og Avklaringsenheten ved nye Buen har ført til økning i etterspørsel av våre tjenester både til barn/unge og eldre.
Virksomheten har kompetanse på både barn/unge og eldre, og det blir en stor utfordring å tilfredsstille behovet uten at det får konsekvenser for overnevnte arbeidsområder. Ut i fra dagens bemanning krever dette en tydelig prioritering av våre ressurser og det stiller seg spørsmål om det er behov for at ansatte inndeles i fagområder.
- Virksomheten opplever økende pågang for oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer. Vi har erfaring med at spisskompetanse er nødvendig for å best ivareta tilbud til disse brukerne og har positiv erfaring med psykomotorisk fysioterapi. Vi ønsker å se på muligheten for å tilknytte en psykomotorisk fysioterapeut til det kommunale tjenestetilbudet (aktuell som prosjektstilling?).
- Vi har økt kompetanse på forebyggende tiltak, men mangler ressurser til å iverksette tiltak. Behov for felles kompetanseheving med andre virksomheter innen området hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring, barn og familier og psykisk helse. Fra kunnskap til handling vil fortsatt være utfordringen fremover.

4.9.5 Handlingsplan

Nr	Ikke-økonomiske driftstiltak	Kapital-begrep	2016	2017	2018	2019
4.9.01	Gjennomføre 2 tiltak innen Friskliv, læring og mestring i løpet av året.	S	X			
4.9.02	Delta i oppfølgingen etter ekstern gjennomgang av økonomi og tjenesteorganisering av helse- og omsorgsvirksomhetene og Bo og avlastning, slik at våre tjenester blir hensiktsmessige og effektive i forhold til felles brukere.	B	X			
4.9.03	Etablere flere treningsgrupper for eldre ved å utdanne frivillige instruktører etter modell fra Trondheim kommune, «Sterk og stødig». Søke samarbeid med frivillige for å rekruttere frivillige.	H	X			
4.9.04	Skape en større bevissthet om bruk av sansestimulering som et forebyggende og helsefremmende tiltak i barnehagene.	S	X			
4.9.05	Delta i gjennomføringen av prosjekt for barn/familier med overvekt sammen med Helsesøstertjenesten	B	X			
4.9.06	Bidra i videreutvikling av virksomheten ved Melhus familiesenter med tanke på å gi tilbud til barn og unge 0 - 18 år m/familier.	B	X			
4.9.07	For å imøtekomme kompetansebehov på våre arbeidsområder startes en prosess med tanke på å etablere faggrupper innenfor virksomheten	H	X			

	med fagansvarlige ergoterapeuter og fysioterapeuter for barn / unge og voksne / eldre.					
--	--	--	--	--	--	--

4.10 Kultur og fritid

4.10.1 Området omfatter

Virksomheten kultur og fritid.

Tjenester: Allment kulturarbeid. Bibliotek. Kulturskole. Inn under nevnte hovedområder ligger bl.a. følgende tjenester: Tilskuddsforvaltning. Arrangementer. Bygdetun og museer. Forebyggende tiltak barn og unge. Fritidsklubber. Frivilligsentralen. Idrett. Kino. Kunst- og kulturformidling. Kulturminnevern. Kulturtiltak til mennesker med spesielle behov. Den kulturelle skolesekken. Den kulturelle spaserstokken.

4.10.2 Ansvarsområde

Alle innbyggere skal få kultur- og fritidstilbud bygd på opplevelse, kvalitet, mangfold og egenutvikling. Til grunn for dette arbeidet ligger at lover, som til enhver tid gjelder for allment kulturarbeid, bibliotek og kulturskole, skal ivaretas.

4.10.3 Status / utviklingstrekk

- Flere arrangementer med en økende oppslutning
- Bruken av kultursalen har en økning
- De 3 ungdomskubbene og ungdomstorget har et jevnt og godt besøk
- Pr.1.10.15 er det 790 elevplasser i kulturskolen og 95 på venteliste
- Landsmøte i Norsk kulturskoleråd har vedtatt ny rammeplan for kulturskolene (kapittel 1 & 2)
- Biblioteket blir i større grad brukt som møteplass og formidlingsarena – det blir søkt støtte til bl.a. Nasjonalbiblioteket for å utvikle dette
- Biblioteket yter omfattende og mangfoldige tjenester overfor barnehager og skoler. Det er igangsatt prosjekt med barnehagebibliotek
- Det er en økende del av befolkningen/organisasjoner som har mulighet til å bidra med frivillig arbeid. Flere frivillige er opptatt av avgrenset prosjekt eller enkeltoppgaver gjerne i samarbeid med det offentlige
- Riksteateret har Melhus som fast spillested. Melhus har økt antall forestillinger fra tidligere 4 til 8 forestillinger i året. Det er unntaket av forestillingene som ikke blir utsolgt og de fleste er det venteliste på flere uker før forestilling
- Publikumstallet for Melhus kino er helt prisgitt hvilke filmer som blir vist og hvilken oppslutning disse filmene får
- Kultur og fritid sitt arbeid med en kulturminneplan for Melhus kommune er kommet godt i gang, men det er arbeidskrevende og lite resurser til arbeidet
- Adresseringsprosjektet (navnesaker) har ført til et stort merarbeid for virksomheten
- Mye aktivitet på Horg bygdatun, med mange besøkende og stor bruk av friluftsområdet.
- Horg bygdatun har en ca 4000 gjenstander i sin samling. For å få en oversikt må disse gjenstandene digitaliseres
- Kompetansen til ansatte i Kultur og fritid blir brukt av mange i hele kommunen
- Det er et press på utbygging av idrettsanlegg og det vil i planperioden bli behov for rehabilitering av minimum 1 kunstgressbane

- Sagauka er gjennomført 2 ganger.
- Torsdagsklubben har meget god oppslutning på sine klubbkvelder
- Ledsagerbevisordningen er godt kjent og blir mye brukt

4.10.4 Behov

- Behov for å justere driftsbudsjettet i forhold til økningen av innbyggere
- Kapasiteten i kultursalen er godt utnyttet og en eventuell utvidelse av aktiviteten vil gå på bekostning av annen aktivitet i salen.
- Kultursalen mangler nødvendig teknisk utstyr
- Kulturskolen har behov for større egnede lokaler
- Bibliotekets formidlingsoppgaver vektlegges i den reviderte bibliotekloven (2013). Personalressursen må i tråd med dette styrkes
- Skal prosjektet med barnehagebibliotek videreføres, er det behov for økte rammer
- Behov for å utvide bemanningen innenfor de åpningstidene vi har på ungdomsklubbene
- For å nå målsetningen om en kulturskole for alle, må det gjennomføres åpent opptak
- Melhus kommune mangler egnede lokaler til å presentere forskjellige uttrykksformer
- Det er behov for en egen kulturminneplan i planperioden
- Det må i arealplanarbeidet settes av nok områder for idrett, friluftsliv og kulturell infrastruktur
- Virksomheten har et stort behov for en merkantil stilling

4.10.5 Handlingsprogram

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak /handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
4.10.01	Den kulturelle skolesekken videreføres og utvikles i samsvar med vedtatt plan.	B	X	X	X	X
4.10.02	Årlig rullering av handlingsdelen i plan for idrett og friluftsliv. Strategidokument hvert 4 år.	B	X	X	X	X
4.10.03	Gjennomføre prosjektet «Mangfoldig litteratur i Norden» jfr. prosjektsøknad til Nasjonalbiblioteket	B	X			
4.10.04	Lage en kulturminneplan	B	X			
4.10.05	Gjennomføre en evaluering av Ungdomstorget i samarbeid med HIST	B	X			
4.10.06	Bibliotekjentesten til barn og ungdom, inkludert kulturtilbud som forfatterbesøk o.l., videreutvikles i samarbeid med kultur- og bibliotekbussen.	B	X			
4.10.07	Gjennomføre «Sagauka»	B	X	X	X	X
4.10.08	Implementere ny rammeplan for kulturskolen	B	X			
4.10.09	Lage en frivillighetsplan/strategi	B	X	X		
4.10.10	Kommunestyret ber rådmannen initiere til et formalisert samarbeid med nabokommunene Orkdal og	S	X			

Nr	Ikke økonomiske driftstiltak /handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
	Skaun med mål om å utvikle Jårakjølen som regionanlegg for ski med felles løypekjøring mellom kommunene. Lokale idrettslag og idrettsråd involveres inn i arbeidet. Saken legges frem for komite for kultur og oppvekst.					
4.10.11	Kommunestyret ber rådmannen ta initiativ overfor grunneiere til at det etableres en enkel gruslagt sti fra boligfeltet på Løkkenhaugen til Brekkåsen skole i åkerkanten over dalen. Stien innarbeides i den kommende områdeplan for Brekkåsen, og saken fremmes for politisk behandling innen mai 2016. Tiltaket utløser tippemidler. Oversendes rådmannen uten realitetsbehandling.	S	X			

5 Rammeområde 5 – Bygg og eiendom, arealforvaltning og teknisk drift

Rammeområdet inneholder virksomhetene Bygg- og eiendom, Arealforvaltning, Teknisk drift

5.1 Bygg og eiendom

5.1.1 Området omfatter

Virksomheten Bygg- og eiendom

Tjenester: Drift og vedlikehold, renhold, boligforvaltning, nybygging.

5.1.2 Ansvarsområde

Forvalte den kommunale bygg og eiendomsmassen på mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Påse at renhold utføres i henhold til moderne prinsipper for renhold, og at boligmassen forvaltes på en god måte.

Prosjektene og gjennomføre nybygg og rehabilitering på en kostnadseffektiv måte og med god kvalitet. Gjennomføre kommunens boligpolitikk gjennom den til enhver tids gjeldende handlingsplan.

5.1.3 Status og behov

- Behov for en mer overordnet analyse og strategisk planlegging for bygningsmassen. Dette krever en mer inngående analyse av hvert bygg samt at resultatene sammenstilles i ett plandokument. Denne analysen vil danne grunnlaget for vedlikehold,- og investeringsplaner på den eksisterende bygningsmassen. Dette utvikles i systemet V-pro som er et digitalt system for registrering av behov og tiltak. I dette systemet har vi nå registrert alle tiltak / avvik som er registrert i de foreliggende tilstandsanalysene av bygningsmassen, bygningstekniske avvik som følge av tilsyn etter forskrift om innemiljø i skoler og barnehager samt tiltak som nå gjennomføres gjennom EPC-samarbeidet med AF-gruppen. Dette verktøyet er tenkt benyttet videre i samarbeid med driftslederne og virksomhetene i forhold til oppfølging av tiltakene i gjennomføringsfasen av vedtatte tiltak, registrering av nye behov og tiltak samt som en løsning for bestilling av utførelse av behov i den daglige driften. Når verktøyet benyttes slik vi planlegger vil det kunne rapporteres hvilke tiltak som det er behov for fremover, hva er gjennomført og hvilke tiltak som er klar for gjennomføring. Totalt sett vil verktøyet danne grunnlaget for planlegging og prioritering av vedtatte tiltak samt for planlegging av nye. Det er alle behov og tiltak registrert i dette systemet som vil danne grunnlaget for vedlikeholdsbehovet totalt sett og på bygningsnivå.
- Behov for å fortsette arbeidet med renholdsplanlegging og kompetanseoppbygging i tilknytning til renholdstjenesten. Utvikle tjenesten med tanke på fremtidige utfordringer vedrørende rekruttering til yrket. Målsettingen for renholdstjenesten i Melhus Kommune er å levere rene bygg som har et tilfredsstillende innemiljø
- Oppfølging av Klima- og energiplanen er viktig for å nå mål om redusert energibruk i kommunale bygg. Vi vil utnytte potensialet for redusert energibruk som ligger i endring av energi-vanene til hver og en av oss. Ved hjelp av formidling av kunnskap og

handlingsalternativ vil vi motivere til innovativ adferd og endring av energivaner gjennom tett oppfølging av driftspersonale og de som ellers oppholder seg i våre kommunale bygg.

- Melhus kommune har i perioden 2013 – 2016 en samarbeidsavtale med Husbanken. Dette definerer Melhus kommune som en programkommune. Gjennom denne avtalen har Melhus kommune en egen programplan og årlige handlingsplaner. Boligsosial handlingsplan er klar for rullering, men dette avventes til slutten av 2016, da man i programperioden jobber etter nevne programplan og handlingsplaner.
- Gjennom en tverrfaglig organisering av det boligsosiale arbeidet søkes oppnådd bedre utnyttelse av de kommunale utleie boligene, bedre egnede boliger gjennom salg og reinvestering i nye og bistand til bruker gjennom bo-veiledning og rådgivning. Det er hensiktsmessig å legge til rette for at bruker så snart som mulig hjelpes i stand til å være eier eller leier av egen bolig i det frie boligmarkedet.
- Andre fokusområder innenfor det boligsosiale arbeidet er utredning av boligkontor i Melhus kommune. Denne utredningen vil se på ressursbruk, samle fragmenterte oppgaver tilknyttet bolig, saksbehandlingsoppgaver, bruk av Husbankens virkemidler, behovet for bo-veiledning i kommunen og «en dør inn» for brukerne av kommunens boligjenester. Et annet fokusområde er husleienivået i kommunale boliger. En arbeidsgruppe er satt sammen som skal vurdere dagens modell/vedtak. Dagens vedtak sier «gjengs leie» og reguleres årlig i takt med endringen i konsumprisindeksen (KPI). Flere kommuner har utviklet nye modeller for akkurat denne modellen, noen arbeidsgruppa vil se på om Melhus kommune kan benytte. Det er store husleieprisforskjeller pr i dag i kommunale og private utleieboliger. Momenter som vil bli overveid er markedspris, beliggenhet, tilstand inne/ute, heistilgang, renhold i bygget, tilgang fellesareal, støy/naboskap, strømgifter med mer.

5.1.4 Handlingsprogram

Nr	Ikke- økonomiske mål/tiltak	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
5.1.01	Det må lages en rutinebeskrivelse (årshjul) som beskriver hvilke arbeidsprosesser som må utføres for å dokumentere de årlige investerings- og vedlikeholdsplaner. Dette er tenkt som tiltaksplaner med bakgrunn i tilstandsanalysen og som danner grunnlag for rådmannens forslag til økonomi og handlingsplan.	B	X			
5.1.02	Utnytte Energy Performance Contract (EPC) som et verktøy for å redusere energiforbruk samt å forbedre kvaliteten på bygg og innemiljø.	S	X	X	X	
5.1.03	Gjennomføre prosess i samarbeid med kommunelegen for ny godkjenning av skoler og barnehager i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole.	B	X			
5.1.04	Følge opp tiltak i klima og energiplanen 2014-17	S	X	X	X	
5.1.05	Følge opp tiltakene i den boligsosiale handlingsplanen. Dette gjøres gjennom egne tiltaksplaner som plankommune i samarbeid med husbanken.	B	X	X	X	
5.1.06	Benytte minst 65 % miljømerkede renholdsprodukter innen utgangen av 2016.	S	X			
5.1.07	Gjennomføre et pilotprosjekt internt i B&E om å ta i bruk en digital arbeidsbok. Målsettingen er at denne løsningen vil danne utgangspunktet for dokumentasjon av bestillinger og utførelse av oppdragene som utføres innenfor drift og vedlikehold. Det er muligheter i løsningen for at eksterne (virksomhetene) også kan gis adgang til å bestille oppdrag gjennom dette systemet.	B	x			
5.1.08	Sette miljøkrav til leverandørene ved innkjøp. Minst 80 % av leverandørene utenfor innkjøpsavtalen må ha et miljøfokus innen utgangen av 2016.	S	X			
5.1.09	Gjennom bevisst satsing på fagopplæring har 55 % av renholderne i Melhus kommune fagbrev. For perioden 2016 til 2019 er målsettingen å jobbe med personlig utvikling for renholderne. Gode servicemedarbeidere skaper godt omdømme. Dette vil igjen bidra til å rekruttere gode medarbeidere i framtiden.	B	X	X	X	X
5.1.10	Melhus kommune deltar i læringsnettverk	B	X	X		

	<p>«Bedre bo og tjenestetilbud for mennesker i en sårbar overgangsfase» i perioden nov 2015 til nov 2017.</p> <p>Det er Husbanken som leder arbeidet sammen med flere midt-norske kommuner, Fylkesmannen og 6 regionale etater.</p> <p>Dette læringsnettverket legger hovedfokus på gruppen rus og psykiatri (ROP) og kompetansen skal økes om utfordringer og hva som skal til for å sikre vellykkede overganger fra institusjon, fengsel eller mottak til egen varig bolig.</p> <p>Læringsnettverket skal ha totalt 4 samlinger og fokus på tverrfaglig kompetanseløft.</p> <p>Virksomheter fra Melhus kommune blir, FAFO, B og E, NAV og NMHO.</p>					
5.1.11	<p>Kommunestyret ber rådmannen utrede kostnader og anslå en fremdriftsplan på at alle kommunale bygg som skoler, bofellesskap og barnehager har direktevarsling til 110- sentralen innen økonomiplanperioden. Utredningen leges frem for komite for teknikk og miljø.</p>	S	X			

5.2 Teknisk drift

5.2.1 Området omfatter

Kommunale veger og gatelys, trafikksikkerhetsarbeid, sikringskjøring, naturskader, kommunale avgifter og eiendomsskatt. Vannforsyning, avløpshåndtering og private avløpsanlegg.

5.2.2 Ansvarsområde

Effektiv og hensiktsmessig drift og vedlikehold av kommunaltekniske VVA-anlegg innenfor de årlige rammene som er vedtatt.

Videreføre tiltak og oppgaver som fremkommer i overordnede planer og enkeltvedtak.

Prosjekttere og gjennomføre nyanlegg og vedlikeholdsprosjekter i henhold til vedtak og overordnede planer på en kostnadseffektiv måte med god kvalitet.

5.2.3 Status

Virksomheten Teknisk drift er fortsatt preget av det store prosjektet MeTroVann og et generelt stort aktivitetsnivå i kommunen. Kapasiteten ved virksomheten er fortsatt ikke tilpasset aktivitetsnivået, men vurderes fortløpende. Rekruttering av personell med etterspurt fagkompetanse er krevende, og spesielt personell med lengre relevant erfaring innenfor veg-, vann- og avløpsfaget. Opplæringsperioden til nyansatte med annen faglig bakgrunn eller nyutdannede, blir derfor lengre og en vil naturlig få større belastning på seniorpersonell.

Fagområdet naturskade har en jevn tilgang med nye hendelser og utfordringer som må følges opp. Det er en stabil mengde av arbeidsoppgaver, med avklaringer og veiledning til publikum, forebygging og etterarbeid etter hendelser.

Fagområdet gebyr avdekker fortsatt flere avvik innenfor kommunale avgifter og det er et konstant behov for tilsyn og kontroll. Utskifting av vannmålere med høy alder vil være en økende aktivitet de neste årene. Stor utbyggingsaktivitet i kommunen medfører konstant høyt aktivitetsnivå med saksbehandling og oppfølging av søknader og ferdigmeldinger.

Fagområdet vannforsyning har også i 2015 benyttet Jonsvatnet i Trondheim som vannkilde. Det planlegges at Benna vil være kilden fra og med 2016. Lekkasjeandelen vurderes fortsatt å være stor. Inntil en har fått koblet opp mengdemålere ved uttakene fra MeTroVann-ledningen, vil en ikke ha full oversikt over lekkasjeandelen. Fagområdet må forberede seg på å sette inn ekstra ressurser for å redusere lekkasjeandelen de neste årene. Planlagte tiltak for å kontrollere og redusere lekkasjeandelen, er å gjennomføre planlagte utskiftninger av eternittledninger, foreta en grundig gjennomgang av trykksonene samt etablere målesoner/lekkasjesoner. For å bedre sikkerheten og øke kapasiteten, planlegges flere vannledninger til sentrale forsyningsområder. Her inngår et nært samarbeid med Statens vegvesen i forbindelse med planlagt ny E6 fra Skjerdingsstad til Røskaft.

Fagområdet avløp har flere store utfordringer, som vil være krevende både økonomisk og kapasitetsmessig ved virksomheten.

- Tilsynskrav fra Fylkesmannen som forventer en ny og revidert hovedplan avløp. I forkant av denne revisjonen må det gjennomføres en miljørisikovurdering som vil omhandle bl.a. klima, miljø, kommunens arealdel, hele avløpssystemet og resipienter.

- Påkobling av spillvannet til den nye overføringsledningen til Høvringen renseanlegg. Dette skal samordnes og utføres i riktig rekkefølge på minst 6 tilknytningspunkt.
- Fjerning av fremmedvann fra store deler av spillvannsnettet for å redusere overløp til resipienter og videreført vannmengde til renseanlegg.
- Utarbeide saneringsplan for sentrumsområdene og større boligfelt.
- Utarbeide delplaner og strategier for større avløpssoner i forhold til planlagte utbyggingsområder.
- Oppfylle lokalt vedtak om at alt spillvann som føres til Gaula skal føres til Høvringen renseanlegg i Trondheim.
- Utrede, planlegge og samhandle med statens vegvesen i forbindelse med planlagt ny E6 utbygging fra Skjerdingsstad til Røskaft.
- Utbygge avløpsanlegg der dette mangler, for å sanere spredt avløp/ikke funksjonsdyktige fellesanlegg.
- Utbygge avløpsanlegg der dette mangler i områder hvor det fremmes forslag til nye reguleringsplaner om boligutbygging.
- Gjennomføre nødvendige tiltak på 2 renseanlegg for å gjøre disse funksjonsdyktige og sikker som arbeidsplass.
- Utrede, planlegge og bygge skadereduserende tiltak med økte utfordringer med overvann.

Fagområdet veg og trafikk sliter med et stort etterslep av vegvedlikeholdet. Midler til oppgaver knyttet til veg, både hva gjelder drift, vedlikehold og investeringer, står ikke i forhold til krav og forventninger. Et for lavt nivå på vedlikeholdet medfører et tap av vegkapitalen og en årlig økning av driftskostnadene. Reduserte drift- og vedlikeholdsmidler i forhold til behovet, reduserer effektiv drift og standard på tjenesten. Fagområdet har det siste året blitt tilført noe økte midler til vedlikehold av gatelys og vegvedlikehold, samt til utskifting av maskinparken.

Fagområdet sikringskjøring har en jevn tilgang av søknader som må behandles, der omtrent 20 % må følges opp som klagesaker, med politisk behandling og oversendelse til Fylkesmannen for endelig vedtak. Retningslinjene er revidert i 2015.

Fagområdet utbygging har også i 2015 vært preget av prosjektet MeTroVann. Prosjektering og utbygging av andre prosjekter er godt i gang for å redusere etterslepet innenfor veg, vann og avløp. Kapasiteten ved fagområdet har vært noe redusert siste halvår da fagleder og en prosjektleder sluttet i 2015. Rekruttering innenfor fagområdet veg, vannforsyning og avløp er svært krevende, da søkere med bred og ønsket faglig erfaring ikke er i markedet.

Behov

For best mulig å kunne forutse økonomiske og ressursmessige utfordringer, er det viktig å få på plass gode **planverktøy**. Høyt prioritert er en hovedplan for veg, bygd opp med delplaner slik som sentrums-, område-, trafikksikkerhets-, veglys- og broplaner. Både egen kapasitet og kompetanse tilsier at enkelte av utredningene og planarbeidet må utføres av ekstern bistand. Fagområdet vann- og avløp, har behov for en mer overordnet analyse og strategisk planlegging av vannforsyning og spillvannshåndtering, samt overvannshåndtering. Analysene vil danne grunnlaget for delplaner, som igjen sammenstilles i ett plandokument, hovedplaner.

For å møte økte krav om lovpålagte tiltak og lokale vedtak, er det behov for en **kapasitetsøkning** av fagpersonell med riktig kompetanse. Teknisk drift som en profesjonell byggherre, overordnet planlegging av veg-, vann- og avløpsanlegg, oppfølging og tilsyn av offentlige- og private VVA-anlegg, er kompetansekrevede oppgaver som tilligger teknisk drift.

For å yte god service på en effektiv måte, er det behov for formålstjenlige **ressurser** tilpasset de krav og forventninger fra kommunens innbyggere. Dette gjelder bl.a. teknisk utstyr og redskap tilpasset kommunens utvikling fra en landkommune til mer sentrumspregede arealer.

For å få en effektiv drift, er det behov for å utvikle en **driftssentral** for den operative delen ved virksomheten. Nedleggelse av Varmbo renseanlegg, endret bruksområde ved Benna og uhensiktsmessige lokaler til kommunal veg, tilsier at en må se på en ny og samlet løsning for alle fagområdene.

5.2.4 Handlingsprogram

Nr.	Ikke økonomiske tiltak/handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
5.2.01	Løpende rapportering av farlige forhold og uønsket adferd (RUH), samt bruk av sikker jobb analyser (SJA) når beskrevne prosedyrer ikke finnes.	H	X	X	X	X
5.2.02	Periodiske vernerunder (VR) ved alle utbyggingsprosjekter og daglig drift ved virksomheten.	H	X	X	X	X
5.2.03	Utrede veg, gang- og sykkelvegløsninger for tettsteds- og utbyggingsområder sammen med delplaner for vann- og avløpsanlegg.	S	X	X	X	X
5.2.04	Løpende revisjon av hovedplan for veg og trafikk.	S	X	X	X	X
5.2.05	Løpende revisjon av hovedplaner for vann og avløp	S	X	X	X	X
5.2.06	Utredet delplaner med forebyggende tiltak mot naturskader	S	X	X	X	X
5.2.07	Ha etablert prosedyrer for mindre naturskader.	S	X			
5.2.08	Utvikle rutine for behandling av søknader og ferdigmeldinger av VA-tilknytninger	S	X			

5.2.5 Investeringer innenfor VA- området

Forventet gjennomført i planperioden

INVESTERINGER – VANN – Tall i 1000 kr		2016	2017	2018	2019
5442	Reservevannforsyning	6 900			
6001	Bagøyvegen - vann	500	2 500		
6003	Varmbo boligfelt - planlegging	2 000	2 000	2 000	2 000
6009	Lyngen høydebasseng	1 000			
6010	Ler-Lundamo Utskifting eternit-ledning	400	2 000	2 000	2 000
6014	Martin Tranmælsveg - vann	2 500	1 500		
6015	Driftssentral teknisk drift	1 000		4 000	
6016	Gimsvegen v/Rema - vannledning	100	1 000		
6017	Hovedforsyning Melhus sentrum øst/vest	3 000			4 000
6018	Hovedtrase VA, Hølbekken – Hovin	300			
6019	Kvål vest - vann	1 000	1 000		

6021	Sonevannmåling	250	300	300	300
	Eternittedning, Øye-Skanska	200	4 800		
	Vannledning Skjerdingsstad-Røskaft, E6	500	500	5 000	5 000
	Vannledning Røskaft-Hovin, E6	100		200	1 000
	Eternittedning, Melhus kirke	2 000			
	Eternittedning, Gammelbakkane	200	300	4 000	
	Vannledning, Ler-Losen	200			4 000
	Eternittedning, Søberg-Teigen	200	3 000		
	Vannledning Løvsethvegen	200			
	Beredskapskontainere	200			
	Vannkum Rye	500			
	Sanering vannledning, Klemmetsveg-Kilen	800			
Sum		24 050	18 900	17 500	18 300

INVESTERINGER – AVLØP – Tall i 1000 kr		2016	2017	2018	2019
6201	Bagøyvegen - avløp	500	2 500		
6204	Varmbo boligfelt – avløp	4 000	4 000	4 000	4 000
6207	Avløppumpepestasjoner – overløp	280	200		
6210	Spillvannsløsning mot Høvringen RA	15 000	15 000		
6213	Rødde-Kvammen avløpsledning	600		3 000	
6215	Avløppumpepestasjoner på overføringsledning	345			
6218	Lyngen høydebasseng, avløpsledning	400			
6219	Bagøyvegen APS	500	2 500		
6220	Martin Tranmælsveg - avløp	2 700	1 300		
6223	Hovedtrase avløp Gimse-Hølbekken APS	650			
6224	Hovedtrase VA, Hølbekken APS – Hovin RA	400			
6225	Avløpssanering Ler sentrum	500	5 000	5 000	5 000
6228	Driftssentral Teknisk drift	2 000	4 000		
6229	Avløp Øysand – Klett, trasevalg	600			
6230	Avløpsanlegg Fremo, Kneppet	4 000			
6231	Avløpssanering Korsvegen	400			
6232	Gimsvegen v/Rema – avløpsledning		1 000		
6234	Kvål vest, avløp	3 700	2 000		
6235	Ler RA	500			
6236	Sanering APS – (2 stk x 3 mill. pr. år)	6 000	6 000	6 000	6 000
6237	Varmbo avløpssone	400			
	Saneringsplan, Doktorgården-Gimsvegen	200			
	Hovedplan avløp med miljørisikoanalyser	500			
	Avløpsmodell avløp	800			
	Avløpsledning Øysand-Klett	2 000	8 000	10 000	10 000
	Avløpsledning Røskaft-Hovin, E6	200			8 000
	Spillvannsledning, Varmbubekken-Hølbekken	2 000			
	Avløpssanering Korsvegen etappe 2	4 000			
	Hovin RA, rehabilitering	300			
	Saneringsplan, Løvseth	300			
	Saneringsplan, Kvål	200			
	Saneringsplan, Øysand	300			
	Avløpsledning, Skjerdingsstad-Røskaft, E6	500	1 000	8 000	8 000
	Brekåsen avløpssone	200			

	Spillvannsledning, Ler-Losen	200			4 000
	Jaktøya APS	500	2 500		
	Spillvannsledning, Ler-Lundamo	500	5 000	5 000	2 000
	Saneringsplan Korsvegen	100			
	Saneringsplan Hovin	100			
	Avløpssanering, Klemmetsveg-Kilen	1 200			
	Spillvannsledning Ler-Kvål	200			
	Spillvannsledning Jaktøya nordre	2 400			
Sum		60 175	60 000	41 000	47 000

5.3 Arealforvaltning

5.3.1 Området omfatter

Virksomheten arealforvaltning

Tjenester: Administrasjon, Plan- og byggesaksbehandling, GIS, kart- og oppmåling, Friluftsliv, Landbruk, motorferdsel i utmark og Landbruksvikarordning. Opprydning i spredt avløp.

5.3.2 Ansvarsområde

- Virksomheten har ansvaret for å forvalte kommunens areal i tråd med politiske vedtak, lover, forskrifter og retningslinjer.
- Utarbeide planer innenfor eget ansvarsområder i h.h.t vedtak i kommunens planstrategi
- Drive effektiv saksbehandling i tråd med gjeldende lovverk, vedtatte planer og vedtak.
- Sikre arealer til varig landbruksproduksjon og utvikle et mangfoldig og bærekraftig landbruk, som bidrar til verdiskaping, trygg matproduksjon og livskvalitet i kommunen.
- Bevare og påvirke natur- og kulturmiljøet slik at både bebygde og ubebygde områder blir trygge, sunne, trivelige og opplevelsesrike å oppholde seg i.
- Ansvar for drift og vedlikehold av kommunens kartdatabaser.
- Opparbeide et digitalt arkiv i tråd med regelverket.
- Drive nødvendig lovpålagt tilsyn innenfor de områdene som hører til virksomhetens ansvarsområde
- Opprydning av spredt avløp for å redusere forurensing og følge opp vanndirektivet.
- Tilsyn oljeutskillere etter forurensingsforskriftens kap 15
- Gjennomføre tiltak innenfor virksomhetens ansvarsområde i henhold til Forvaltningsplan for vann

5.3.3 Status

- 1 Utviklingen fører til at det blir krav om at all dialog med kunden, saksbehandling og prosjektutvikling skal kunne skje digitalt. Tilgjengelige digitale data øker også kvaliteten på og effektiviserer saksbehandlingen. Dette medfører et stort arbeid for å legge til rette for at arkiv, kartdatabaser og saksbehandling kan håndtere en slik situasjon.

- 2 Utviklingen innen kartverket ser ut til å gå mot stadig mer 3D-visning av kartet hvor man fra å tradisjonelt se kartet rett ovenfra, (2D visning), vil kunne se det fra andre vinkler.
- 3 Vi har fortsatt utfordringer i forhold til å holde frister i plan- og bygningsloven. Innkjøp av nytt malsystem skaper forventninger om å forkorte saksbehandlingen i byggesaker, men det er nok også nødvendig å se på om bemanningen er tilstrekkelig.
- 4 I 2014 hadde vi underskudd i forhold til selvkostprinsippet innenfor alle selvkostområdene. Fra 1.7.2015 ble gebyrene økt med 10%. Slik det ser ut ved utgangen av oktober 2015 må en øke avgiftene innen byggesak, kart- og oppmåling og plan med % fra 2015 til 2016 for å realisere selvkost i 2016. Dette er en vekst utover deflatoren som er på 2,7 %. Bakgrunnen for justeringen er fortsatt ubalanse mellom løpende utgifter og inntekter på de tre områdene. Det er også klart at pensjonsutgiftene vil øke mer enn deflatoren i perioden. De gebyrene innenfor landbruksforvaltningen som ikke er direkte regulert i lov økes med 2,7%
- 5 Vi er godt i gang med å tildele adresser i hele kommunen. I løpet av 2016 skal alle boliger ha fått adresse. Hytteadressering blir tatt etter dette.
- 6 Prosjektet opprydding av spredt avløp er omfattende og vil vare ut hele perioden.
- 7 Det er utarbeidet rutiner for virksomhetens ansvar for tilsyn etter forurensningsforskriften kap 15 (oljeutskillere). Tilsyn gjennomføres i tråd med retningslinjene i perioden.
- 8 Revisjon av kommunens friluftsplen har stått på dagsorden lenge og arbeidet er igangsatt. Melhus kommune har behov for en offensiv plan som sier noe om kommunens ambisjonsnivå på dette området. Kartlegging av viktige friluftsområder ble gjennomført i 2014. Tema som samordning av kommunens ulike virkemidler til friluftsmål, bruk av private veier, behov for parkeringsplasser vil også være blant de tema som bør belyses. Dessverre har vi av kapasitetsgrunner ikke klart å følge opp dette arbeidet. Arbeidet videreføres og ferdigstilles i 2016.
- 9 Det er et sentralt mål å øke matproduksjonen i takt med befolkningsutviklingen. Dette betyr bl.a at vi må ta vare på produksjonsarealene våre på en god måte. Jordvern, forbedrede dyrkingsteknikker, og godt drenerte jordbruksarealer er viktige forutsetninger for å oppnå dette. Videre må produksjonen i landbruket tilpasses et endret klima. Arbeidet med landbruksplanen ferdigstilles i 2016. Også dette arbeidet har dratt ut i langdrag pga bemanningssituasjonen på området.
- 10 Byggesaksreformen innførte en tydeligere arbeidsdeling mellom kommunen og de private aktørene i byggeprosessen. Dagens lov har et tydelig skille mellom ansvaret foretakene må påta seg gjennom ansvarsrettssystemet og oppgavene kommunen har i forvaltning av reglene. Ansvarlige i byggesaker skal etter dagens regelverk innestå direkte overfor bygningsmyndigheten for at tiltaket blir i samsvar med krav gitt i eller i medhold av denne lov, se § 23-1. Som en følge av at det er lagt større vekt på egenkontroll, egenerklæringer og tillit, har lovgiver gitt kommunen større sanksjonsmuligheter.

For å sikre etterlevelse av regler må man, særlig på dette rettsområde som har blitt delprivatisert, sørge for at det har negative konsekvenser å ikke følge dem.

Bygningsmyndighetenes hovedoppgaver i byggesaker er å treffe avgjørelser i byggesaker, utøve tilsyn og følge opp ulovlige tiltak. Disse oppgavene utgjør en kontrollfunksjon som må ses i en sammenheng.

Tiltakshaver er ansvarlig for å bygge i tråd med planer og regelverk også når tiltaket er unntatt søknadsplikt, men tilsyn og ulovlighetsoppfølging tilligger fortsatt bygningsmyndigheten.

Jobbe mot økt bruk av dagens teknologi ved at all informasjon gjøres tilgjengelig digitalt og at det legges til rette for stor grad av selvbetjening (jf. nettbank, Skatteetaten). Gebyr kan differensieres ut i fra graden av selvbetjening. (Etter e-modell fra eksempelvis Trondheim kommune).

Dersom bygningsmyndighetene skal kunne sikre gode leve- og oppvekstvilkår, verne om miljøet, sikre kvalitative gode bygg samt at det bygges i tråd med vedtatte planer må bygningsmyndigheten ha tilstrekkelige ressurser til å utføre alle sine oppgaver;

- Saksbehandling
- Tilsyn
- Ulovlighetsoppfølging
- Forhåndskonferanser
- Veiledning
 - Mail
 - Telefon
 - Direkte kontakt
- Merkantilt arbeid
 - Registrering i ESA
 - Utsending av post
 - Utsending av naboliste og kart
 - Infoland
 - Gebyrberegning
 - Foreløpig svarbrev/bekreftelse på mottatt søknad
- Matrikkelføring
- Dispensasjoner
- Møtevirksomhet

- 11 Vi merker mer og mer at vi er en bynær kommune med stort utbyggingspress. Utbygging i sentrumsnære områder medfører behov for utbyggingsavtaler der bl.a ansvar for kostnader for infrastruktur blir avklart. Det er også behov for å ta en gjennomgang av hvor kommunen bør prioritere å utarbeide områdeplaner for å avklare overordnet infrastruktur i områder der områder blir utbygd av flere utbyggere for å sikre en helhetlig og god utbygging.
- 12 Det er etablert et planforum hvor det systematisk gjennomgås statusrapportering for alle reguleringsplaner i Melhus kommune hvor det er behov for tverrfaglighet mellom arealforvaltning og teknisk drift med tanke på reguleringsplaner, vann- og avløpsplaner og utbyggingsavtaler.

5.3.4 Behov

Vi hadde satsset på å prioritere å slutføre de store planoppgavene som ble startet i 2013 i 2015. Pga stort arbeidspress har planprosessene tatt lenger tid enn antatt. Dette gjelder Landbruksplan, Friluftplan, og hovedplan for skogsbilveger. Disse planene vil derfor først bli slutført i 2016. Det jobbes med å finne løsninger på ressursproblematikken rundt dette. F. eks kan det løses ved å leie inn midlertidig hjelp dedikert til disse oppgavene.

Pga uforutsette hendelser i form av utfordringer med volumberegningen på bakgrunn av laserdata har vi heller ikke fått ferdigstilt hovedplan for skogsbilveger i 2015. Tiltaket videreføres derfor for slutføring i 2016. vi har fått midler fra FMLA (Fylkesmannens landbruksavdeling) til dette arbeidet og har derfor mulighet til å leie inn en ekstra ressurs her.

Flere nye store planoppgaver står for døren for kommunen. Arbeidet med å regulere ny E6 er startet opp og vil kreve store ressurser fra oss i tiden som kommer. Ved styrking av bemanningen på utviklingsseksjonen vil flere store planoppgaver i egenregi bli satt i gang i tråd med kommunens planstrategi. Arbeidet med oppfølging av planstrategien utføres i nært samarbeid mellom Arealforvaltning og utviklingsseksjonen.

Melhus kommune har fått nye hjemmesider, og det er behov for å forbedre arealforvaltning sine sider i forhold til veiledning til publikum om retningslinjer for søknadsprosesser. I forhold til plan og byggesak er det også kommet nye byggesaksregler, disse må formidles til publikum. Ved enkelt tilgang og gode retningslinjer kan det frigjøres ressurser som i dag brukes til veiledning og få mer tid til saksbehandling.

Vi må fremdeles ha stort fokus på å overholde frister etter plan- og bygningsloven. Dette må også sees i sammenheng med et kapasitetsbehov for ytterligere personell på plan og byggesak. Når frister ikke overholdes, er konsekvensen gebyrfritak, overbelastning på dages personell kan også føre til sykemeldinger og frafall. Vi ser en stor økning i antall saker til avdelingen, samtidig som det er strengere krav til saksbehandlingsfrister fra nasjonalt nivå.

Kartene fra kartleggingsprosjekt 2011 er konstruert for 3 D visning. Dette i kombinasjon med laserdata over hele kommunen hvor det er målt et høydepunkt pr m2 gir muligheter for mye bedre presentasjoner av terrenget og inngrep som det søkes om. Det er behov for supplering av programvare for å utnytte disse mulighetene best mulig for å gi et best mulig beslutningsgrunnlag i plansaker og byggesaker.

Adresseringsprosjektet fikk i 2015 en ny bevilgning på kr 100.000,- . Disse vil gå til innkjøp av skilt.

Når det gjelder opprydding av spredt avløp er det gjort noen omprioriteringer underveis:

- Opprydding i nedbørfeltet til Benna har blitt utsatt til de nye klausuleringsbestemmelsene i forbindelse med reservevannssamarbeidet med Trondheim kommune er rettskraftige. Det planlegges utbedring av avløpsanleggene i nedbørfeltet i tråd med de nye klausuleringsbestemmelsene i løpet av 2016-2017.
- 10 avløpsanlegg/eiendommer ved Løksbekken er ikke ryddet på grunn av at Teknisk drift har planer om etablering av et kommunalt fellesanlegg for avløp. Dette anlegget er nå under projektering.
- Det er satt i gang oppryddingsarbeid for eiendommer i andre nedbørfelt. Dette er eiendommer med avrenning til Vigda, Ånøya, Gaustadvatnet, Sætra og Bøvra. Arbeidet med alle disse eiendommene er godt i gang. Resultat fra opprydding av disse eiendommene forventes å måles i 2016 og 2017.

Digitalisering av byggesaksarkivet er slutført. Det er nå startet med digitalisering av landbruksarkivet. Det er viktig å gjennomføre dette mens vi har kompetansen tilgjengelig. Det er fortsatt noe midler igjen i prosjektet. Dette ses også i sammenheng med at det videre vil være aktuelt å digitalisere arkivet til teknisk drift.

5.3.5 Handlingsprogram

Nr.	Ikke-økonomiske tiltak/handlingsmål	Kapitalbegrep	2016	2017	2018	2019
5.3.01	Overholde tidsfrister etter plan- og bygningsloven i plan og byggesaker	B	X	X	X	X
5.3.02	Gjennomføre prosjekt opprydding av spredt avløp i hele kommunen <ul style="list-style-type: none"> Sikre nedbørfeltet til Benna mot forurensning fra private avløpanlegg. Forbedre vannkvaliteten i Ånøya, Vigda, Bøvra, Sætra og andre tilførselsbekker til Gaustadvatnet Rehabiliter 300 private avløpsanlegg i perioden. Gjennomføre fagtreff/dialogmøter med lokale prosjekterende og utførende firma, med tanke på gjensidig kompetanseheving. 	S	X X X X	X X X	X X X	X X
5.3.03	Gjennomføre adresseringsprosjektet	B	X	X	X	
5.3.04	Slutføre hovedplan for skogsbilveier	S	X			
5.3.05	Slutføre friluftspan	S	X			
5.3.06	Digitalisering av landbruksarkivet	B	X			
5.3.07	Regulere gang og sykkelveg i h.h.t trafiksikkerhetsplan og planstrategi	S		X		
5.3.08	Slutføre landbruksplan	S	X			
5.3.09	Ta i bruk 3 D i kartsystemet og tilføre organisasjonen kompetanse til å nytte dette verktøyet i saksbehandlingen.	S	X	X		
5.3.10	Følge opp arbeidet med reguleringsplan for E6	S	X	X		
5.3.11	Iverksette rutiner for tilsyn etter forurensningslovens kap 12. Utarbeide lokal forskrift om gebyrer for saksbehandling og tilsyn med utslipp av avløpsvann, jfr forurensningsforskriften § 11-4.	S	X			
5.3.12	Iverksette rutiner for tilsyn på oljeutskillere, jfr forurensningsforskriften kap 15.	S	X			
5.3.13	Kartlegging av eiendomsgrenser som blir berørt av ny E6 i samarbeid med Statens vegvesen	B/S	X	X		
5.3.14	Gjennomgang og forbedring av informasjon på kommunens hjemmesider innenfor virksomhetens arbeidsområder.	B	X			
5.3.15	Utarbeide retningslinjer for søknadsprosesser (plan) <ul style="list-style-type: none"> Regulering av boligområder 	S/B	x			

Nr.	Ikke-økonomiske tiltak/handlingsmål	Kapital- begrep	2016	2017	2018	2019
	<ul style="list-style-type: none"> Regulering av grus/ steinbrudd /deponi 					
5.3.16	Utvikle og innarbeide rutiner for parallell behandling av reguleringsplan og rammetillatelse	B	x			
5.3.17	Utarbeide og legge inn nye maler i ESA	F/B	x			
5.3.18	Utrede kapasitetsbehov for plan- og byggesak	F	x			